

San Lucas

Ti sliquebe

1 ¹⁻²Ep ti buch'utic laj yaq'uic persa ta ts'ibael sc'oplal ti c'usitic ic'ot ta pasel ta jtojoltique jech chac c'u cha'al laj xchanubtasotic ti buch'utic laj yilic ta sliquebale, ti laj scolta sbaic ta yalel ti lequil ach' c'ope. ³⁻⁴Ja' jech ti vu'un eque, naca sta xcholet laj jac' lec talel scotol sc'oplal ti c'u s'elan ilic talel ta sliquebe. Jech o xal un, Teófilo, ti lec xquil jbatique, lec ta xca'i ti xcholet ta jts'ibabot tal ti c'usitic laj yich' pasele, yo jech ta xana' lec ti ja' meel ti c'u s'elan laj xa avich' chanubtasele.

Jun ángel laj yal ti ta xvoc' ti Juan j'ac'-ich'-vo'e

⁵C'alal tiq'uul to ox ta ajvalil ti Herodes ti ta Judea banomile, tey nacal jun pale, Zacarías ti sbie. Ja' jmoj ta x'abtej schi'uc ti jvoc' Abías sbie. Ti yajñile, ja' sbiinoj Elisabet. Ja' snitilulic talel ti pale Aarone. ⁶Ti schibalique lec x'ilatic yu'un ti Diose. Ja' ti laj spasbeic smantal ti Cajvaltic Diose. Jech o xal mu xu' ta sa'bat smulic yu'un ti yane. ⁷Pero ch'abal ti yalab snich'nabique. Yu'un mu sna' x'alaj ti Elisabete. Ja' jech xtoc me'el molic xa.

⁸Ti pale Zacaríase, oy jun c'ac'al ti ja' ic'ot yorail ti ta xich' ta sventa ti yabtele schi'uc ti schi'iltaque ti ta xtunic yu'un ti Diose. ⁹Ti c'alal jech ta sq'uel yorailic ti paleetique, ja' ic'ot ta stojol ti Zacaríase ti ta xchic' pom ta templo yu'un ti Cajvaltic Diose ti ja' jech ono'ox liquem yu'unique. ¹⁰C'alal yacal ta xchic' ti pome, scotolic ti cristianoetique tey ta sc'oponic Dios ta yamaq'uul ti temploe. ¹¹Ja' o tey laj yil ti Zacaríase, va'al jun yaj'ángel ti Cajvaltique tey ta xocon altar chic'obil pom ti oy ta bats'i c'obe. ¹²Ti Zacaríase c'alal laj yil ti ángele, mu stac' a'yeluc c'usi ta spas. Yu'un toj ech'em ixi' ta jmec. ¹³Ti ángele jech laj yal:

—Zacarías, mu xaxi'. Yu'un ti Diose laj xa ya'i ti ac'ope. Ti avajnil Elisabete xlic xchi'in yol. Ta xavac'be sbiin Juan. ¹⁴Toj ech'em no'ox xamuyubaj yu'un. Xpatet avo'nton yu'un ti jech ta xvoq'ue. Ja' jech xtoc ep ti cristianoetique xmuyubajic ec ti c'alal ta xvoq'ue. ¹⁵Yu'un ti anich'one ep ta xtun ta stojol ti Diose. C'alal mu to bu ta xvoq'ue, ventainbil ono'ox yu'un ti Ch'ul Espíritue. Mu sna' xuch' ya'lel uva ti pajuneb xae, mi ja'uc

pox. ¹⁶Ta sventa ti stuque, ep ti j'israeletique ta sutic talel ta stojol ti Dios yu'unique. ¹⁷Ti Juan taje, ja' jba'yej be yu'un ti Cajvaltique. Co'ol yo'ntonic, co'ol xu' yu'unic jech chac c'u cha'al ti j'alac'op Elíase. Ta sco'oltasbe yo'ntonic ti totiletique schi'uc ti snich'nabique. Ja' jech xtoc ta xchanubtas ta spasel c'usi lec ti buch'utic toyobbaique. Ja' jech ta stuq'uibtasbe yo'ntonic ti cristianoetique yo' jech ta xich'ic ta muc' ti Cajvaltice ti c'alal ta xtale — xi ti ángele.

¹⁸Ti Zacaríase jech laj sjac'be ti ángele:

—¿C'usi xcut ta jna' mi melel ti jech ta xc'ot ta jtojole? Yu'un ti vu'une toj molun xa. Ja' jech ti cajnil eque —xi.

¹⁹Ti ángele jech laj stac':

—Vu'un Gabrielun. Yajtunelun ti Diose. Ja' laj stacun talel yo' tal calbot ava'i ti lequil a'yeje. ²⁰Pero ta scoj ti mu xach'un ti c'usi laj calbote, macal ta xcom ave. Mu xu' ta xac'opoj. Scotol ti va'i s'elan laj calbot li'e, ta ono'ox xc'ot ta pasel ti c'usi ora yoraile —xi.

²¹Ja' jech xtoc ti cristianoetique va'ajtic ta smalaic ti c'usi ora ta xloc' talel ti Zacaríase. Ja' jech xtoc labal ta xa'iic ti jalij xa ta jmec ti mu xloc' talel ta temploe. ²²C'alal iloc' talel ti Zacaríase, mu xa xu' xc'opoj. Jech o xal ja' o laj sna'ic ti oy c'usi i'ac'bat yil yu'un Dios ti ta temploe. Yu'un ja' no'ox ta spasolan seña'il ta sc'ob. Yu'un uma' xa iloc' talel.

²³C'alal ech' sc'ac'alil ti c'u sjalil xtunilan ta templo ti Zacaríase, tey ibat ta sna. ²⁴Ts'acal to ti Elisabete

lic xchi'in yol. Mu'yuc xloc' ta sna vo'ob u. Tey ta snopilan ta yo'nton: ²⁵“Ti jech laj spاسبun ti Cajvaltice avi tana li'e, yo' jech mu xa ta xilabanat yu'un ti cristianoetique”, xi.

Jun ángel ta xal ti ta xvoc' ti Jesuse

²⁶C'alal ech' xa ox vaquib ue, ti Diose laj stac batel ti ángel Gabriel ta jteclum Nazaret ti oy ta Galilea banomile. ²⁷Ti ángele itacat batel ta stojol jun tojol tseb ti ja' María sbie. Ti stuque jac'bil xa yu'un jun vinic, José sbi, ti ja' snitilul ti ajjalil Davide. ²⁸Ti ángele i'och batel ti bu oye. Jech c'ot yalbe:

—¿Mi li' oyote ti vo'ot t'ujbilot yu'un ti Diose, ti chi'inbilot yu'un ti Cajvaltice Diose? Toj ech'em laj xa xc'uxubinot ti Diose. Ja' mu sta ti yan antsetique —xi.

²⁹C'alal jech laj yil ti ángele, ch'ayal ic'ot yo'nton yu'un ti sc'opojele. Tey lic sjac'be c'usi smelol ti jech i'albate. ³⁰Ti ángele jech itac'av:

—María, mu xaxi'. Ti vo'ote laj xa ata ti lec xa'ilat yu'un ti Diose. ³¹Ti li'e xlic achi'in avol. Ta x'ayan jun aquerem. Ta xavac'be sbi Jesús. ³²Tsots yabtel ta xich'. Yu'un ja' Snich'on ti cuxul Dios ta vinajele. Ti Cajvaltice Diose ta xac'be yabtel yo' ta xcom ta Ajjalil jech chac c'u cha'al ti amolmuc'totic David ta vo'nee. ³³Mu'yuc spajeb ti yabtel ti ta sventain ti j'israeletique. Staoj o yav sbatel osil —xi.

³⁴Jech o xal ti Maríae jech lic sjac'be ti ángele:

—¿C'usi ta xcut ta xc'ot ta pasel taje ti c'alal mu'yuc to jmalale? —xi.

³⁵Ti ángele jech itac'av:

—Ti Ch'ul Espíritue ta xtal ta atojol. Ti smuc'ul stsatsal ti Dios ti oy ta vinajele, ta svoliot jech chac c'u cha'al junuc toc. Jech o xal ti avol ti ta xavoq'uese ch'ul olol. Bisbil ta xc'ot ta Snich'on ti Diose. ³⁶Ja' jech ti avuts' avalal, Elisabete, ta svoq'ues yol ec. Manchuc mi me'el xa, manchuc mi oy bu i'albat sc'oplal ti mu sna' x'alaje, pero oy xa svaquibal yual schi'uc ti yole. ³⁷Yu'un ti Diose, mu'yuc c'usi ti mu xu' yu'une —xi.

³⁸Jech o xal ti Maríae jech itac'av:
—Jechuc. Ac'o smosovinun ti Cajvale. Ac'o spاسبun ti Diose jech chac c'u cha'al ti laj avalbune —xi.
Ja' o tey ibat ti ángele.

Ti Maríae bat svu'lan ti Elisabete

³⁹Ti jech c'ac'al taje, ti Maríae ibat ta anil ta jun jteclum ti oy ta svitsal Judea banomile. ⁴⁰Tey i'och bal ta sna ti Zacaríase. C'ot sc'opon ti Elisabete. ⁴¹C'alal ic'oponat ti Elisabete, tey lic bacuc ti olol ta sch'ute. Ti stuque iventainat yu'un ti Ch'ul Espíritue. ⁴²Jech o xal un, tsots jech laj yal:

—Ti Diose toj ech'em laj xc'uxubinot. Ja' mu sta ti yan antsetique. Ti avole toj ech'em yich'oj bendición. ⁴³¿Buch'uun ti vu'une yo' jech tal svu'lanun sme' ti Cajvale? ⁴⁴Xmuyubaj no'ox lic bacuc ti col ta jch'ut ti c'alal vul ac'oponune. ⁴⁵Toj yan no'ox yutsil ti jech laj ach'une. Yu'un ta ono'ox xc'ot ta pasel ti c'usi laj yalbot ti Cajvaltíc Diose —xi.

⁴⁶Jech o xal ti Maríae jech laj yal:
Xmuyubaj xa co'nton yu'un ti Cajvaltíc Dios ta xca'ie.

⁴⁷Xmuyubaj no'ox co'nton ta stojol ti Diose, ti Cajcoltavaneje.

⁴⁸Yu'un ti Diose laj yich'un ta venta ti pobre yajmosovune. Scotol ti cristianoetic ti c'u yepal ti ta x'ech'ic li' ta sba banomile ta xalic ti jc'oplal ti ximuyubaje.

⁴⁹Yu'un ti Diose, ti scotol xu' yu'une, toj ech'em lec ti c'usitic laj spاسبune.

Yu'un ja' Ch'ul Dios.

⁵⁰Staoj yav ta xc'uxubin scotol ti buch'utic ta xi'taique.

⁵¹Laj xa yac' ta ilel ti yabtel ti tsots xu' yu'une.

Laj xa stsal ti buch'utic toj toyobbaique.

⁵²Laj xa spec'tsan ti buch'utic cajal xa'i sbaique.

Yan ti buch'utic ta snijan sbaique toyesatic xa.

⁵³Ti buch'utic ta xvi'najique ac'batíc ti c'usitic xtun yu'unique.

Yan ti buch'utic jc'u'lejetique smeyoj sc'obic iloq'uic batel.

⁵⁴Laj scolta ti slumal Israele, ti ja' yajtunele.

Mu'yuc laj xch'ay ta yo'nton ti jech c'ux ta xa'ie.

⁵⁵Yu'un jech ono'ox yaloj ta stojol ti jtot jme'tique,

ta stojol ti Abrahamé schi'uc ti yalab snich'nabtaque ti c'ux ta xa'ivan sbatel osile,

xi ti Maríae.

⁵⁶Ti Maríae nopol van oxibuc u ijoc'tsaj ta sna ti Elisabete. Ts'acal to un, isut batel ta sna stuc.

Ivoc' ti Juan j'ac'-ich'-vo'e

⁵⁷Ts'acal to un, ista sc'ac'alil ti ta svoq'ues yol ti Elisabete. I'ayan

jun quem. ⁵⁸C'alal laj ya'i ti slac'nataque schi'uc ti yuts' yalaltac ti Elisabete, bat spatbeic yo'nton. Yu'un laj ya'iic ti ic'uxubinat yu'un ti Cajvaltlic Diose. ⁵⁹C'alal yich'oj xa svaxaquibal c'ac'ale, bat yac'beic yich' circuncisión ti olole. Ti yuts' yalaltaque ta sc'anic ox ta xac'be sbiin Zacarías jech chac c'u cha'al ti stote. ⁶⁰Pero ti sme'e jech laj yal:

—Mo'oj, ta sbiin Juan —xi.

⁶¹Pero ti stuquique jech laj yalic: —¿C'u cha'al? Yu'un mu'yuc jech abiic taje —xiic.

⁶²Jech o xal ti stuquique laj spasic señail ta stojol ti stot ti olole yo' jech ta sna'ic c'usi ta xac'be sbiin.

⁶³Ti totile laj sc'an uni tenelte' ti jech laj sts'ibae: “Juan ta sbiin”, xi. Scotolic labal laj ya'iic ti jech taje. ⁶⁴Ta jech to yepal ijam ye ti Zacaríase. Tey lic yalbe slequikal ti Diose. ⁶⁵Ti jech taje, más to ch'ayal ic'ot yo'ntonic scotol ti slac'nataque. Ja' jech xtoc scotol ti jnaclejetic ti ta svitsal Judea banomile, ja' ta xalic ti c'usi ic'ot ta pasele. ⁶⁶Scotol ti buch'utic laj ya'iique ta snopilan ta sjac'olanbe sbaic ta jujun tal:

—¿C'usi ta xlic spas ti olol taje? —xiic.

Yu'un laj ya'iic ti ta melel ac'bil bendición yu'un ti Cajvaltlic Diose.

Sq'uejimol ti Zacaríase

⁶⁷Ti stot ti nene'e, ja' ti Zacaríase, noj ta yo'nton ti Ch'ul Espíritue. Jech lic c'opojuc ti c'u s'elan i'ac'bat sna' yu'un ti Diose:

⁶⁸Jun yutsil ti Dios yu'un ti j'israeletique.

Yu'un tal xa ta jtojoltic ti vo'otic yalab snich'nabotique. Laj xa scoltaotic.

⁶⁹Yu'un ti Diose laj xa yac'botic jun muc'ul

Jcoltavanej ti i'ayan tal ta jun snitilul ti ajvalil Davide, ti ja' yajtunel to ox.

⁷⁰Yu'un jech ono'ox yaloj ta sventa ti ch'ul j'alc'optac ta vo'nee:

⁷¹Ja' ta xispojotic ta yoc ta sc'ob ti cajcrontatic ti xti'et sjolic ta jtojoltique.

⁷²Yaloj xtoc ti ta xc'uxubin ti jmolmuc'totique, ti mu'yuc ta xch'ay ta yo'nton ti sch'ul trate ti laj spase.

⁷³Ti jech li'e, ja' ic'ot ta pasel ti trate ti jech ono'ox albil ti jmolmuc'totic Abraham yu'un ti Diose, ti

⁷⁴ta ono'ox xiscoltaotic loq'uel ta sc'ob ti cajcrontatique, yo' jech mu ta xi'eluc ta xcac' jbatc ta tunel.

⁷⁵Yu'un lecubtasbilotic, tuqu'uibtasbilotic ta stojol ti jayib c'ac'al cuxulotique.

⁷⁶Ti vo'ote, Nich'on, yaj'alc'op ti cajal Dios ta xabiine.

Yu'un ti vo'ote, jba'yey be ta xabat yu'un ti Cajvaltique. Ta xameltsanbe batel beetic yu'un.

⁷⁷Ta xavac'be sna' ti yalab snich'nabe ti ta staic perdón yu'un ti smulique, yo' jech ta staic ti coltaele.

⁷⁸⁻⁷⁹Ta sventa ti oy sc'uxul yutsil yo'nton ti Dios cu'untique, jech o xal un, ta xac'botic talel c'alal to toyol jun xojobal ach' c'ac'al, yo' ta x'ac'bat saquilal osil ti buch'utic oyic ta ic'al osile,

ti oyic ta sq'ueoval ti lajebale,
yo' ta xijyac'botic quiltic batel
sbelal ti lamajem co'ntontique,
xi ti Zecariase.

⁸⁰Jech ti olole yantic xch'i batel.
Ja' jech xtoc yantic ta x'ac'bat yip
yo'nton yu'un ti Ch'ul Espíritue. Tey
ibat nacluc ta xocol banomil. Ts'acal
to un, laj yac' sba ta ojtiquinel ta
stojol ti j'israeletique.

Ivoc' ti Jesuse

(Mt 1:18-25)

2 C'alal ja' o tiq'uul ta banquial
ajvalil ti Augusto Cesare, laj
yal mantal ti ac'o yich' tsacbel sbiic
ti cristianoetic ti c'u yepal oy ta
sjoylej banomile. ²Sba to velta ti
jech lic ti tsacob biile. Ja' o ic'ot ta
pasel ti c'alal tiq'uul ta gobernador
ti Cirenio ti oy ta Siriae. ³Scotolic
tsots sc'oplal chba yac' ta tsaquel
sbiic ti bu oy ti steclumalique.
⁴Jech o xal ti Josee iloc' batel ti ta
jteclum Nazaret ti oy ta Galileae.
Ibat ta jteclum Belén ti bu ivoc' ti
Davide ti oy ta Judeae. Yu'un ti
Josee ja' snitilul ti Davide. ⁵Tey
ibat ta Belén, ba yac' ta tsaquel
sbiic schi'uc ti Maríae, ja' ti chapal
xa sc'oplal ti ta xie' sbaique. Pero
schi'uc xa ox ti yole. ⁶Ti c'alal tey
xa oyic ta jteclum Belene, ja' o ista
sc'ac'alil ti ta xvoc' yol ti Maríae.
⁷Tey ivoc' ti sba yole. Laj svol ta uni
poc'. Tey ba xpuch'an ta yav sve'eb
vacax. Ja' ti mu'yuc xocol laj staic ti
bu ta xch'amunic ti nae.

Ti ángeletique schi'uc ti jchabiejchijetique

⁸Ti tey nopol ta Belene, oy jun
chib jq'uelchijetic ti tey ta x'ech'

yu'unic ti ac'obale yo' ta xchabi ti
schijic ta osiltique. ⁹Ta ora no'ox
laj yilic yaj'ángel ti Cajvaltique. Ti
stuquique joyobtabilic ic'otic ta
yutsilal xojobal ti Cajvaltique. Ep
ixi'ic. ¹⁰Pero ti ángele jech laj yal:
—Mu xaxi'ic. Yu'un oy c'usi
lec ach' tal calboxuc ava'iic, ti
ja' ta staic o smuyubajel yo'nton
scotolique. ¹¹Yu'un ti li'e ivoc'
xa jun Jcoltavanej avu'unic ta
steclumal ti Davide, ja' ti Cajvaltic
Cristoe. ¹²Ti señail ti ta xataic ti
nene'e, tey volbil ta poc', puch'ul ta
sve'eb vacax —xi.

¹³Ta jliquel no'ox ja' o ivinaj tael
ta vinajel ep yan schi'iltac ti ángele.
Ti epal ángeletique jech ta xalbeic
slequial ti Diose:

¹⁴—Jun yutsil ti Dios ti oy ta
vinajele.

Ac'o ac'batuc jun yo'nton ti
cristianoetic li' ta sba banomil
ti buch'utic xmuyubajic ta
stojole

—xiic.

¹⁵Jech o xal un, c'alal sutic
muyel ta vinajel ti ángeletique, ti
jchabiejchijetique tey lic yalbe sbaic
ta jujun tal:

—Batic un cha'e, ba jq'ueltic ta
Belén ti c'usi ic'ot ta pasele, ti jech
laj yalbotic ca'itic ti Cajvaltique
—xiic.

¹⁶Tey ibatic ta anil. Tey laj staic
ti Maríae, ti Josee, ti olole puch'ul
ta sve'eb vacax. ¹⁷C'alal laj yilic ti
olole, tey laj yal slo'ilic ti c'u s'elan
i'albatic yu'un ti ángele, sc'oplal ti
olole. ¹⁸Scotol ti buch'u laj ya'iic ti
c'u s'elan ta xalic ti jq'uelchijetique,
ch'ayal ic'ot yo'ntonic. ¹⁹Pero ti
Maríae mu xch'ay ta yo'nton scotol

taje. Tey ono'ox ta snopilan. ²⁰Ti jq'uelchijetique xmuyubajic xa ta xalbeic slequilal Dios ti c'alal isutic batele. Yu'un scotol ti c'usi laj ya'iique, ti c'usi laj yilique, co'ol ic'ot ta pasel jech chac c'u cha'al i'albatique.

**Ti nene' Jesuse i'ac'at ta yoc
ta sc'ob Dios tey ta templo**

²¹C'alal yich'oj xa svaxaquibal (8) c'ac'al ti olole, laj yac'beic yich' circuncisión. Tey laj yac'beic sbi Jesús jech chac c'u cha'al i'albat ti María yu'un ti ángel c'alal mu'yuc to ox xlic xchi'ine.

²²C'alal its'aqui sc'ac'alil ti ta xchabi sba ti Maríae jech chac c'u cha'al ta xal smantal ti Moisesse, tey laj yiq'uic batel ti olol c'alal to jteclum Jerusalén, yo' ta xba yac'beic sventain ti Cajvaltlic Diöse.

²³Ja' jech laj spasic taje, yu'un jech ts'ibabil ta sc'op ti Cajvaltlic Diöse: “Scotol ti ba olol ti ja' querem xla j voc'unque, ja' xtun cu'un”, xi ti Cajvaltlic Diöse. ²⁴Ja' yu'un un, jech ibatic, bat yac'beic smoton ti Diöse jech chac c'u cha'al ts'ibabil ta smantale: “Ac'o yich'el batel cha'cot toltora, mi mo'oje, cha'cot paloma”, ti xie.

²⁵Ti jech taje, ja' o tey nacal ta Jerusalén jun lequil vinic ti sbiinoj Simeone, ti ja' xrioxinoj o ti Diöse, ti smalaoj scoltaelic ti j'israeletique. Ti Ch'ul Espíritue oy ta stojol ti Simeone. ²⁶Ja' jech xtoc i'ac'bat sna' ti mu'yuc to ta xcham ti mi mu ta xilbe sat ti Cristo ti ta xtacat talel yu'un ti Cajvaltlic Diöse. ²⁷Ti Simeone i'ic'at batel ta templo yu'un ti Ch'ul Espíritue. Ja' jech

xtoc ti stot sme' ti nene' Jesuse yic'ojic batel ta templo, yo' jech ta spasic jech chac c'u ch'al ta xal ti mantale. ²⁸Jech ti Simeone tey laj spet ti olole. Jech lic yalbe slequilal ti Diöse:

²⁹C'ajval, xu' xa jun co'nnton ta xavac' chamcun.

Yu'un ic'ot xa ta pasel avu'un ti c'usi laj avalbe ti avajtunele.

³⁰Yu'un laj xa quil ta jsat ti Jcoltavaneje

³¹ti laj atac talel ta stojol scotol ti cristianoetique.

³²Ja' saquilal osil yu'unic ti ma'uc j'israeletique.

Ja' jech xtoc ja' yich'el ta muc' ti j'israeletic ti ja' anich'nabe, xi ti Simeone.

³³Ti Josee schi'uc ti sme' ti Jesuse toj elom no'ox laj ya'iic ti va'i s'elan laj yal ti Simeón ta stojol ti olole.

³⁴Jech o xal ti Simeone laj yac'be bendición ti olole. Ts'acal to jech laj yalbe ti Maríae, sme' ti Jesuse:

—Q'uel avil, ti olol li'e ja' sbainoj ti ep ta xbajic ti j'israeletique. Mi mo'oje, ta staic coltael. Ja' señail svinajeb xtoc ti ep ta sbajique.

³⁵Ja' yu'un un, ja' jech ta xvina j ti c'u s'elan ta snop ta yo'ntonic ta jujun tale. Pero ti jech scotol taje, ti vo'ote, co'ol s'elan cuchilu ta xti'van yipal ta avo'nnton —xi.

³⁶Ja' jech xtoc tey oy jun ants, Ana sbi, ti ja' ta xal ti c'usi ta x'ac'bat sna' yu'un ti Diöse. Ti Ana e ja' yantsil nich'on ti Fanuele, ti ja' snitilul ti Aser sbie. Yayil xa ti Ana e. Tseb to ox ti imali je. Vucub jabil laj yic' sbaic schi'uc ti smalale. Ts'acal to icham ti smalale ³⁷Yich'oj xa chanib yo'vinic (84) jabil ti comem ta me'on al antse.

Tey ono'ox oy ti ta temploe. Tey ta xtunilan yu'un ti Cajvaltic Dios ta c'ac'al ac'obale. Ta scomtsan yot. Ta sta ta c'oponel ti Diose. ³⁸Ja' o tey ic'ot ti Anae. Tey laj yal: “Colaval”, xut ti Diose. Ts'acal to un, tey lic yalbe sc'oplal ti nene' Jesús ta stojol scotol ti tey ta Jerusalene, ja' ti buch'utic smalaojic ti ta xcolique.

Ti sutic tal ta Nazarete

³⁹C'alal laj spasic scotol ti c'usi ta xal smantal ti Cajvaltic Diose, ts'acal to un, isutic batel ta steclumalic ta Nazaret ti oy ta Galilea banomile. ⁴⁰Ti Jesuse yantic jujun c'ac'al ta xch'i. Lec tsots, lec bij ich'i talel, ja' ti ta x'ac'bat ep bendición yu'un ti Diose.

Ti quem Jesuse oy ta templo

⁴¹Ti stot sme' ti Jesuse stalelic ono'ox ti ta xbatic ta q'uin Colel jujun jabil ti tey ta Jerusalene. ⁴²C'alal yich'oj xa lajcheb (12) jabil ti Jesuse, jmoj ibatic ta Jerusalén schi'uc ti stot sme'e, ja' ti jech stalelic ti ta xbatic ta q'uine. ⁴³C'alal laj ti q'uine, ti Josee schi'uc ti Maríae isutic batel ta snaic. Pero mu'yuc laj sq'uelic mi tey schi'uquic batel ti Jesuse. Tey icom ta Jerusalén. ⁴⁴C'alal oyic ta bee, jech o xal jech laj yal ta yo'ntonic: “Tey nan bu nabal ta xtal ta stojol yan cristianoetic”, xiic. Jech o xal sjunul yo'ntonic tey ixanavic jun c'ac'al. C'alal laj yilic ti ch'abale, ja' o tey lic sjaq'uic, lic sa'ic ta stojol ti yuts' yalaltaque schi'uc ti buch'u xojtiquinique. ⁴⁵Pero mu'yuc laj staic. Jech o xal sutic batel ta Jerusalén. Bat sa'ic tey.

⁴⁶Ta yoxibal to c'ac'al tey laj staic ta templo. Tey chotolic schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Tey ta xa'i ti c'usi ta xalique. Tey ta sjac'olan xtoc ti c'usi smelole. ⁴⁷Tey scotolic ta xch'ay yo'ntonic ta ya'yiel ti c'u s'elan ta xtac'ave schi'uc ti c'u s'elan ti sbijile. ⁴⁸C'alal laj yilic ti stot sme'e, ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Ti sme'e jech laj yal:

—Col, ¿c'u cha'al ti jech apasbuncutique? Ti vu'un schi'uc ti atote ep laj cat co'ntoncutic ta sa'elot —xi.

⁴⁹Ti Jesuse jech itac'av:
—¿C'u cha'al ta xasa'icun? ¿Mi mu xana'ic ti ja' tsots sc'oplal ta xca'i ti ta jpasbe yabtel ti Jtote? —xi.

⁵⁰Ti stot sme'e mu'yuc laj ya'ibeic smelol ti jech laj yale.

⁵¹Jech o xal jmoj isutic batel ta Nazaret. Lec laj xch'unbe smantal ti stot sme'e. Pero ti sme'e mu xch'ay ta yo'nton scotol ti c'usi i'albate.

⁵²C'alal ich'i xa tal ti Jesuse, oy sbijil. Lec ilbil yu'un ti Diose schi'uc scotol ti cristianoetic.

Ti Juan j'ac'-ich'vo'e ta xal ti lequil ach' c'op tey ta xocol banomile

(Mt 3:1-12; Mr 1:1-8; Jn 1:19-28)

3 Ti ta syo'lajunebal (15) xa ox jabil yochel ta ajvalil ti Tiberio César ti tey ta jteclum Romae, ti ta Judeae ja' o ochem ta gobernador ti Poncio Pilatoe. Ti ta Galileae ja' o ochem ta gobernador ti Herodese. Ti ta Itureae schi'uc ti Traconitee ja' o ochem ta gobernador ti Felipee, ti ja' yits'in ti Herodese. Ti ta Abilinae ja' o ochem ta gobernador ti Lisaniase.

²Ti ta jteclum Jerusalene ja' o ochemic ta banquial paleetic ti Anase schi'uc ti Caifase. Ja' o yorail ti ic'oponat yu'un Dios ti Juane, ti ja' snich'on ti pale Zacaríase, ti oy ta xocol banomile. ³Jech o xal ti Juane i'ech' ta scotol ti banomil ti nopol ta ti' ucum Jordane. Ta xalbe ya'iic ti cristianoetique ti ac'o yich'ic ti vo'e, ti ac'o yictaic ti chopol yo'ntonique, yo' jech ta staic perdón yu'un ti smulique. ⁴Ti jech taje, ja' ic'ot ta pasel jech chac c'u cha'al laj sts'iba comel ti j'alc'op Isaíase:

Oy buch'u tsots ta xc'opoj ta xocol banomil ti jech ta xale: “Jambeic tuq'uul be ti Cajvaltique. Meltsanbeic lec sbe.

⁵Scotol ti yemeltique ta xich' nojesel.

Scotol ti bu slomol spulul ti vitsetique ta xich' pasel ta parejo.

Scotol ti beetic ti bu xotajtique ta xich' tuq'uibtasel.

Scotol ti be ti bu lomajtique ta xich' pasel ta parejo.

⁶Scotol ti cristianoetique ta xilic ti coltael ti ta xac' ti Diose”, xi ti buch'u ta x'avane, xi ti sc'op Diose.

⁷C'alal ta xloq'uic batel yo' ta xich'ic vo' yu'un ti Juane, jech ta x'albatic:

—Snich'nab jti'val chon, ðbuch'u laj yalboxuc ava'iic yo' ta xapoj abaic yu'un ti tsots castigo ti nopol xa xtale? ⁸Pasic ti c'usi leque yo' ta xvinaj ti jelbil ti atalelique. Ma'uc no'ox ta xavalic: “Ti vu'uncutique snitiluluncutic Abraham”, ti

xachiique. Yu'un ta xcalboxuc ava'iic, ti tonetic li'e xu' ta xjoybij ta snitilul Abraham yu'un ti Diose.

⁹Yu'un chapal xa ti eq'uele yo' ta xich' bojel ti te'etique. Scotol ti te'etic ti bu mu lecuc ti sate, ta xich' bojel. Ta xich' chiq'uel ta c'oc' —xi.

¹⁰Jech o xal ti cristianoetique jech laj sjac'beic:

—¿C'usi sc'an ta jpascutic un cha'e? —xiic.

¹¹Ti Juane jech itac'av:

—Ti buch'u oy cha'lic ti sc'u'e, ac'o yac'be glic ti buch'u ch'abal yu'une. Ti buch'u oy sve'ele, ac'o xch'ac yo' ta xac'be ti buch'u ch'abal yu'une —xi.

¹²Ja' jech xtoc tey italic jun chib ti jc'anpatantaq'uinetique yo' ta sc'anic ich'vo'. Jech laj sjac'beic ti Juane:

—Jchanubtasvanej, ¿c'usi sc'an ta jpascutic ec? —xiic.

¹³Ti Juane jech laj stac'be:

—Ja' no'ox xatsobic ti patan ti c'u yepal ta xal ti mantale —xi.

¹⁴Ja' jech xtoc tey italic jun chib soldadoetic. Tey lic sjaq'uic:

—Ti vu'uncutique, ¿c'usi sc'an ta jpascutic? —xiic.

Ti Juane jech itac'av:

—Mu xasibtasvanic. Mu me xajutbeic smul ti mu'yuc c'usi spasojuque. Mu xapojic ti c'usi oy yu'unique. Junuc avo'ntonic ti c'u yepal ta xavich'ic tojole —xi.

¹⁵Scotol ti cristianoetique ta xlo'ilaj yo'ntonic, ta snopic: “Ti Juan le'e ja' van ti Cristoe”, xiic.

¹⁶Pero ti Juane jech laj yalbe scotol ti cristianoetique:

—Ti vu'une, vo' no'ox ta xcac' avich'ic. Pero ti Buch'u ta to xtale,

ta xac'boxuc avich'ic ti Ch'ul Espíritue ti col'ol s'elan c'oq'ue. Ti stuque ja' más tsots xu' yu'un. Ja' mu sta ti vu'une. Mi ja'uc xu' cu'un sjitunbel ti yaq'uil xonobe, ja' ti mu'yuc jlequilale. ¹⁷Yu'un stsacoj xa ti yic'aobil strigoe. Ta st'ujbe loq'uel ti sc'a'epale yo' stuc xa ti trigo ta xcome. Ti trigo ti t'ujbil xae ta sq'uej ta yavil. Yan ti sc'a'epale ta xchic' ta c'oc' ti bu mu xtube —xi.

¹⁸Ja' jech s'elan laj yal ti Juane. Pero oy to ep yan laj sbijubtas ti cristianoetic ti c'alal ta xalbe ti lequil ach' c'ope. ¹⁹Ja' jech xtoc ti Juane laj sjajanta ti ajvalil Herodese, ta scoj ti laj yic' ti Herodíase, ti ja' yajnil ti yits'ine, ja' ti Felipee, schi'uc ti yan c'usi chopol laj xa spase. ²⁰Pero ti Herodese mu'yuc laj yich' ta muc' ti c'usi i'albate. Más to chopol lic spas. Laj stic' ta chuquel ti Juane.

Laj yich' vo' ti Jesuse

(Mt 3:13-17; Mr 1:9-11)

²¹C'alal mu to ta xc'ot ta pasel taje, c'alal ta to xac'be yich' vo' cristianoetic ti Juane, jech ti Jesuse bat yich' vo' ec. C'alal tey ta sta ta c'oponel Dios ti Jesuse, ja' o ijam ti vinajele. ²²Ja' jech xtoc iyal talel ta vinajel ti Ch'ul Espíritu ta stojol ti Jesuse jech chac c'u cha'al junuc paloma. Ja' o oy Buch'u ivinaj sc'opojel ta vinajel ti jech ta xale: —Vo'ot ti jc'uxubinbil Nich'onote. Ximuyubaj xa ta atojol —xi.

Ti smolmuc'totac ti Jesucristo ti laj ech'uque

(Mt 1:1-17)

²³Ti Jesuse yich'oj nan lajuneb scha'vinic (30) jabil ti c'alal lic

stsac ti yabtele. Ti stot ti Jesuse ja' ti José ti xchunojique. Ti stot ti Josee ja' ti Elie. ²⁴Ti stot ti Elie ja' ti Matate. Ti stot ti Matate ja' ti Levie. Ti stot ti Levie ja' ti Melquie. Ti stot ti Melquie ja' ti Janae. Ti stot ti Janae ja' ti Josee. ²⁵Ti stot ti Josee ja' ti Matatíase. Ti stot ti Matatíase ja' ti Amose. Ti stot ti Amose ja' ti Nahume. Ti stot ti Nahume ja' ti Eslie. Ti stot ti Eslie ja' ti Nagaie. ²⁶Ti stot ti Nagaie ja' ti Maate. Ti stot ti Maate ja' ti Matatíase. Ti stot ti Matatíase ja' ti Semeie. Ti stot ti Semeie ja' ti Josee. Ti stot ti Josee ja' ti Judae. ²⁷Ti stot ti Judae ja' ti Joanae. Ti stot ti Joanae ja' ti Resae. Ti stot ti Resae ja' ti Zorobabele. Ti stot ti Zorobabele ja' ti Salatiele. Ti stot ti Salatiele ja' ti Nerie. ²⁸Ti stot ti Nerie ja' ti Melquie. Ti stot ti Melquie ja' ti Adie. Ti stot ti Adie ja' ti Cosame. Ti stot ti Cosame ja' ti Elmodame. Ti stot ti Elmodame ja' ti Ere. ²⁹Ti stot ti Ere ja' ti Josuee. Ti stot ti Josuee ja' ti Eliezere. Ti stot ti Eliezere ja' ti Jorime. Ti stot ti Jorime ja' ti Matate. ³⁰Ti stot ti Matate ja' ti Levie. Ti stot ti Levie ja' ti Simeone. Ti stot ti Simeone ja' ti Judae. Ti stot ti Judae ja' ti Josee. Ti stot ti Josee ja' ti Jonane. Ti stot ti Jonane ja' ti Eliaquime. ³¹Ti stot ti Eliaquime ja' ti Meleae. Ti stot ti Meleae ja' ti Mainane. Ti stot ti Mainane ja' ti Matatae. Ti stot ti Matatae ja' ti Natane. ³²Ti stot ti Natane ja' ti Davide. Ti stot ti Davide ja' ti Isaie. Ti stot ti Isaie ja' ti Obede. Ti stot ti Obede ja' ti Booze. Ti stot ti Booze ja' ti Salmone. Ti stot ti Salmone ja' ti Naasone. ³³Ti stot ti Naasone ja' ti

Aminadabe. Ti stot ti Aminadabe ja' ti Arame. Ti stot ti Arame ja' ti Esrome. Ti stot ti Esrome ja' ti Farese. Ti stot ti Farese ja' ti Judae. ³⁴Ti stot ti Judae ja' ti Jacobe. Ti stot ti Jacobe ja' ti Isaaque. Ti stot ti Isaaque ja' ti Abrahame. Ti stot ti Abrahame ja' ti Taree. Ti stot ti Taree ja' ti Nacore. ³⁵Ti stot ti Nacore ja' Seruge. Ti stot ti Seruge ja' ti Ragaue. Ti stot ti Ragaue ja' ti Pelege. Ti stot ti Pelege ja' ti Hebere. Ti stot ti Hebere ja' ti Salae. ³⁶Ti stot ti Salae ja' ti Cainane. Ti stot ti Cainane ja' ti Arfaxade. Ti stot ti Arfaxade ja' ti Seme. Ti stot ti Seme ja' ti Noee. Ti stot ti Noee ja' ti Lameque. ³⁷Ti stot ti Lameque ja' ti Matusalene. Ti stot ti Matusalene ja' ti Enoque. Ti stot ti Enoque ja' ti Jarede. Ti stot ti Jarede ja' ti Mahalaleele. Ti stot ti Mahalaleele ja' ti Cainane. ³⁸Ti stot ti Cainane ja' ti Enose. Ti stot ti Enose ja' ti Sete. Ti stot ti Sete ja' ti Adane. Ti stot ti Adane ja' ti Diose.

**Ti Jesuse ta xich' lajeltsabel yo'nton
yu'un ti pucuje**

(Mt 4:1-11; Mr 1:12-13)

4 Ti Jesuse noj ta yo'nton ti Ch'ul Espíritu ti c'alal iloc' talel ta uc'um Jordane. Ic'bil ibat yu'un ti Ch'ul Espíritu ta xocol banomile. ²Tey ijaliy cha'vinic (40) c'ac'al, mu'yuc ive!. Ts'acal to lic ya'i vi'nal. Ja' o tey tal ti pucuje ta slajeltsabe yo'nton ti Jesuse. ³Jech ti pucuje jech laj yal:

—Mi ta melel Snich'onot ti Diose, albo ti ton li'e ti ac'o joybijuc ta pane —xi.

⁴Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Ma'uc no'ox ta pan ta xcuxi ti vinique. Ja' ta xcuxi o ta jujubel ti sc'op Diose”, —xi.

⁵Ts'acal to un, ti pucuje tey laj yic' batel ta jun toyol vits. Ta jliquel no'ox laj yac'be yil scotol yutsilal ti lumetic ti oy ta sjoylej banomile.

⁶Ti pucuje jech laj yal:

—Ta xcac'bot sventain ti lumetic ti jun yutsiquil ta xavile. Yu'un ja' ac'bilun ta coc ta jc'ob scotol. Xu' ta xcac'be ti buch'u ta jc'an ta xcac'bee. ⁷Ti mi ta xaquejan aba ta yich'elun ta muq'ue, ja' avu'un scotol —xi.

⁸Pero ti Jesuse jech laj stac'be: —Ch'aco aba ta jtojol, Pucuj. Yu'un ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Ja' no'ox ich'o ta muc' ti Dios avu'une. Ja' no'ox ac'o aba ta tunnel yu'un”, —xi.

⁹Yan to velta ti pucuje tey laj yic' muyel ta jol templo tey ta Jerusalene. Jech laj yal:

—Mi ta melel Snich'onot ti Diose, jipo aba yalel li'e. ¹⁰Yu'un ti sc'op Dios ti ts'ibabile jech ta xal:

Ti Diose ta xalbe mantal ti yaj'ángeltaque yo' jech ta xchabiot.

¹¹Ta snitot yalel ta sc'obic yo' mu xyayij avoc ta ton, —xi.

¹²Ti Jesuse jech laj stac'be: —Jech ta xal xtoc ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Mu xalajeltsabe yo'nton ti Dios avu'une”, —xi.

¹³C'alal laj yil ti pucuj ti mu'yuc xa c'usi jtosucal ti xu' ta slajeltsabe yo'nton ti Jesuse, tey laj sq'uej sba batel c'uc sjalil.

**Ti Jesuse laj sliques yabtel ta Galilea
banomil**

(Mt 4:12-17; Mr 1:14-15)

¹⁴Ti Jesuse isut batel ta Galilea. Noj ta yo'nton smuc'ul stsatsal ti Ch'ul Espíritue. Bu'yuc no'ox ta x'albat sc'oplal ti Jesús ta sjoylejal ti lum teye.

¹⁵Ti Jesuse ta xchanubtasvan ta jujun ch'ul na. Scotolic xmuyubajic no'ox yu'un.

Ti Jesuse oy ta Nazaret

(Mt 13:53-58; Mr 6:1-6)

¹⁶Jech o xal ti Jesuse ibat ta Nazaret jteclum ti bu ich'ie. I'och batel ta ch'ul na ti c'alal sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale jech chac c'u cha'al ta spas ono'oxe. Tey iva'i ta yavtael ti sc'op Diose. ¹⁷Ja' i'ac'bat sq'uel ti vun ti laj sts'iba comel ti j'alc'op Isaíase. C'alal laj sjame, ja' laj sta ti jech ts'ibabile:

¹⁸Ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Cajvaltique li' oy ta jtojole. Ja' ti laj xa st'ujun ti Diose yo' ta xcalbe ti lequil ach' c'op ti buch'utic abol sbaique. Laj stacun tael yo' jech ta jpoxtabe yo'ntonic ti buch'utic oyic ta vul o'ntone. Tal calbe ya'iic scolelic ti buch'utic chucajtique. Ja' jech xtoc tal jambe sat ti ma'satetique. Tal cac'be scoltaelic ti buch'utic ilbajinbيلية.

¹⁹Yu'un tal calbe ya'iic ti ja' yorail ti ta staic ti c'uxubinel yu'un ti Cajvaltique Diose, xi ta xal ti sc'op Dios ti bu laj yavta ti Jesuse.

²⁰Jech o xal ti Jesuse laj sbal ti vune. Laj yac'be sutel ti buch'u ta x'abtej ta ch'ul nae. Tey lic chotluc. Scotol ti oyic ta ch'ul nae ta sq'uelolanic ta jmec ti Jesuse. ²¹Ti stuque jech lic yal:

—Ta ora li'e c'ot xa ta pasel ta atojolic ti c'usi ts'ibabil ta sc'op Dios ti laj cavtaboxuque —xi.

²²Scotolic lec ta xalbeic sc'oplal ti Jesuse. Ja' jech xtoc elom laj ya'iic ti c'u s'elan ti sc'ope. Pero jech ta sjac'be sbaic xtoc:

—¿Mi mu ja'uc snich'on ti José le'e? —xiic.

²³Ti Jesuse jech laj yal:

—Oy nan ta avo'ntonic ta xavalbeicun jech chac c'u cha'al x'ale ti c'ope: “Jpoxtavanej, poxtao aba tuc”, ti xie. Mi mo'oje, jech ta xaval: “Ti c'usi laj ca'icutic ti laj apas ta jteclum Capernaume, ja' no'ox jech paso li' ta ateclumal atuque”, xachiic —xi.

²⁴Ti Jesuse jech to laj yal batel:

—Ta melec ta xcalboxuc ava'iic, mu'yuc junucal j'alc'op ti ich'bil ta muc' yu'un ti schi'iltac ti ta slumal stuque. ²⁵Jamal ta xcalboxuc ava'iic, li' ta jlumaltic vo'otic j'israelotique oy ep me'onal antsetic ti c'alal cuxul to ox ti j'alc'op Elíase, ti c'alal mu'yuc bu yac' vo' o'lol schanibal jabile, ti mu no'ox albajuc ti vi'nal ta sjoylejal ti banomile. ²⁶Pero ti Elíase mu'yuc bu itacat batel ta stojol mi ja'uc junuc ti me'onal antsetic ti li' nacajtic ta Israele. Yu'un ja' no'ox itacat batel ti Elíase ta stojol jun jyanlum me'onal ants ti nacal ta jteclum Sareptae ti nopol ta xil sbaic schi'uc ti jteclum Sidone. ²⁷Ja' jech xtoc ep

ti jc'a'emalchameletic li' ta slumal Israel ti c'alal ja' o ochem to ox ta j'alc'op ti Eliseoe. Pero mu'yuc bu ay scolta junuc ti jchameletique. Ja' no'ox laj scolta ti jun jyanlum vinic Naamán ti nacal ta Siria banomile —xi.

²⁸C'alal jech laj ya'iic taje, scotolic ti tey ta ch'ul nae icap sjolic ta jmec. ²⁹Jech o xal iva'i scotolic. Laj sloq'uesic batel ta sti' jteclum ti Jesuse. Laj yiq'uaic batel xtoc c'alal to sjol jun vits yo' jech ta sjipic yalel ti bu liclique ti by oy ti jteclume. ³⁰Pero ti Jesuse tey i'ech' batel ta o'lol. Tey ibat.

Jun vinic ti uninbil yu'un ti pucuje

(Mr 1:21-28)

³¹Jech o xal ti Jesuse tey ibat ta jteclum Capernaum ti oy ta Galilea banomile. Tey lic chanubtasvanuc ti c'alal ja' o sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale. ³²Scotolic elom ta xa'iic ti c'u s'elan ta xchanubtasvane. Ja' ti laj yac' iluc ti tsots yich'oj ti yabtele.

³³Ti tey ta ch'ul nae oy jun vinic ti uninbil yu'un ti pucuje. Jech tsots i'avan:

³⁴—Ch'an utuncutic. ¿C'u cha'al ti jech xtal atic' aba ta jtojolcutic, Jesús ti liquemot talel ta Nazarete? ¿Mi yu'un tal avilbajinuncutic? Ti vu'une xacojtiquinot lec. Jna'oj lec ti t'ujbilot yu'un ti Diose —xi.

³⁵Ti Jesuse laj sjajanta ti pucuje. Jech laj yalbe:

—Ch'an chan. Ictao comel ti vinic li'e —xi.

Jech ti pucuje laj sjip ta lum ti vinique tey ta stojol ti cristianoetique. Tey iloc' batel ta

stojol ti vinique. Mu'yuc xa c'usi chopol ipasbat. ³⁶Scotolic ixilic.

Jech ta xalolanbe sbaic:

—¿C'usi xut ti vinic le'e ti ta stsatsal no'ox sc'op ta stac loq'uel ti pucuje, ti ta xch'unbat ti sc'ope? —xiic.

³⁷Bu'yuc no'ox ta jujot ipucbat batel sc'oplal ti Jesuse.

Ti Jesuse laj scoltabe sme'ni' ti Simón Pedroe

(Mt 8:14-15; Mr 1:29-31)

³⁸Jech ti Jesuse iloc' batel tey ta ch'ul na. Tey i'och batel ta sna ti Simone. Sme'ni' ti Simone tsots ip ta xa'i c'oc'. Tey laj sc'anbeic vocol ti Jesuse ti ac'o scolta ti jchamele. ³⁹Ti Jesuse tey icuji batel ti bu puch'ul ti jchamele. Laj spas loq'uel ta mantal ti c'oq'ue. Ta ora no'ox paj ti sc'ac'ale. Tey lic malq'uinvanuc.

Ti Jesuse laj scolta ep jchameletic

(Mt 8:16-17; Mr 1:32-34)

⁴⁰C'alal mal xa ti c'ac'ale, scotolic yic'ojanic talel ta stojol Jesús ti yajchamelique ti c'usiuc no'ox chamelal ta xa'iique. Jech ti stuque laj scajan sc'ob ta jujun tal. Ja' jech colem icom scotolic. ⁴¹Ja' jech xtoc oy ep ti jchameletique ti uninbil yu'un ti pucuje. Jech ta x'avanic ti c'alal ta xloq'uaic xa batele:

—Vo'ot Snich'onot ti Diose —xiic.

Pero ti Jesuse laj sjajanta ti pucujetique. Mu'yuc bu laj yac' c'opojuc. Yu'un ti pucujetique sna'ojic ono'ox ti ja' ti Cristoe.

Ti Jesuse ta xal ti lequil ach' c'op ta Galileae

(Mr 1:35-39)

⁴²C'alal sacub xa ti osile, ti Jesuse iloc' batel. Tey ibat ti bu sts'ijlane.

Pero ti cristianoetique tey lic sa'ic. Ic'otic ti bu oye. Ta sc'an ta spajes ya'iic yo' jech mu xloc' batel. ⁴³Pero ti Jesuse jech laj yal:

—Yu'un tsots sc'oplal ta xibat ta yan parte ta yalel ti ventainel yu'un ti Diose. Yu'un ja' cabtel ti jech tacbilun talele —xi.

⁴⁴Ja' jech ta xchanubtasvan ech'el ta jujun ch'ul na ti tey ta Galileae.

Toj labal sba ti choy ti laj yich' tsaquele

(Mt 4:18-22; Mr 1:16-20)

5 Oy jun velta ti Jesuse tey oy ta ti' nab Genesaret. Ep ta jmec ti cristianoetic ti tey ic'ot ta stojole. Snet'net' xa sbaic batel yo' ta xa'iic ti lequil ach' c'op yu'un ti Diose. ²Ti Jesuse laj yil ti oy chib barco xocajtic tey ta sti'il nabe. Ja' ti loq'uemic batel ta barco ti jtsac-choyetic. Yu'un ta xchuq'uic ti stsacobil schoyique. ³Ti Jesuse tey i'och batel ta jun barco ti ja' yu'un ti Simone. Tey laj yalbe ya'i ti ac'o och ochuc batel jutuc más ta yut nabe. Ti Jesuse tey lic chotluc ta barco. Tey lic xchanubtas ti cristianoetic ti tey oyic ta ti' nabe. ⁴C'alal laj c'opojuc, jech laj yalbe ya'i ti Simone:

—Xujic batel ti barco ti bu snatil ti nabe. Tey jipic yalel ti stsacobil achoyique yo' jech ta xatsaquic ti choye —xi.

⁵Ti Simone jech itac'av:

—Jchanubtasvanej, sjunul ac'obal li'abtejcutic. Mi jcotuc laj jtsaccutic ti choye. Pero ti jech ta xaval mantale, ta jch'un ti c'usi ta xavale —xi.

⁶C'alal jech laj spasiq, tey noj talel ta choy ti stsacobil schoyique.

Sc'an xa ta xjat ya'i. ⁷Jech o xal laj svelc'obtaic ti schi'iltac ti oyic ta yan barcoe yo' xtal coltavanicuc. Tey laj snojesic ta choy ti cha'cot barcoe. Sc'an xa ti ta xmut'ij ya'i ti sbarcoique. ⁸C'alal jech laj yil ti Simón Pedroe, tey laj squejan sba ta stojol ti Jesuse. Jech laj yal:

—Cajval, ch'aco aba ta jtojol.

Yu'un ti vu'une jsa'mulilun —xi.

⁹Yu'un ti Simone ta xi'. Ja' jech ta xi'ic ti schi'iltac eque. Ja' ti laj yilic ti toj ep laj stsaquic ti choye. ¹⁰Ja' jech xtoc ixil'ic ti Jacobe, ti Juane, ti ja' snich'nab ti Zebedeoe, ti ja' schi'il sbaic ta abtel schi'uc ti Simone. Pero ti Jesuse jech laj yalbe ti Simone:

—Mu xaxi', Simón. Avi tana li'e, ta xcac' yan avabel ta yiq'uel talel cristianoetic —xi.

¹¹C'alal laj sloq'uesic batel ta ti' nab ti sbarcoique, tey laj yictaic comel scotol. Bat xchi'inic ti Jesuse.

Ti Jesuse laj scolta jun jc'a'emalchamel

(Mt 8:1-4; Mr 1:40-45)

¹²C'alal tey oy ta jun jteclum ti Jesuse, ja' o tey ic'ot jun vinic ti tsacbil ta c'a'emal chamele. C'alal laj yil ti Jesuse, tey lic spatán sba ta lumtic. Tey laj sc'anbe vocol ti jech laj yale:

—Cajval, mi ta xac'ane, xu' ta xcol avu'un ti jchamele —xi.

¹³Jech ti Jesuse tey laj scajan sc'ob ta sba. Jech lic yalbe:

—Ta jc'an. Colem ta xacom —xi.

C'alal jech laj yale, ta ora no'ox sac ch'ay schamel ti vinique.

¹⁴Ti Jesuse laj yalbe ya'i ti vinique ti mu me buch'u xalbe ya'ie. Jech laj yal:

—Ja' no'ox batan, ba ac'o aba ta ilel ta stojol ti palee. Ich'o batel ti matanal yu'un ti alecubtasele jech chac c'u cha'al ta xal smantal ti Moisee, yo' jech ta sna'ic scotolic ti colemot xa yu'un ti achamele —xi.

¹⁵Sc'oplal ti Jesuse, yantic xpuc batel más. Jech o xal ep ti cristianoetique ta stsob sbaic ta stojol yo' ta xa'ibeic ti sc'ope, yo' ta xcoltaatic yu'un ti schamelique. ¹⁶Ti Jesuse tey ibat ti bu mu'yuc ti cristianoetique yo' ta sta ta c'oponel ti Diose.

Ti Jesuse laj scolta jun moch'

(Mt 9:1-8; Mr 2:1-12)

¹⁷Oy jun c'ac'al ti ta xchanubtasvan ti Jesuse. Tey oy chotajtic jun chib jfariseoetic schi'uc jun chib jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale ti liquemic tal ta jujun jteclum ti tey ta Galileae, ti ta Judeae, schi'uc ti ta Jerusalene. Ti smuc'ul stsatsal ti Diose laj yac' ta ilel ta stojol ti Jesuse yo' ta scoles ti jchameletique. ¹⁸Ja' o talic viniquetic ti tey spoyojic talel ta stem jun vinic ti pasem ta moch'e. Ta sc'an ta x'ochic ya'iic batel yo' ta xaq'uic ta sts'el ti Jesuse. ¹⁹Pero mu'yuc bu laj staic ti bu xu' ta x'ochic batele, ja' ti noj ta cristianoetique. Jech o xal tey imuyic batel ta jol na. Laj sloq'uesic ti texae. Tey laj xchechic yalel ta ch'ojon schi'uc stem ti jchamele. Tey ic'ot ta o'lol ti cristianoetic yo' bu oy ti Jesuse. ²⁰Ti Jesuse c'alal laj yil ti xch'unojic ti xu' ta xcol ti jchamele, jech laj yalbe ti jchamele:

—Ti vo'ote, ch'aybil xa ti amule —xi.

²¹Jech ti jfariseoetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale tey lic snopic: “¿Buch'u ti vinic li'e ti chopol ta xc'opoj ta stojol ti Diose? Mu'yuc buch'u xu' ta xch'ay jmultic, ja' no'ox stuc ti Diose”, xiic.

²²Pero ti Jesuse yiloy ti jech ta snopique. Jech o xal jech lic yal: —¿C'u cha'al jech ta xanopic ti vo'oxuque? ²³¿C'usi ti más lec ta alele? ¿Mi ja' ti ac'bilot xa perdón ti xie? ¿Mi ja' ti lican, va'lan batel ti xie? ²⁴Lec cha'e, ti vu'un ti co'ol j'elantique ta xcac'boxuc avilic ti quich'oj cabtel li' ta sba banomile yo' ta xcac'be perdón yu'un smulic ti cristianoetique —xi.

Jech o xal ti Jesuse jech lic yalbe ti vinic ti pasem ta moch'e:

—Ta xcalbot ava'i, lican. Tsaco batel ti ateme. Batan ta ana —xi.

²⁵Ta ora no'ox ilic ti moch' ta sba ta sat scotolique. Tey laj yich' batel ti steme. Xmuyubaj xa ta stojol ti Dios c'alal ibat ta snae. ²⁶Scotolic toj ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Ta xalbeic slequilal ti Diose. Ja' jech xtoc ta xi'el jech laj yalic:

—Ja' to laj quiltic o ti toj yan yutsil ic'ot ta pasele —xiic.

Ti Jesuse: “Tsacliun batel”, xut ti Levie

(Mt 9:9-13; Mr 2:13-17)

²⁷Ts'acal to ti Jesuse iloc' batel. Ja' o tey laj yil jun jc'anpatantaq'uin ti Leví sbie. Tey chotol ti bu ta stojic ono'ox ti patane. Jech laj yalbe:

—Tsacliun batel —xut.

²⁸Jech ti Levie tey ilic batel. Laj yicta comel scotol. Tey bat schi'uc ti Jesuse.

²⁹Ts'acal to ti Levie tey laj spas jun muc'ul q'uin ta sna sventa ti Jesuse. Ja' jech xtoc tey oy ep yan jc'anpatantaq'uinetic schi'uc yantic ti jmoj chotolic ta mexa schi'ucque. ³⁰Pero ti jfariseoetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale lic stsaquic ta c'op ti yajchanc'optac ti Jesuse. Jech laj yalic:

—¿C'u cha'al ti jmoj ta xave'ic ta xavuch'ic vo' schi'uc ti jc'anpatantaq'uinetic, schi'uc ti jsa'muliletique? —xiic.

³¹Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Mu sc'anic jpoxtavanej ti buch'u lequique, ti mu'yuc schamelique, ja' no'ox ti buch'u oy schamelique.

³²Ti vu'une ma'uc tal quic' ti buch'u lequique. Ja' no'ox tal quic' ti jsa'muliletique yo' jech ta xicta ti schopolalique —xi.

Ti Jesuse ta xjac'bat sventa ti comtsanej vaje

(Mt 9:14-17; Mr 2:18-22)

³³Jech o xal un, ti stuquique jech laj sjac'beic ti Jesuse:

—Ti yajchanc'optac ti Juane schi'uc ti yajchanc'optac ti jfariseoetique mu no'ox albajuc ta scomtsan ti yotique yo' ta sc'oponic ti Diose. Pero ti avajchanc'optaque, ¿c'u cha'al ti ja' no'ox ve'el uch'om ta spasiq? —xiic.

³⁴Ti Jesuse jech laj stac'be:

—¿Mi yu'un xu' ta xavac'be yicta yotic ti buch'utic ic'bilic ta q'uel nupunel ti c'alal tey to xchi'inojic ti jnupunele? ³⁵Pero oy bu ta sta sc'ac'alil ti ta x'ic'at batel ti jnupunel vinique. Ja' to xlic yicta yotic umbi —xi.

³⁶Ja' jech xtoc lic yalbe ya'i jun babac'op ti jech ta xale:

—Mu'yuc buch'u ta setic loq'uel jutebuc ach' c'u'il ti ta spaquic ta poco' c'u'ile. Yan ti mi jech ta spase, ta xch'ay ti ach' c'u'ile. Ja' jech xtoc ti juteb ach' c'u'ile mu snupin o ti poco' c'u'ile. ³⁷Ja' jech xtoc mu'yuc buch'u ti ta stic' ochel ta spoco'-avil ti ach' ya'lel uvae. Yan ti mi jech ta spase, c'alal ta xpajub ti ya'lel uvae, ta xt'om ti spoco'-avile. Ta xch'ay ti ya'lel uvae. Ta xch'ay ti yavil xtoque. ³⁸Jech o xal un, ta sc'an ach' ti yavile, ach' ti ya'lel uvae, yo' lec ta xcom schibal. ³⁹Ti buch'u yuch'oj xa ti pasem ya'lel uvae, ja' mu xa sc'an xuch' ti ach' ya'lel uvae. Yu'un jech ta xal: “Ja' toj lec ti pasem xae”, xi ti vinique —xi ti Jesuse.

Ti yajchanc'optac ti Jesuse ta sbulic trigo ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale

(Mt 12:1-8; Mr 2:23-28)

6 Oy jun c'ac'al ti ja' sc'ac'alil cuxob o'ntonale, ja' o ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque tey ixanavic batel ti bu ts'unbil ti trigoe. Tey laj sbulic batel yo' ta sju' xc'uxic ti sate. ²Oy jun chib jfariseoetic jech lic sjaquic:

—¿C'u yu'un jech ta xa'abtejic ti c'alal mu stac' c'usi ta jpastic ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale? —xiic.

³Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ti vo'oxuque, ¿mi mu avilojic ti sc'op Dios ti oy c'usi laj spas ti Davide ti c'alal ta xvi'najic schi'uc ti schi'iltaque? ⁴I'och batel ta templo yu'un ti Diose. Laj stam ti ch'ul pane. Tey laj slajesic schi'uc ti schi'iltaque. Pero ti ch'ul pan taje,

ja' no'ox xu' ta sve'lic ti paleetique
—xi.

⁵Ti Jesuse jech laj yal xtoc:

—Ja' jech ti vu'un co'ol j'elantique,
vu'un jventainoj ti sc'ac'alil cuxob
o'ntonale —xi.

Ti vinic ti pasem ta moch' ti sc'obe

(Mt 12:9-14; Mr 3:1-6)

⁶Ta yan xa c'ac'al, ti ja' o sc'ac'alil
ti cuxob o'ntonale, ti Jesuse
i'och batel ta ch'ul na. Tey lic
chanubtasvanuc. Tey oy jun vinic
ti pasem ta moch' ti sbats'i c'obe.

⁷Ti jchanubtasvanejetic yu'un ti
mantale schi'uc ti jfariseoetique ta
spa'lic ti Jesuse. Ta sq'uel yilic mi
ta scolta jchameletic ti ta sc'ac'alil
ti cuxob o'ntonale yo' jech xu' ta
sa'beic smul. ⁸Pero ti Jesuse sna'oj
xa ti jech ta snopique. Jech o xal
jech lic yalbe ti vinic ti pasem ta
moch' ti sc'obe:

—Lican. La' va'llan li' ta o'lole
—xut.

Ti viniq tey tal va'luc ta o'lol.

⁹Jech o xal ti Jesuse jech laj
yalbe ti yane:

—Ta jac' jbeluc ac'opic. ¿C'usi
sc'an pasal ti ta sc'ac'alil cuxob
o'ntonale? ¿Mi ja' ti c'usi leque?
¿Mi ja' ti chopole? ¿Mi ja' lec ti
ta xijcoltavane? ¿Mi ja' lec ti ta
xijmilvane? —xi.

¹⁰Jech ti Jesuse xjoyet sjol lic
sq'uel ti c'u yepal tey tsobolique.
Jech laj yalbe ti viniq:

—Xach'o talem ti ac'obe —xut.

Jech ti viniq laj xach' ti sc'obe.
Lec xa icom.

¹¹Pero ti yantique toj ech'em
no'ox isoc ti sjolique. Tey laj sjac'be
sbaic c'usi xu' ta spاسبic ti Jesuse.

**Ti Jesuse laj st'uj ti lajcheb
yajchanc'optaque**

(Mt 10:1-4; Mr 3:13-19)

¹²Ts'acal to un, oy bu jun c'ac'al
ibat ta jun vits ti Jesuse. Ba
sta ta c'oponel ti Diose. Sjunul
ac'obal tey laj sta ta c'oponel ti
Diose. ¹³C'alal sacub xae, laj yic'
talem ti yajchanc'optaque. Tey
laj st'uj loq'uel lajcha'vo' ti laj
yac'be yabtelic yo' jech i'ochic
ta jcholc'opetic. ¹⁴Ti sbitac ti
lajcha'vo'ique ja'ic li'e:

Ti Simone, ti ja' Pedro i'ac'bat
sbie.

Ti Andrese, ti ja' schi'il ta
voq'uel ti Simone.

Ti Jacoboe

Ti Juane

Ti Felipee

Ti Bartolomee

¹⁵Ti Mateoe

Ti Tomase

Ti Jacoboe, ti ja' snich'on ti
Alfeoe.

Ti Simone, ti ja' tiq'uul to ox ta
partido cananistae.

¹⁶Ti Judase, ti ja' schi'il ta voq'uel
ti Jacoboe.

Ti Judas Iscariotee, ti buch'u laj
yac' ta c'abal ti Jesuse.

**Ti Jesuse ta xchanubtas epal
cristianoetic**

(Mt 4:23-25)

¹⁷Ti Jesuse tey iyalic talem ta vits
schi'uc ti yajchanc'optaque. Tey
ic'otic ta jun stenlej. Tey tsobol laj
staic ep cristianoetic ti liquemic
tal ta Jerusalem, ti liquemic tal
ta yan jteclumetic ti oyic ta Judea
banomile, ti liquemic tal ta ti' nab

ti nopol ta chib jteclum ti Tiro schi'uc ti Sidone. Yu'un tal ya'ibeic sc'op ti Jesuse. Ja' jech xtoc ta sc'anic ti ac'o coluc ti schamelique. ¹⁸Ti buch'utic ta x'ilbajinatic yu'un ti pucuje icoltaatic ec. ¹⁹Scotol ti cristianoetique ta sc'an ta sta ya'iic ta piquel ti Jesuse. Ja' ti ta xcol scotolic ta sventa ti smuc'ul stsatsale.

Ti buch'u xmyubaje, ti buch'u ta xat yo'ntone

(Mt 5:1-12)

²⁰Jech ti Jesuse lic sq'uelbe sat ti yajchanc'optaque. Jech lic yal:

—Toj yan no'ox yutsil ti vo'oxuc me'onoxuque. Yu'un ja' avu'unic ti ventainel yu'un ti Diose.

²¹Toj yan no'ox yutsil ti vo'oxuc ti ta xava'iic vi'nale. Yu'un ta xataic ti jun avo'ntonique.

'Toj yan no'ox yutsil ti vo'oxuc ti ta xa'oq'uique. Yu'un ts'acal to xlic muyubajanic.

²²Toj yan no'ox yutsil ti vo'oxuc ti c'alal crontainbiloxuque, ti c'alal tacbiloxuc loq'uele, ti c'alal ilbajinbiloxuque, ti c'alal bajbil abiic co'ol s'elán chopoloxuc ta xa'ilatic ta jventa ti co'ol j'elantique. ²³Muyubajanic no'ox. Patetuc no'ox avo'ntonic ti jech c'ac'al taje. Yu'un ta xavich'ic ti muc' ta matanal ti oy ta vinajele. Yu'un jech ono'ox laj spasic ti smolmuc'totic ti cristianoetic li'e, ti laj yilbajinic ono'ox ti j'alc'opetique.

²⁴Pero toj abol abaic ti vo'oxuc ti jc'uulejoxuque. Yu'un laj xa ataic ti xamuyubajique.

²⁵Toj abol abaic ti vo'oxuc ti muyuc vi'nal ta xava'iic avi c'ac'ale.

Yu'un xlic ava'iic vi'nal. Toj abol abaic ti vo'oxuc xatse'inic no'ox avi c'ac'ale. Yu'un ta xlic oc'anic ta at o'nton.

²⁶Toj abol abaic ti vo'oxuc ti lec albil ac'oplalic avi li'e. Yu'un jech ono'ox laj spasic ti smolmuc'totic ti cristianoetic li'e, ti lec ic'opojic ta stojol ti chopol j'alc'opetique —xi ti Jesuse.

Ti jcrontainvaneje sc'an c'uxubinel

(Mt 5:38-48; 7:12)

²⁷Ti Jesuse jech laj yal xtoc:

—Ti vo'oxuc ti ta xava'iic ti c'usi ta xc'ale, jech ta xcalboxuc ava'iic, c'uxubino avajcronta. Lec xapasic ta stojol ti buch'u xti'et sjole.

²⁸C'anbeic slequil Dios ti buch'utic chopol ta xc'opojic ta atojolique.

C'oponbeic Dios ta stojolic ti buch'utic ta xayilbajinoxuque. ²⁹Mi oy buch'u ta smajbot ti jot xocon asate, ac'bo smaj ti jot xtoque. Mi oy buch'u ta spojbot batel ti ac'u'e, ac'o yich' batel ti acoton xtoque.

³⁰Mi oy c'usi ta sc'anboxuque, ac'beic batel. Mi oy buch'u ta spojbot ti c'usi oy avu'une, mu me xasa' c'op. ³¹Ti mi ta xac'an ti lec ti c'usi ta spasboxuc ti yane, lecuc me ti c'usi ta xapasic eque.

³²'Ti mi ja' no'ox ta xac'uxubinic ti buch'utic ta xc'uxubinoxuque, ¿c'usi ti lec ti ta xapasique? Yu'un ti buch'utic toj chopolique c'ux ta xa'i sbaic ec. ³³Ti mi ja' no'ox lec ta xapasic ta stojol ti buch'utic lec ta spasic ta atojolique, ¿c'usi ti lec ta xapasic taje? Yu'un ti buch'utic toj chopolique jech ta spasic ec.

³⁴Ti mi ja' no'ox ta xavac'beic xch'amun ti buch'utic ta xava'iic ti

ta sutesbote, ¿c'usi lec ta xapasic? Yu'un ti buch'utic toj chopolique ja' jech ta xac'be sbaic ta ch'om, yu'un ta xa'i ti ta sutesbe sbaique. ³⁵Pero ti vo'oxuque ja' ta sc'an ti ta xac'uxubinic ti avajcrontaique. Lec xapasic ta stojol. Ac'beic xch'amun ti c'usi xtun yu'unique, manchuc mi mu ta sutesbot. Ti mi jech ta xapasique, jech smuc'ul ti amotonic ta xavich'ique. Ja' jech xtoc yalab snich'naboxuc ti Dios ti oy ta vinajele. Yu'un ti Diose toj yan no'ox yutsil yo'nton ta stojol ti buch'utic toj chopolique, ti mu sna' xal colaval ti xiique. ³⁶Jechuc me sc'uxul avo'ntonic jech chac c'u cha'al ti Jtotic Dios ti oy sc'uxul yo'ntone.

Mu xasa'be smul ti yane

(Mt 7:1-5)

³⁷Mu xasa'beic smul ti yane, yo' jech mu xataic chapanel yu'un ti Diose. Mu xavac'beic stoj smul ti yane. Jech ti Diose mu xac' atoj amulic ec. Aq'uic perdón. Jech ti Diose ta xac'boxuc perdón ec. ³⁸Ac'beic me ti c'usitic xtun yu'un ti yane. Jech ti Diose ta xac'boxuc ec. Ti c'usitic ta xac'boxuque, jun yutsil, tsinbil lec, lec nojem ti sbisole. Ti c'u s'elan ta xapasic ta stojol ti yane, ja' jech ta spas ti Dios ta atojolique —xi ti Jesuse.

³⁹Ti Jesuse jech lic yal yan babac'op:

—¿Mi xu' ta xtun jun ma'sat ta yiq'uel batel ti yan ma'sate? Ti mi jeche, ¿mi mu van jmojuc ta xbajic yalel ta lom ch'en? ⁴⁰Ti buch'u ta xich' chanubtasele, mu xco'olaj schi'uc ti jchanubtasvanej yu'une.

Ja' to ti mi tsuts yu'un xchanele, ja' to co'ol ta xc'ot jech chac c'u cha'al ti jchanubtasvanej yu'une. ⁴¹¿C'usi xavut ti ta xavil ti uni juteb c'a'ep ti oy ta sat ti avermanoe c'alal mu xavil ti tey oy ti schumanil c'a'ep ta asate? ⁴²Ti mi mu xava'i ti tey oy schumanil c'a'ep ta asate, ¿c'usi xu' ti ta xavalbe ti avermanoe: “Ta jloq'uesbot ti juteb c'a'ep ti oy ta asate”, ti xachie? Jech' ta xapac'ta aba. Ja' lec, loq'ueso ba'yel ti schumanil c'a'ep ta asate. Ja' yu'un umbi, ja' to xu' ta xavil lec yo' jech ta xaloq'uesbe ti uni juteb c'a'ep ti oy ta sat ti avermanoe.

Ta sat no'ox ta ojtiquenel ti te'e

(Mt 7:17-20; 12:34-35)

⁴³Scotol ti lequil te'etique mu xu' ta xac' chopol ti sate. Ja' jech xtoc ti chopol te'etique mu xu' ta xac' lec ti sate. ⁴⁴Stac' ojtiquinel ti jujutos te'e ti c'u s'elan ta xac' ti sate. Mu xu' ta xac' icux ti ch'ix te'e. Ja' jech xtoc mu xu' ta xac' uva ti ste'el macome. ⁴⁵Ti lequil vinique, lec ti c'usi ta xale. Ja' ti oy ta yo'nton ti leque. Ti chopol vinique, chopol ti c'usitic ta xalolane. Ja' ti oy ta yo'nton ti chopole. Ti c'usitic ta xloq'uilan ta yeique, yu'un ja' ono'ox jech ta snop ti yo'ntonique.

Sc'oplal ti sliqeb chib nae

(Mt 7:24-27)

⁴⁶¿C'u yu'un ta xavalbeicun: “Cajval, Cajval”, xachiic ti c'alal mu'yuc ta xapasic ti c'usi ta xcale? ⁴⁷Ti buch'u ta xiya'ibe ti c'usi ta xcalbee, ti ta spاسبun ti c'usi ta xcalbee, ta xcalboxuc ava'iic ti c'u s'elan ti vinic taje. ⁴⁸Ti vinic taje

co'ol s'elán jech chac c'u cha'al jun vinic ti ta smeltsan ti snae. Pero ba'yel laj sjombe lec nat ti yave. Tey lic stsacan lec ta ba ton ti yoc snae. C'alal inoj talem ti uc'ume, tey tsots ch-ech' spul ti nae. Pero mu'yuc ibutq'uij yu'un. Ja' ti lec tsacal ta ton ti sliquebe. ⁴⁹Pero ti buch'u ta xiya'ibe ti c'usi ta xcalbee, pero mi mu'yuc ta spاسبun ti c'usi ta xcalbee, co'ol s'elán jech chac c'u cha'al jun vinic ti laj smeltsan ti sna ti ta ba lum no'oxe. Mu'yuc laj yac'be lec sliqueb. C'alal inoj talem ti uc'ume, tey tsots ech' spul ti nae. Ijin batel. Lilijem icom ta j'ech'el —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse laj scoltabe ti yaj'abel ti banquial soldado romanoe

(Mt 8:5-13)

7 C'alal laj yo'nton ti Jesus ta sc'oponel ti cristianoetique, tey ibat ta jteclum Capernaum. ²Tey oy jun banquial soldado romano ti oy jun yaj'abel ti toj lec sc'anoje. Ti yaj'abtele ip ta xa'i. Jutuc xa mu ta xcham. ³Ti banquial soldadoe, c'alal laj ya'ibe sc'oplal ti Jesuse, laj stac batel jun chib moletic yu'un ti j'israelotique, yo' jech ta sc'anbeic voloc ti Jesuse, ti ac'o taluc scoltabe ti yaj'abtele. ⁴Ti stuquique nopajic batel ta stojol ti Jesuse. Tey lic sc'anbeic ep voloc ti jech laj yalbeique:

—Ti banquial soldadoe ta sc'an ti ta xacoltae. ⁵Yu'un ti stuque toj lec ta xisc'uxubinotic ti vo'otic j'israelotique. Jech o xal laj yal mantal ti laj yac' ta meltsanel ti jch'ul nacutique —xiic.

⁶Jech ti Jesuse tey bat schi'uc ti j'ic'vanejetique. Pero c'alal

nopol xa sc'an ta xc'otic ta nae, ti banquial soldadoe laj stac talem jun chib schi'iltac ti jech tal yalbeic ti Jesuse:

—Cajval, mu xa xalubtsan aba.

Yu'un jech laj yalbuncutic tal ti banquial soldadoe: “Mu'yuc jlequial yo' ta xa'och ta jna. ⁷Jech o xal mu'yuc ay quic'ot talem jtuc. Ja' no'ox alo mantal. Jech ti caj'abtele ta xcol. ⁸Pasbilun ta mantal yu'un yan banquial. Ti vu'un eque ta jpas ta mantal ti cajsoldadotaque. Mi ta xcalbe batan le'e, mi xcute, ta xbat. La' li'e, mi xcute, ta xtal. Ti c'usi ta xcalbe ti caj'abtele, ta spas”, xayut —xiic.

⁹C'alal jech laj ya'i ti Jesuse, toj elom laj ya'i ti jech yo'nton ti vinique. Jech o xal lic sq'uel batel ti cristianoetic ti buch'utic schi'uc batele. Jech laj yal:

—Ta melec ta xcalboxuc ava'iic, mu'yuc buch'u junuc jech jtaoj ti vo'oxuc j'israelal cristianooxuque ti jech toj ep xch'unojicun jech chac c'u cha'al ti vinic taje —xi.

¹⁰C'alal isutic batel ta na ti jun chib jtaquele, colem xa c'ot staic ti jchamele.

Ti Jesuse laj xcha'cuxesbe yol jun me'unal ants

¹¹Ts'acal to ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque, schi'uc ti yan epal cristianoetique ibatic ta jun jteclum ti ja' Naín sbie. ¹²C'alal nopol xa sc'an xc'ot ta jteclume, laj yil ti poybil talem jun anima ti ta xba yich' muquele, ti c'ajomal jun yol ti me'unal antse. Tey xchi'inojic talem ep cristianoetic ti liquemic talem ta jteclume. ¹³C'alal laj yil ti

Cajvaltique, tey ic'uxubaj yo'nton yu'un ti me'unal antse. Jech laj yalbe:

—Mu xa'oc' —xut.

¹⁴Jech ti Jesuse inopaj batel. Tey lic scajan sc'ob ta sba ti scajonele. Ti jpoyivanejetique tey iva'lic. Ti Jesuse jech laj yalbe ti animae:

—Querem, ta xcalbot ava'li, lican talel —xut.

¹⁵Jech ti buch'u chamem xa oxe lic chotluc, lic c'opojuc. Jech ti Jesuse laj yac'be batel ti sme'e.

¹⁶C'alal jech laj yilique, scotolic tey lic xi'icuc. Ja' jech xtoc tey lic yalbeic slequilal ti Dios ti jech laj yalique:

—Jun muc' ta j'alc'op ivul ta jtojolcutic —xiic.

Ja' jech ta xalic xtoc:

—Ti Diose tal xa scoltaotic ti yalab snich'nabotique —xiic.

¹⁷Sjoylej Judea ivinaj ti jech laj spas ti Jesuse.

Ti yajtacbolaltac ti Juan j'ac'-ich'-vo'e

(Mt 11:2-19)

¹⁸Ti Juane laj ya'i ti jech taje. Yu'un i'albat yu'un ti yajchanc'optaque. Jech o xal laj yic' talel cha'vo' yajchanc'op. ¹⁹Laj stac batel ta stojol ti Jesuse yo' ta sjac'beic mi ja' ta meel ti Cristo ti ta ono'ox xtale, o mi ta to smalaic yan.

²⁰Jech ti yajtacbolaltac ti Juane tey inopajic batel ta stojol ti Jesuse. Jech c'ot yalbeic:

—Ti Juan j'ac'-ich'-vo'e laj stacuncutic talel yo' ta jac'botcutic, ¿mi vo'ot ti Cristoot ti albil ono'ox sc'oplal ti ta xatale, o mi ta to jmalacutic yan? —xiic.

²¹C'alal jech tey oyique, ti Jesuse ja' o yacal ta scolta epal cristianoetic ti ep ta tos ti schamelique, ti buch'utic ta x'ilbajinatic yu'un ti pucuje, schi'uc ti ta xjam satic ti ma'satetique.

²²Jech o xal ti Jesuse jech laj stac'be:

—Batanic, ba albeic ya'i ti Juane ti c'usi laj ava'lique, ti c'usi laj avilique: “Ti ma'satetique xilic xa. Ti coxovetique ta xanavic xa. Ti jc'a'emal-chameletique colic xa yu'un ti schamelique. Ti jmacal-chiquinetique jam xa schiquinic. Ti animaetique icha'cuxesatic xa. Ti buch'utic abol sbaique ta xich'ic albel sc'oplal ti lequil coltaele. ²³Toj jun yutsil ti buch'u mu xchibaj yo'nton ta jtojole”, xavutic ti Juane —xi.

²⁴C'alal iloqu'ic batel ti yajtacbolaltac ti Juane, jech ti Jesuse laj yalbe ya'i ti epal cristianoetic sc'oplal ti Juane. Jech lic yal:

—¿C'usi ay aq'uelic ti ta xocol banomile? ¿Mi ja' jun aj ti xla'et ta iq'ue? ²⁵Ti mi ma'uc une, ¿c'usi ay aq'uelic un cha'e? ¿Mi ay aq'uelic jun vinic ti jun yutsil ti sc'u'e? Pero xana'ic lec ti vo'oxuque, ti vinic ti buch'u jun yutsil ti sc'u'e, ja'lic no'ox ti buch'utic xmuyubajic tey ta sna ti ajvaliletique. ²⁶Ja' yu'un un, ¿c'usi ay aq'uelic ta meel? ¿Mi ja' jun j'alc'op? Jech meel, ja' ay aq'uelic jun j'alc'op ti más to jelavem yu'unic ti yan j'alc'opetique. ²⁷Ti Juane, ja' ti jun ti ta x'albat sc'oplal ti ts'libabil ta sc'op Diose:

Ta jtacbot jelavel caj'abtel ta atojol yo' jech ta smeltsan abe,

ti xi sc'oplale. ²⁸Ta xcalboxuc avai'ic, ti ta scotol ti cristianoetique, ja' no'ox stuc ti Juan j'ac'-ich'-vo'e ti más cajale. Manchuc mi jech sc'oplal ti Juane, pero ti buch'u ta xac' sba ta ventainel yu'un ti Diose, ac'o mi peq'uel, ja' más cajal ta xc'ot. Ja' mu sta ti Juane —xi ti Jesuse.

²⁹C'alal jech laj ya'iique, scotol ti cristianoetique schi'uc ti jc'anpatantaq'uinetique ti i'ac'batich yich'ic vo' yu'un ti Juane, ja' o ivul ta yo'ntonic ti yan yutsil yo'nton ti Dios ta stojolique.

³⁰Pero ti jfariseoetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, ti mu'yuc x'ac'bat yich'ic vo' yu'un ti Juane, laj sbajic ti c'usi ta sc'an ta ox spas ti Dios ta stojolique. ³¹Ti Cajvaltique jech laj yal:

—¿C'u s'elán ta jco'oltasbe stalel ti cristianoetic avi tana li'e? ¿C'usi xco'olajic o? ³²Co'ol s'elán stalelic jech chac c'u cha'al oloetic ti ta xtajinic ta ch'ivit ti ta xavta ti jchop schi'ilique: “Laj coq'uisancutic ti amae, pero ti vo'oxuque mu'yuc bu xa'ac'otajic. Xme'inaj xa liq'uejincutic, pero mu'yuc bu xa'oq'uc”, xut sbaic. ³³C'alal tal ti Juane, mu jmojuc stsobetic ta ve'el ta uch' vo' schi'uc ti yantique. Pero ti vo'oxuque: “Ventainbil yu'un pucuj le'e”, xachiic. ³⁴Ts'acal to un, lital ti vu'un co'ol j'elantique. Laj avilic ti oy buch'utic laj jchi'in ta ve'el ta uch' vo'e. Pero ti vo'oxuque jech laj avalic ta jtojol: “Q'uel avil, toj ech'em jve'el uch' vo'. Lec xil sbaic schi'uc ti jsa'muliletique schi'uc ti jc'anpatantaq'uinetique”,

xachiic. ³⁵Yan ti sbijil Diose tey ta xvinaj ta stojol ti buch'utic oy sbijilique —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse oy ta sna ti Simone ti ja' jfariseoe

³⁶Oy jun ta scotol ti jfariseoetique laj yic' ta ve'el ti Jesuse. Tey ibat ti Jesuse. Tey c'ot chotluc ta mexa.

³⁷Ti ta jteclum taje, tey nacal jun chopol ants. C'alal laj ya'i ti ta xbat ve'uc ti Jesús ta sna ti jfariseoe, tey yich'oj c'otel jun jarru ti meltsanbil ta alabastro ton ti noj ta perfumee.

³⁸X'oc'olet xa laj squejan sba ta yoc ti Jesuse. Ta ya'lel sat lic spoche yacan. Ts'acal to ta stsatsal sjol laj staquijesbe. Tey lic sbuts'. Tey lic smalbe ti perfume ta yacan ti Jesuse. ³⁹C'alal jech laj yil ti jfariseo ti yic'oj batel ti Jesuse, jech lic snop: “Ti ja'uc jun yaj'alc'op Dios ti vinic li'e, ta me'el ta xa'i ti ta xpocbat yoc yu'un jun jmulivajel ants ti jechuque”, xi. ⁴⁰Jech o xal ti Jesuse jech laj yalbe ti jfariseoe:

—Simón, oy c'usi ta xcalbot avai' —xi.

Ti jfariseoe jech itac'av:

—Jchanubtasvanej, albu' ca'i —xi.

⁴¹Ti Jesuse jech lic yal:

—Oy cha'vo' vinic ti oy yilic ta stojol jun vinic ti ta xac' ta ch'om ti staq'uine. Ti jun vinique oy yil vo'ob ciento (500) denario taq'uin. Ti jun vinic xtoque ja' no'ox lajuneb yoxvinic (50) denario taq'uin ti yile. ⁴²Ti cha'vo' viniquetique mu xa xtoj yu'unic ti yilique. Jech o xal ti buch'u ta xac' ta ch'om ti staq'uine laj xch'aybe ti yil scha'vo'alique. Jech o xal albu' ca'i, ¿buch'u junucal más sc'anoj ti yajval taq'uine? —xi.

⁴³Ti Simone jech laj stac':

—Ti ta xca'ie, ja' más ta xc'anvan ti buch'u ich'aybat ep yile —xi.

Ti Jesuse jech lic yal:

—Oy arazon jech aval ava'uc —xi.

⁴⁴Jech ti Jesuse laj sq'uel batel ti antse. Jech lic yalbe ti Simone:

—¿Mi mu xavil ti ants li'e? C'alal li'och talem ta anae, mu'yuc bu laj avac'bun vo' yo' ta jpor ti coque.

Pero ti ants li'e, ta ya'lel sat laj spocbun ti coque. Ja' jech xtoc laj

staquijes ta stsatsal sjol. ⁴⁵Ti vo'ote mu'yuc bu xabuts'un ti c'alal li'och

talem li' ta anae. Pero ti ants li'e, ti c'alal li'och talele, mu xlah yo'nton

ta sbuts'el ti cacane. ⁴⁶Ti vo'ote

mu'yuc bu laj avac'bun jutebuc

aceite ta jol. Pero ti stuque laj

smalbun ti perfume ta coque. ⁴⁷Ja'

yu'un un, ta xcalbot ava'i, ti jech toj

ep c'uxun ta yo'nton ti ants li'e, ja'

svinajeb ti ta xa'i ti ac'bil xa perdón

yu'un ti ep smule. Pero ti buch'u

jutuc no'ox ch'aybil ti smule, jutuc

no'ox ta svinajes sc'uxul ti yo'ntone

—xi.

⁴⁸Ti Jesuse jech lic yalbe ti antse:

—Scotol ti amule ch'aybil xa —xut.

⁴⁹Ti buch'utic ic'bilibique, ti jmoj

chotajtic schi'uc ti Jesuse, jech lic

yalbe sbaic:

—¿Buch'u van ti vinic li'e ti xu' ta

xac' perdón yu'un ti mulile? —xiic.

⁵⁰Pero ti Jesuse jech laj yalbe ya'i

ti antse:

—Lacol xa, ja' ti laj ach'unune.

Batan. Junuc avo'nton —xut.

Ti antsetic ti laj scoltaic ti Jesuse

8 Ts'alacal to ti Jesuse ixanav batel ta epal jteclumetic schi'uc ta bic'tal jteclumetic. Tey

ta xalolan batel ti ventainel yu'un ti Diose. Tey xchi'inoj batel ti

lajcha'vo' yajtacbolaltaque. ²Ja'

jech xtoc schi'uc batel jayibuc

antsetic, ja'ic ti buch'utic icoltaatic

yu'un ti schamelique, schi'uc xtoc

ti uninbilic to ox yu'un ti pucuje.

Ta scotol ti antsetique, tey oy ti

María Magdalene, ja' ti buch'u

iloq'uesbat ti vucub pucuje. ³Ja'

jech xtoc tey oy ti Juanae, yajnil

ti Chuzae, ti ja' jun vinic ti yich'oj

ta sventa ti c'usi x'ayan yu'un ti

ajvalil Herodese. Ja' jech xtoc tey

oy ti Susanae schi'uc yan antsetic

ti comon ta stsobic ti c'usitic oy

yu'unique yo' jech ta scoltaic ti

Jesuse.

Sc'oplal ti jts'unobajele

(Mt 13:1-9; Mr 4:1-9)

⁴Ep illoq'utic talem ti cristianoetic ti oyic ta jujun jteclume yo' ta xba sq'uelic ti Jesuse. C'alal ep xa stsoboj sbaique, tey lic chanubtasvanuc ta babac'op ti jech laj yal ti Jesuse:

⁵—Oy jun vinic bat svij ti

sts'unobale. C'alal yacal ta svij batele,

oy jlom ic'ot ta be. Laj yich' pech'el

ta teq'uel. Jech xtoc tal ti mutetique.

Laj stam slajesic. ⁶Oy jlom ic'ot ta ba

tontic. C'alal ivoc' talem ti ts'unobale,

tey laj taquijuc. Ja' ti mu'yuc yox

ti slumale. ⁷Oy jlom ti ts'unobale

ic'ot ta ch'ixtic. C'alal ich'i talem ti

ch'ixetique, laj snet' comel. ⁸Pero

jlom ti ts'unobale ic'ot ta lequil

banomil. Lec ich'i talem. Lec laj yac'

sat. Oy jlom laj yac' vo'vinic (100) ta

bej sat jujupets ti ts'unobaletique —xi.

C'alal jech laj yal ti Jesús taje,

tey tsots lic c'opojuc ti jech laj yal

xtoque:

—Ti mi oy achiquinique, a'yic —xi.

Ti c'u cha'al ti jech ti babac'ope

(Mt 13:10-17; Mr 4:10-12)

⁹Jech ti yajchanc'optaque lic sjac'beic ti c'usi smelol ti babac'op taje. ¹⁰Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti vo'oxuque, Dios ta xac'boxuc ana'ic ti ventainel ti mucul to oxe. Pero ti yane, ta babac'op no'ox ta xcalbe ya'iic yo' jech mu xilic ti c'usi ta xilique, yo' jech mu xa'iic ti c'usi ta xa'iique.

Ti Jesuse ta xalbe smelol ti jts'unobajele

(Mt 13:18-23; Mr 4:13-20)

¹¹'Ja' jech smelol ti babac'ope. Ti ts'unobale, ja' smelol ti sc'op Diose. ¹²Ti ts'unobal ti ic'ot ta bee, ja' smelol ti oy jlom cristianoetic ti ta xa'iic ti sc'op Diose. Pero ital ti pucuj ta stojolique. Tal pojbatique loq'uel ta yo'ntonic yo' jech mu xch'unic, yo' jech mu xcolic. ¹³Ti ts'unobal ti ic'ot ta tontique, ja' smelol ti oy jlom ti xmuyubajic ta xa'iic ti sc'op Diose. Pero ta sventa ti mu'yuc ayanem lec yibel ti sc'op Dios ta yo'ntonique, jech o xal ta xch'unic c'uc sjaliluc. Pero c'alal xtal ti lajeltsaele, ta xchibajic. ¹⁴Ti ts'unobal ti ic'ot ta ch'ixtique, ja' smelol ti oy jlom ti ta xa'iic ti sc'op Diose. Pero staoj yav ti stalelique. Ta slubtsajic ta be yu'un ti slo'il yo'ntonique, ti sc'ulejalique, ti c'usi ta sc'anique. Jech o xal ta xch'ay ta yo'ntonic ti sc'op Diose. ¹⁵Pero ti ts'unobal ti ic'ot ta lequil banomile, ja' smelol ti jlom ti ta sjunul yo'ntonic ta xa'iic, ta xich'ic ta muc' ti sc'op Diose. Staoj yav jun

yo'ntonic. Jech o xal lec ta xtunic batel.

Ti lampara ti laj sbabac'opta ti Jesuse

(Mr 4:21-25)

¹⁶Mu'yuc buch'u junucal ti c'alal ta stsan ti lamparae, ti ta smacbe ti xojobale. O mi mo'oje, ta xba stic' ta yolon tem. Mo'oj, mu jechuc. Ta scajanic lec ta toyol yo' ta xac' lec ti xojolbale, yo' ta xilic lec ti buch'utic ta x'ochic ta yut nae. ¹⁷Mu'yuc c'usi macal ta xcom ti mu xvinaje. Mu'yuc c'usi ta mucul ti mu xich' na'ele. Ta xvinaj.

¹⁸Jech o xal un, a'yic lec ti sc'op Diose. Yu'un ti buch'u ta xa'ie, ta x'ac'bat sna' más. Pero ti buch'u mu tsotsuc sc'oplal ta xa'ie, mu'yuc c'usi ta x'ac'bat sna'. C'lajomal ta xpojbat loq'uel ti c'u yepal xch'unuje —xi.

Sme' ti Jesuse schi'uc ti yits'inabtaque

(Mt 12:46-50; Mr 3:31-35)

¹⁹Sme' ti Jesuse schi'uc ti yits'inabtaque tey ic'otic ti bu oye. Pero mu xu' x'ochic batel. Yu'un toj ep ti cristianoetique. ²⁰Pero oy buch'u ba yalbe ya'i ti Jesuse:

—Ti ame'e schi'uc ti avits'inabtaque tey oyic ta pana. Ta sc'an ta sc'oportunot ya'iic —xi.

²¹Ti Jesuse jech laj stac'be: —Ti buch'u ta xa'iic ti sc'op Diose, ti ta spasic ti c'usi ta xale, ja' jme', ja' quits'inabtac —xi.

Ti Jesuse, paj yu'un ti iq'ue schi'uc ti nabe

(Mt 8:23-27; Mr 4:35-41)

²²Oy jun c'ac'al ti Jesuse i'ochic batel ta barco schi'uc ti yajchanc'optaque. Jech laj yal:

—Batic ta jot sti'il nab —xi.

Jech ibatic.

²³C'alal tey ta xanavic batel ta barcoe, tey lic vayuc ti Jesuse. Ta jech to yepal tey lic tsots ic'. Sc'an xa ta xnoj ta vo' ti barcoe. Xi'bal xa sba ti ta xmut'ij yalele. ²⁴Jech o xal ti yajchanc'optaque ba stijic ti Jesuse. Jech laj yalic:

—Jchanubtasvanej,

Jchanubtasvanej, ta xa xijmut'ijotic —xiic.

Ti Jesuse tey iva'i. Laj spajes ti iq'ue, ti nabe. Paj scotol. Ts'ijil icom ta j'ech'el.

²⁵Ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—¿Bu ibat avu'unic ti ach'unojicune? —xi.

Pero ti stuquique tey ixil'ic. Ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Tey lic sjac'olanbe sbaic ta jujun tal:

—¿Buch'u van ti vinic li'e ti ta xch'unbat smantal yu'un ti iq'ue, ti nabe? —xiic.

Ti vinic ti uninbil yu'un ti pucuj ti oy ta Gadarae

(Mt 8:28-34; Mr 5:1-20)

²⁶Ts'acal to un, ic'otic ta jot sti'il nab yelobal Galilea ti ja' slumal Gadarae. ²⁷C'alal yal ta barco ti Jesuse, ja' o inopaj tal jun vinic ti liquem talem ta jteclume. Ti vinique oy xa ep sc'ac'alil ti ta x'ilbajinat yu'un ti pucujetic. Mu'yuc xa bu ta slap sc'u'. Mu'yuc xa bu ta xnaqui ta sna. Ja' xa no'ox tey snainoj ti ba muquinale. ²⁸C'alal laj yil ti Jesuse, tey laj squejan sba ta stojol. Tey lic avanuc:

—¿C'u cha'al ta xtal atic' aba ta jtojol, Jesús, Snich'onot ti cajal

Diose? Ta jc'anbot vocol ti mu xavilbajinune —xi.

²⁹Ti jech ta xal taje, yu'un ti Jesuse yacal xa ta spas loq'uel ta mantal ti chopol pucujetic, ti ac'o loc'uc batel ta stojol ti vinique. Ti pucujetic ep ta velta laj yilbajin ti vinique. Ti cristianoetique manchuc mi laj xchucbeic yoc sc'ob ta cadena taq'uin yo' jech mu xjatav, pero ti stuque ta xtuch' yu'un. Ti pucuje ta sjatviltas batel ta xocol banomil ti vinique. ³⁰Ti Jesuse jech laj sjac':

—¿C'usi abi? —xut.

Ti stuque jech laj stac':

—Legión ti jbie —xi.

Ja' jech laj yal ti vinique, ja' ti toj ep ti pucujetic ti ochem ta yo'ntone.

³¹Ti pucujetic laj sc'anbeic ti Jesuse ti mu xtacatic batel ta xa'abe. ³²Jech xtoc ja' o tey oy ep chitometric xlamet ta sa' sve'elic ta vits. Jech ti pucujetic laj sc'anbeic vocol ti Jesuse ti ac'o yac' ye yo' ta stic' sbaic ta chitometique. Ti Jesuse laj yac' ye. ³³Jech ti pucujetic illoq'uic batel ta stojol ti vinique. I'ochic batel ta chitometric. Jech ti chitometique scotolic ba sjipan sbaic yalel ta barranco. Ts'ajatic ic'otic ta nab. Tey ijic'avic.

³⁴Ti jq'uclhitometique, c'alal laj yilic ti jech ic'ot ta pasele, ta xi'el xa ibatic ta anil. Bat yalic slo'ilic ti ta jteclume schi'uc sjoylej ti steclumalique. ³⁵Jech ti cristianoetique illoq'uic batel, ba sq'uelic ti va'i s'elan ic'ot ta pasele. C'alal ic'otic ti bu oy ti Jesuse, tey laj staic ti vinic ti buch'u loq'uesbat ti pucujetic. Tey xa chotol ta yoc ti Jesuse. Slapoj xa sc'u'. Lec xa ti sjole. Tuq'uineb xa. Pero ti

cristianoetique tey to ta xi'ic yu'un.

³⁶Ti buch'utic laj yilique, laj yalic ti c'u s'elán icol ti vinic ti uninbil to ox yu'un ti pucujetique. ³⁷Jech o xal ti cristianoetic ti nacalic ta Gadarae tey lic sc'anbeic volol ti Jesuse ti ac'o loc'uc batel teye. Yu'un ta xi'ic ta jmec. Jech o xal ti Jesuse i'och ta barco. Ibat.

³⁸Jech ti vinic ti buch'u iloq'esbat ti pucujetique lic sc'anbe volol ti Jesuse ti ac'o xchi'in batele. Pero ti Jesuse laj yal ti ac'o comuque. Jech laj yalbe:

³⁹—Sutan batel ta ana. Ba alo scotol ti c'u s'elán laj spas ti Dios ta atojole —xi.

Jech ti vinique ibat. Tey laj yal slo'il ta sjunul jteclum ti c'u s'elán icoltaat yu'un ti Jesuse.

Yantsil nich'on ti Jairoe schi'uc ti ants ti laj spicbe sc'u ti Jesuse

(Mt 9:18-26; Mr 5:21-43)

⁴⁰C'alal isut batel ta jot sti'il nab ti Jesuse, xmuyubajic xa ti cristianoetic c'alal jech ic'ote. Ja' ti scotolic tey ta smaláique. ⁴¹Ja' o tey ic'ot jun vinic ti Jairoe sbie, ti ja' jpasmental yu'un ti ch'ul nae. Ti vinic taje laj squejan sba ta yoc ti Jesuse. Laj sc'anbe volol ti ac'o batuc ta snae. ⁴²Yu'un c'ajomal no'ox jun oy ti stsebe, ti ja' yich'oj xa lajcheb jabile, ti jutuc xa mu ta xchame. C'alal ibat ti Jesuse, ep ti cristianoetic ts'acajtic batel ti snet'net' xa sbaique.

⁴³Ti ta scotol ti cristianoetique, oy tey jun ants ti oy xa slajchebal jabil ti ta xich' svocol ti mu xmac ti ya'lele. Laj xa slajes scotol ti staq'uin yu'un ti jpoxtavanejetique.

Pero mi junuc buch'u ipoxtaj yu'unic ti chamele. ⁴⁴Ti antse inopaj batel ta spat ti Jesuse. Ba spicbe ti sti'il sc'u'e. C'alal jech laj spase, ta ora no'ox paj ti ya'lele.

⁴⁵Ti Jesuse jech laj sjac':

—¿Buch'u laj spicun? —xi.

Scotol laj yalic ti mu'yuque. Ti Pedroe schi'uc ti schi'iltaque jech lic yal:

—Jchanubtasvanej, ja' ti cristianoetic ti ta snet'ote, ti ta stacoltaot ta jujote. Jech o xal, ¿c'u cha'al ta xajac': “Buch'u laj spicun”, ti xachie? —xiic.

⁴⁶Pero ti Jesuse jech laj yal:

—Oy buch'u laj spicun. Yu'un laj ca'i ti oy buch'u laj jcolta yu'un ti jmuc'ul jtsatsale —xi.

⁴⁷C'alal jech ivinaj ti antse, xnicnun xa ta xi'el tal squejan sba ta yoc ti Jesuse. Jamal laj yal ta sba ta sat scotol ti cristianoetique ti c'u cha'al laj spicbe sc'u' ti Jesuse, jech xtoc ti colem icom ta ora no'ox yu'un ti schamele. ⁴⁸Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Tseb, lacol xa yu'un laj ach'unun. Junuc avo'nton, batan —xut.

⁴⁹Yacal to ta xc'opoj ti Jesuse, c'alal ja' o ivul jun vinic ti ilic tal ta sna ti Jairoe, ja' ti jpasmental yu'un ti ch'ul nae. Jech laj yalbe ti Jairoe:

—Ti avantsil nich'one cham xa. Ch'an xa uto ti Jchanubtasvaneje —xi.

⁵⁰C'alal laj ya'i ti Jesuse, jech laj yal:

—Mu xaxi'. Ch'unun no'ox. Jech ti atsebe ta xcol —xi.

⁵¹C'alal ic'otic ta nae, ti Jesuse mi ja'uc junuc oy buch'u laj yac' ochuc batel ti bu oy ti tsebe. Ja' no'ox

ochic batel ti Pedroe, ti Jacoboe, ti Juane, schi'uc ti stot sme' ti tsebe.

⁵²Scotol ti cristianoetique tey x'avlajetic xa ta yoq'uitael ti tsebe. Pero ti Jesuse jech laj yal:

—Mu xa'oq'uic. Ti tsebe mu'yuc chamem. Ja' no'ox ta xvay —xi.

⁵³Pero tse'ej no'ox laj ya'iic. Yu'un sna'o'jic lec ti chamem xae. ⁵⁴Jech ti Jesuse tey laj snitbe sc'ob. Tsots lic yalbe:

—Tseb, lican talel —xut.

⁵⁵Ti tsebe lic cuxiuc. Ta ora no'ox lic va'iuc. Ti Jesuse laj yal mantal ti ac'o yaq'uic ve'uque.

⁵⁶Ti stot sme' ti tsebe ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Pero ti Jesuse laj yal mantal ti mu me buch'u xalbe ya'iic ti jech ic'ot ta pasele.

Ti Jesuse laj stac batel ti lajcha'vo' yajchanc'optaque

(Mt 10:5-15; Mr 6:7-13)

9 Ti Jesuse laj stsob ti lajcha'vo' yajchanc'optaque. Laj yac'be yabtelic, laj yac'be stsatsalic ta sloq'uesel ti c'usiuc no'ox pucujale, ta scolesel ti chameletique. ²Laj stac batel ta yalel ti ventainel yu'un ti Diose, ta scolesel ti jchameletique. ³Jech laj yal:

—Mu c'usi xavich'ic batel sventa abeic, mi ja'uc anamte'ic, mi ja'uc amoralic, mi ja'uc avotic, mi ja'uc ataq'uinic. Jlic no'ox ac'u'ic xavich'ic batel, mu me cha'licuc.

⁴Comanic tey ti bu'yuc no'ox na ta xac'otique ja' to mi ta xaloq'uic batel teye. ⁵Ti bu mu xa'ich'atic ta muq'ue, loc'anic batel ti ta jteclum teye. Lilinic comel ti spucuquil avoquique. Ja' seña'il ti iltabilic ta xc'ot yu'un ti Diose —x'utatic.

⁶Jech o xal ti yajchanc'optaque iloq'uic batel. Ibatic ta bic'tal jteclumetic ta yalel ti lequil ach' c'op ti ja' colebale. Ja' jech xtoc ta scolesanic batel ti jchameletique.

Icham ti Juan j'ac'-ich'-vo'e

(Mt 14:1-12; Mr 6:14-29)

⁷Scotol ti c'usi ta spas ti Jesuse laj ya'i ti ajvalil Herodese. Mu stac' a'yeluc ta xa'i c'usi ta snop. Yu'un oy jlom ta xalic ti ja' icha'cuxi ti Juan ti ichame. ⁸Ti yan xtoque ta xalic ti ja' ti j'alc'op Elías ti ivul ta loq'uele. Ti yan xtoque ta xalic ti ja' nan jun vo'neal j'alc'op ti icha'cuxie. ⁹Jech o xal ti Herodese jech laj yal: —Ti Juane, vu'un laj cal mantal ti laj yich' c'ocbel sjole. ¿Buch'u van taje ti ep ta xca'ibe ti sc'oplale? —xi.

Jech o xal ti ajvalil Herodese ta sc'an ta sq'uel ya'i.

Ti Jesuse laj smalq'uin vo'mil viniquetic

(Mt 14:13-21; Mr 6:30-44; Jn 6:1-14)

¹⁰C'alal isutic talel ti jchalc'opetique, lic yalbeic ti Jesuse ti c'usi laj spasiique. Jech ti Jesuse laj yic' batel ti bu sts'ijlane, ti nopol ta jteclum Betsaidae. ¹¹Pero c'alal laj ya'iic ti cristianoetique, bat staic. Jech ti Jesuse mu'yuc laj sbaj. Laj yalbe ya'iic ti ventainel yu'un ti Diose. Laj scolta ti jchameletique.

¹²C'alal ta xa xmal ti c'ac'ale, ti lajcha'vo' jchalc'opetique inopajic batel ta stojol ti Jesuse. Jech c'ot yalbeic:

—Taco xa batel scotol ti cristianoetique yo' ta xba sa' bu ta xcux yo'ntonic, yo' xu' ta xba sa' sve'elic ta jujun bic'tal lum ti

bu nopol no'oxe. Yu'un ti li' bu oyotique, mu'yuc c'usi x'ayan —xiic.

¹³Ti Jesuse jech laj yal:

—Ac'beic sve'el ti vo'oxuque —xi.

Ti stuquique jech laj yalic:

—¿C'usi ta xcutcuc ti c'ajomal

xa no'ox vo'bej pan schi'uc cha'cot choye? Ja' no'ox mi ta xba jmanbecutic tal sve'el ti cristianoetique —xiic.

¹⁴Yu'un nopol vo'miluc viniquetic ti tey tsobolique. Ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Albeic ya'i ti ac'o chotlicuc lajuneb yoxvinic (50) ta jujuvoq'ue —xi.

¹⁵Jech laj spasic jech chac c'u cha'al i'albatic. Tey ichotiic scotolic.

¹⁶Jech ti Jesuse laj stsac ti vo'bej pane schi'uc ti cha'cot choye. Laj stoy muyel sat ta vinajel. Tey laj yalbe vocol ti Diose. Ts'acal to lic xet' ti choye, ti pane. Tey laj yac'be batel ti yajchanc'optaque yo' jech ta spucebic batel ta scotol ti cristianoetique. ¹⁷Scotolic inojic lec. Ts'acal to lic stsobic lajcheb moch ti scomelale.

Ti Pedroe ta xal ti ja' Cristo ti Jesuse

(Mt 16:13-19; Mr 8:27-29)

¹⁸Oy jun c'ac'al ti Jesuse laj sq'uej sba batel ta sc'oponel ti Diose. Jech laj sjac'be ti yajchanc'optac ti tey schi'uque:

—¿Buch'uun ta xalic ti cristianoetic xana'e? —xut.

¹⁹Jech itac'avic ti stuquique:

—Oy jlom ta xalic ti vo'ot la ti Juan j'ac'-ich'-vo'e. Ti jlom xtoque ta xalic ti vo'ot la ti Elíasote. Pero oy to jlom xtoc ta xalic ti vo'ot la jun vo'neal j'alc'op ti icha'cuxie —xiic.

²⁰Ti Jesuse jech laj sjac':

—Ti vo'oxuque, ¿buch'uun ti ta xanopique? —xut.

Ti Pedroe jech laj yal:

—Ti vo'ote ja' ti Cristo ti talemot ta stojol ti Diose —xi.

Ti Jesuse ta xal ti ta xchame

(Mt 16:20-28; Mr 8:30-9:1)

²¹Pero ti Jesuse tsots laj sc'ubanbe ti mu me buch'u junucal xalbe ya'i ti ja' Cristo ti stuque.

²²Ti stuque jech laj yal:

—Ti vu'un co'ol j'elantique ta xquich' ep vocol. Ta xisbajicun ti moletique, ti banquial paleetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Ta xiyaq'uicun ta milel. Pero ta yoxibal c'ac'al ta xicha'cuxi —xi.

²³Ts'acal to jech laj yalbe scotol ti cristianoetique:

—Ti mi oy buch'u ta sc'an ta xists'acli batele, ac'o me xtuch' ta yo'nton ti scuxlejal stuque manchuc mi ta xich' svocol. ²⁴Yu'un ti buch'u tsots sc'oplal ta xa'i ti scuxlejale, ja' ta xch'ay. Pero ti buch'u mu tsotsuc ta xa'i ti scuxlejal ta jventae, ja' ta sta. ²⁵¿C'usi bal o ti viniq'ue ti mi ja' no'ox ta xyu'unin scotol ti sba banomile ti mi ch'ayel ta xbat ti stuque? ²⁶Ti mi oy buch'u ta xq'uexav ta jtojol schi'uc xtoc ta xq'uexav yu'un ti lequil ach' c'op cu'une, ja' no'ox jech ti vu'un eque, ti co'ol j'elantique, ta xiq'uexav ta stojol c'alal ta xital ta ajvalil, schi'uc yutsilal ti Jtote, schi'uc ti ch'ul ángeletique. ²⁷Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, oy jlomoxuc li'e oy to mu ta xachamic ja' to mi laj avilic ti ta xventainvan ti Diose —xi.

Ti Jesuse yanij ti c'u s'elan to oxo*(Mt 17:1-8; Mr 9:2-8)*

²⁸Ech'em xa vaxaquib c'ac'al ti va'i s'elan laj yal ti Jesuse, imuy batel ta vits yo' ta sta ta c'oponel ti Diose. Tey xchi'inoj batel ti Pedroe, ti Jacoboe, ti Juane. ²⁹C'alal yacal ta sta ta c'oponel ti Diose, ja' o lic yanijuc ti sate. Ti sc'u'e toj sac icom. Lic xojobanuc. ³⁰Ja' o tey ivinaj cha'vo' viniquetic ti ta xlo'ilajic schi'uc ti Jesuse. Ti cha'vo'ique ja' ti Moisesse, ti Elfase. ³¹Tey joyobtabilic ta xojobal ti toj yan yutsile. Ti cha'vo' viniquetique ta xalic ti ta xich' svocol ti ta xich' milel ti Jesús ta Jerusalemene. ³²Manchuc mi xvay ya'ic ti Pedroe schi'uc ti schi'iltaque, pero ivic' ti satique. Tey laj yilic ti yan yutsilal ti Jesuse schi'uc ti cha'vo' viniquetic ti tey schi'unque. ³³C'alal ta xa xch'ac sbaic batel ti cha'vo' viniquetic ta stojol ti Jesuse, ti Pedroe jech laj yal:

—Jchanubtasvanej, toj lec ti li' oyotique. Ta jpascutic oxib axibal na, jun avu'un, jun yu'un ti Moisesse, jun yu'un ti Elfase —xi.

Jech laj yal ti Pedroe, ja' ti mu stac' a'yeluc c'usi ta xale.

³⁴C'alal jech yacal ta xc'opoje, ja' o tal voliatuc ta toc. Ep ix'i'ic ti jech volibilic ta toque. ³⁵Ti ta toque oy Buch'u ic'opoj ti jech ta xale:

—Ja' ti Jnich'on li'e ti toj c'ux ta xca'ie. A'yibeic ti sc'opojele —xi.

³⁶C'alal ilaj c'opojuc ti Buch'u ta xc'opoj talele, ja' o tey laj yilic ti stuc xa ti Jesuse. Ti stuquique mu'yuc buch'u laj yalbeic ya'i ti c'usi laj yilique. Ts'ijil icomic.

Ti Jesuse laj scolta jun quere m ti uninbil yu'un ti pucuje*(Mt 17:14-21; Mr 9:14-29)*

³⁷Ta yoc'lomal c'alal iyalic talem ta vitse, ep cristianoetic ba snupic ta be ti Jesuse. ³⁸Oy jun vinic ta scotol ti cristianoetique ti tsots i'avan ti jech laj yale:

—Jchanubtasvanej, yu'un jun ti jnich'one, avocoluc coltabun.

³⁹Yu'un ta x'ilbajinat yu'un ti pucuje. C'alal ta x'ilbajinate, tsots ta x'avan ta jmec. Ta xtubbat yic'. Xvoca na xa ye ta xcom. Ta xilbajin. Mu xcomtsanat. ⁴⁰Laj xa jc'anbe vocol ti avajchanc'optaque yo' ta sloq'ues ti pucuje. Pero mu'yuc xu' yu'unic —xi.

⁴¹Ti Jesuse jech itac'av:

—Jeche'oxuc. Mu'yuc atuq'uilic. Ep xa c'ac'al li' oyun ta atojolic ti jts'icojboxuque. Ic'bun talem ti anich'one —xi.

⁴²C'alal tey inopaj talem ti quere me, ijipat ta lum yu'un ti pucuje. Tey itubbat yic' yan velta. Pero ti Jesuse laj sjajanta ti pucuje. Laj scolta ti quere me. Laj yac'be batel ti stote. ⁴³Scotolic ch'ayal ic'ot yo'ntonic yu'un smuc'ul stsatsal ti Diose.

Ti Jesuse ta xal yan velta ti ta xchame*(Mt 17:22-23; Mr 9:30-32)*

C'alal ch'ayal yo'nton scotolic yu'un ti c'usi ta spas ti Jesuse, jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

⁴⁴—A'yic lec li'e. Mu xach'ay ta avo'ntonic. Ti vu'un co'ol j'elantique ta xquich' aq'uel ta c'abal ta stojol ti cristianoetique —xi.

⁴⁵Mu'yuc xa'ibeic smelol ti yajchanc'optaque ti jech laj yale. Yu'un mu to ta x'ac'bat sna'ic ti smelole. Ja' jech xtoc ta xi'ic ta sjac'beic smelol ti va'i s'elan laj yale.

Buch'u ti más banquilale

(Mt 18:1-5; Mr 9:33-37)

⁴⁶Jech ti yajchanc'optaque lic svul sbaic buch'u ti más banquilal ta xc'ot yu'unique. ⁴⁷Pero ti Jesuse laj sna' ti jech ta snopique. Jech o xal laj yic' talem jun ch'in querem ti laj sva'an ta sts'ele. ⁴⁸Jech laj yal: —Buch'uuc no'ox ti ta jventa vu'un ta xich' ta muc' ti olol li'e, ta xiyich'icun ta muc' ec. Ja' jech xtoc ta xich'ic ta muc' ti Buch'u laj stacun talele. Ti buch'u más peq'uel ta xac' sba ta atojolique, ja' más banquilal ta xc'ot —xi.

Buch'uuc ti mu xcrontainvane ja' jchi'iltic ta abtel

(Mr 9:38-40)

⁴⁹Jech laj yal ti Juane: —Jchanubtasvanej, laj quilcutic jun vinic ti ta sloq'ues pucuj ta sventa abie. Ti jech mu'yuc li' jchi'uctique, jech o xal laj jpajsancutic —xi.

⁵⁰Ti Jesuse jech laj yal: —Mu xapajtsanic. Yu'un ti buch'u mu xiscrontainotique, ja' jchi'iltic ta abtel —xi.

Ti Jesuse laj sjajanta ti Juane schi'uc ti Jacoboe

⁵¹C'alal po'ot xa sta yorail ti ta xcha'sut muyel ta vinajel ti Jesuse, sjunul yo'nton ibat c'alal Jerusalén. ⁵²Laj stac jelavel yajtuneltac ta biq'uit jteclum ti oy ta Samaria

banomile yo' ta xba xch'amunic na. ⁵³Pero ti jsamariaetique laj yilic ti ta xbat ono'ox ta Jerusalene. Jech o xal mu'yuc xac' ta ch'om ti snaique. ⁵⁴C'alal jech laj yilic ti yajchanc'optaque, ja' ti Juane, ti Jacoboe, jech laj yalic:

—Cajval, ¿mi ta xac'an ti ac'o jc'antic yaluc talem c'oc' ta vinajele yo' jech ta xlajic scotolic jech chac c'u cha'al laj spas ti j'al'op Elfase? —xiic.

⁵⁵Jech ti Jesuse tey lic sq'uelbe sat ti cha'vo'ique. Jech laj yalbe ti laj sjajantae:

—Ti vo'oxuque mu xava'lic buch'u sch'ulel avich'ojic. ⁵⁶Yu'un ti vu'un co'ol j'elantique ma'uc tal jch'aybe scuxlejalic ti cristianoetique. Ja' tal jcolta —xi.

Jech o xal tey ibatic ta yan biq'uit jteclum.

Ti buch'utic ta sc'an ta sts'acliic batel ti Jesuse

(Mt 8:19-22)

⁵⁷C'alal yacalic ta xanavic batel ta bee, ja' o ital jun vinic ti jech laj yalbe ti Jesuse:

—Cajval, ta jc'an ta jchi'inot batel ti bu'yuc no'ox ta xabate —xi.

⁵⁸Ti Jesuse jech laj stac'be: —Ti vete oy sch'enic. Ti mutetique oy stasic. Pero ti vu'un co'ol j'elantique mi ja'uc oy bu juteb ti xu' ta jcux ti co'ntone —xi.

⁵⁹Ti Jesuse jech laj yalbe ti yane: —Batic —xut.

Pero ti stuque jech laj yal: —Cajval, ac'bun to permiso ta jmuc ba'yel ti jtote —xi.

⁶⁰Ti Jesuse jech laj stac'be: —Ac'o smuc stuc yanimaic ti buch'u chamemic ono'oxe. Pero ti

vo'ote, ba alo ti ventainel yu'un ti Diose —xut.

⁶¹Jech ti jun xtoque jech laj yal: —Cajval, ta j'e'an ta jchi'inot batel. Pero malaun jutuc. Yu'un ta to xba cal jba comel ta jna —xi.

⁶²Ti Jesuse jech laj yal: —Ti buch'u ta sq'uel svalopat ti yic'ojbe batel yabtejeb ti vacaxe, mu xtun ta yabtelanel ti ventainel yu'un ti Diose —xi.

Ti Jesuse ta stac batel ti lajuneb schanvinic ta vo' j'abteletique

10 Ts'acal to un, laj st'uj yan lajuneb schanvinic (70) ta vo' j'abteletic. Laj stacan jelavel ta cha'cha'vo' yo' ta xbatic ta jujun jteclum ti yo' bu ta x'ech' ono'ox ti stuque. ²Jech laj yalbe:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ep ti ts'unobal ti ta sc'an tsobele. Pero mu'yuc ep ti j'abteletique. Jech o xal c'anbeic ti yajval ts'unobale ti ac'o stac tael j'abteletic ta stsobel ti ts'unobale. ³Q'uel avilic, co'ol a'elanic jech chac c'u cha'al chijetic ta jtacoxuc batel ta stojol ti jti'oval oq'uiletique. ⁴Mu me xavich'ic batel anuti'ic, mi ja'uc yavil ataq'uinic. Mi ja'uc ta xavich'ic batel cha'chop axonobic. Mu me teyuc no'ox xch'ayet avo'ntonic ta lo'il ta be. ⁵C'alal ta xa'ochic ta jun nae, jech ba'yel xavalic: “Ich'ic spatobil avo'ntonic ti jnaclejoxuc li'e”, xavutic. ⁶Mi lec ta xa'iic ti spatobil yo'ntonique, ja' yu'un umbi, ac'beic comel. Pero mi mu lecuc ta xa'iique, mu me xavaq'uic comel ti spatobil yo'ntonique. ⁷Comanic ta sna ti bu ta sc'anic ti spatobil yo'ntonique. Jmoj

xave'ic. Jmoj xalajesic ti c'usi oy yu'unique. Yu'un ti j'abteletique ta xich' stojolic. Mu me ja'uc xapasic ti xaloc' xa'ochic batel ta jujun nae. ⁸C'alal ta xac'otic ta jun jteclum ti bu ta xa'ich'atic ta muq'ue, lajesic ti c'usi ta xac'boxuque. ⁹Colesic ti jchameletic ti tey oye. Albeic ya'li: “Li' xa oy ta atojolic ti ventainel yu'un ti Diose”, utic. ¹⁰Pero mi ta xac'otic ta jun jteclum ti bu mu xayich'ic ta muq'ue, loc'anic batel ta calletic. Jech xavalic: ¹¹“Scotol ti spucuquil ti alumalic ti laj xa spac sba ta jxonobcutique, ta jlilincutic comel. Ja' svinajeb ti iltabiloxuc yu'un ti Diose. Pero na'ic me lec, ti ventainel yu'un ti Diose li' xa oy ta atojolique”, utic. ¹²Ta xcalboxuc ava'iic, c'alal ta sta yorail ti chapanele, toj tsots ta xich' castigo ti jteclume. Ja' mu sta ta xich'ic castigo ti cristianoetic ti nacajtic to ox ta Sodoma jteclume.

Ti jtoyobba cristianoetique

(Mt 11:20-24)

¹³Abol aba, jteclum Corazín. Abol aba, jteclum Betsaida. Ati lajuc yilic ti cristianoetic ti nacajtic to ox ta Tiro schi'uc ti ta Sidón jteclume jech chac c'u cha'al ta xavilic avi li'e, vo'ne xa laj sjelta yo'ntonic, laj slapic c'u'il sventa at o'nton, laj svijbe sbaic tan ti jechuque. ¹⁴Ti c'alal ta sta yorail ti chapanele, toj ech'em ta xavich'ic castigo. Ja' mu sta ta xich'ic castigo ti buch'utic nacajtic to ox ta Tiro schi'uc ti ta Sidone. ¹⁵Ja' jech xtoc ti vo'ot eque, jteclum Capernaum, ta xanop ti ta xavich' toyesel muyel c'alal ta vinajel. Pero ibu xata ti jechel! Ja'

no'ox ta xavich' yalesel batel ta lajebal ti bu tic'ajtic ti animaetique.

¹⁶Ti buch'utic ta xayich'ic ta muq'ue, ta xiyich'ic ta muc' ec. Ti buch'utic ta xasbajique, ta xisbajic ec. Ti buch'utic ta xisbajique, ta sbajic ti Buch'u laj stacun talele — xi ti Jesuse.

**Sutic tael ti lajuneb
schanvinic ta vo'e**

¹⁷Xmuyubajic xa isutic tael ti lajuneb schanvinic (70) ta vo'e. Jech laj yalic:

—Cajval, c'alal ta pucujetic laj xch'un cu'uncutic taquel loq'uel ta aventa —xiic.

¹⁸Ti Jesuse jech laj yal:

—Jech, yu'un vu'un laj quil ti co'ol s'elan leb chauc ti c'alal ijipat yalel tael ta vinajel ti banquilal pucuje.

¹⁹Vu'un laj xa cac'boxuc atsatsalic yo' xu' avu'unic ta spech'el ta teq'uel ti chone schi'uc ti tseque, yo' jech ta xatsalbeic scotol yip ti avajcrontaique. Mi ja'uc jutebuc ti c'usi xu' ta spasboxuque. ²⁰Pero ma'uc no'ox xamuyubajic yu'un ti laj xch'unboxuc amantalic ti pucujetic. Ja' muyubajanic yu'un ti tsacajtic abiic tey ta vinajele —xi.

Ti Nich'onile schi'uc ti Totile

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹Ta jech to yepal ti Jesuse xmuyubaj xa yu'un ti Ch'ul Espiritue. Jech lic yal:

—Yan avutsil, Tot, yajvalot vinajel banomil. Yu'un laj avac'be sna' scoltael ti buch'u mu'yuc sbijilique. Ja' mu'yuc laj avac'be sna' scoltael ti buch'u oy sbijilique, ti jamal sba

satic ti yalojique. Jech, yu'un jech laj ac'an atuc, Tot.

²²Ti Jtote laj xa yac'bun ta coc ta jc'ob scotol ti c'usitic oye. Mu'yuc buch'u xiyojtiquin ti vu'un Nich'onilune. Ja' no'ox xiyojtiquin stuc ti Jtote. Ja' jech xtoc mu'yuc buch'u junucal ta xojtiquin ti Jtote. Ja' no'ox ti vu'un Nich'onilune. Ja' jech xtoc ta xojtiquinic ti Jtote ti buch'utic ta xcac'be yojtiquinique —xi.

²³Ti Jesuse lic sq'uel batel ti yajchanc'optaque ti jech laj yalbee: —Toj yan no'ox yutsil ti ta xavilic ta asatic ti c'usi laj jpase. ²⁴Jech ta xcalboxuc ava'iic, yu'un ep ti j'alc'opetique schi'uc ti ajvaliletique ta sc'an ta sq'uelic ox ya'iic jech chac c'u cha'al ta xavilique, pero mu'yuc laj yilic. Jech xtoc ta sc'an ta xa'iic ox jech chac c'u cha'al ti ta xava'iique, pero mu'yuc laj ya'iic —xi.

Sc'oplal ti lequil jsamaria vinique

²⁵Oy jun banquilal jchanubtasvanej yu'un ti mantale bat sc'opon ti Jesuse yo' ta slajeltsabe yo'nton. Jech c'ot sjac'be: —Jchanubtasvanej, ¿c'usi xu' ta jpas yo' ta jta ti jcuxlejal sbatel osile? —xi.

²⁶Ti Jesuse jech laj stac'be: —¿C'usi ti ts'ibabil tey ta mantale? ¿C'u s'elan chaq'uel? —xi.

²⁷Ti jchanubtasvanej yu'un ti mantale jech itac'av: —C'ano ti Cajval Dios avu'une ta sjunul avo'nton, ta sjunul ach'ich'el, ta scotol avip, ta scotol abijil. Ja' jech xtoc c'uxubino ti achi'iltaque

jech chac c'u cha'al ta xac'uxubin
aba atuc —xi.

²⁸Jech ti Jesuse jech laj yal:

—Lec ti jech laj ataq'ue. Ti mi
jech ta xapas taje, ta xata acuxlejal
—xut.

²⁹Pero ti jchanubtasvanej yu'un
ti mantale, ti ta spoj sba ya'ie yu'un
ti c'usi laj yale, jech laj yalbe ti
Jesuse:

—¿Buch'u ti jchi'ile? —xi.

³⁰Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Oy jun vinic ta xyal batel
ta sbelal Jerusalén. Ta xbat ta
jteclum Jericó. Tey i'elc'anat yu'un
j'eleq'uetic. Tey i'elc'anbat batel
scotol ti c'usitic oy yu'une schi'uc
sc'u' xtoc. Lec i'ac'bat majel.
Ijatavic ti j'eleq'uetique. Chamemtic
xa s'elan laj yicta comel ti vinique.

³¹Ja' o tey ech' jun pale ti bu telel
ti vinic ta bee. C'alal laj yile, sq'uel
no'ox comel. ³²Ja' jech xtoc tey
ic'ot jun levita vinic ti bu telel ti
vinique. C'alal laj yile, sq'uel no'ox
comel xtoc. ³³Pero oy jun jyanlum
vinic ti ja' liquem tal ta Samaria
banomile, tey ixanav bal ti bu telel
ti vinique. C'alal laj yile, ic'uxubaj
yo'nton yu'un. ³⁴Jech ti jyanlum
vinique inopaj batel ta stojol ti
vinique. Tey lic xpoxtabe ta aceite
ta vino ti syayijemale. Tey laj spix
ta poc'. Ts'acal to laj scajan batel
ta sba sburro. Tey laj yic' batel
ta ch'om na. Tey laj xchabi. ³⁵Ta
yoc'lomal ti c'alal ta xa xloc' batel
ti jsamaria vinique, tey laj sloq'ues
cha'sep taq'uin. Laj yac'be ti yajval
nae. Jech laj yal: “Chabibun ti vinic
li'e. Ti mi mu xloc' o ti c'u yepal
laj cac'bot comele, ta jtojbot c'alal
ta xisut talel”, xi. ³⁶¿C'u s'elan

laj ava'i? Ti oxib viniqetic ti laj
jbaba'ale, ¿buch'u junucal ti laj
sbis ta schi'il ti vinic ti ilaj ta majel
yu'un ti j'eleq'uetique? —xut.

³⁷Ti jchanubtasvanej yu'un ti
mantale jech laj yal:
—Ja' ti buch'u ti ic'uxubaj yo'nton
ta stojole —xi.

Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Batan, ba paso jech ec —xi.

Ti Jesuse oy ta sna ti Martae schi'uc ti Mariae

³⁸C'alal jech ta xanav batel ti
Jesuse, ic'ot ta jun biq'uit jteclum.
Ti teye, tey nacal jun ants, ja' Marta
sbi. Laj yic' ochel ta sna. ³⁹Ti
Martae oy jun schi'il ta voq'uel ti ja'
María sbie. Ti Maríae sjunul yo'nton
tal chotluc ta stojol ti Jesuse yo' ta
xa'i ti c'usi ta xale. ⁴⁰Pero ti Martae
sujoj sba ta spasel ti c'usitic ta sc'an
pasele. Tey inopaj batel ti stojol ti
Jesuse. Jech laj yalbe:

—Cajval, ¿mi mu xatuc'ulan ti jtuc
tuc ictabilun ta abtel yu'un ti jchi'il
ta voq'uele? Albo ya' ti ac'o tal
scoltaune —xi.

⁴¹Pero ti Jesuse jech laj stac'be:

—Marta, Marta, ja' no'ox asujoj
aba ti ep ti c'usi ta sc'an pasele.
⁴²Pero oy jun ti c'usi tsots sc'oplale.
Ti Maríae laj xa st'uj ti bu más
tsots sc'oplale, ti mu'yuc buch'u ta
xpojbate —xi.

Ti Jesuse ta xchanubtasvan ta sc'oponel ti Diose

(Mt 6:9-15; 7:7-11)

11 Oy jun c'ac'al ti oy bu ta sta
ta coponel Dios ti Jesuse. Ti
c'alal laj yo'ntone, jech laj yal jun
yajchanc'op:

—Cajval, chanubtasuncutic ta sc'oponel ti Diose jech chac c'u cha'al laj xchanubtas yajchanc'optac ti Juane —xi.

²Ti Jesuse jech laj yal:

—Jech xavalic ti c'alal ta xataic ta c'oponel ti Diose:

Jtotic Dios, tey oyot ta vinajel, ich'biluc ta muc' ti ach'ul bie.

La' ventainuncutic.

C'otuc ta pasel ti c'usi ta sc'an avo'nton li' ta banomile jech chac c'u cha'al ta xich' pasel tey ta vinajele.

³Ac'buncutic ti jve'elcutic ti xtun cu'uncutic avi c'ac'ale.

⁴Ac'buncutic perdón yu'un ti jmulcutique jech chac c'u cha'al ta xcac'becutic perdón ti buch'u laj xa sa' smul ta jtojolcutique.

Pojuncutic, mu me xavac'uncutic ta lajeltsael yu'un ti pucuje, xachiic,

—xi.

⁵Ti Jesuse jech laj yal xtoc:

—Xcaltic no'ox ava'i xtoc ti oy jun achi'il ti lec xavil abaic schi'uque ti ta xac'ot ta sna ta o'lol ac'obale. Jech ta xavalbe: “Chi'iltic, jq'uextic oxibuc apan. ⁶Yu'un naca to ivul ta jna jun jchi'il ti ay ta xanobale. Pero mu'yuc c'usi ta xcac'be slajes”, ti xachie. ⁷Xu' nan ta xcaltic xtoc ti jech ta xtac'av tal ta yut snae: “Mu xatijbun jvayel. Yu'un macal lec ti sti' jnae. Yu'un jchi'inojun ta vayel ti jnich'nabtaque. Mu xu' ta xilic yo' ta xcac'bot ti c'usi ta xac'ane”, xayut. ⁸Ta xcalboxuc ava'iic, ac'o mi lec xavil abaic schi'uc, pero mu xlic yac'bot ti c'usi ta xtun avu'une. Pero ti tey no'ox

xavulvun ta jmeque, ta xtavan xa'i. Jech o xal ta ono'ox xlic yac'bot ti c'usi ta xac'anbee. ⁹Ja' yu'un un, ta xcalboxuc ava'iic, c'anbeic ti Diose, ta xayac'boxuc. Sa'olanic, ta xataic. C'ojilanic ti ti' nae, ta xajambatic. ¹⁰Yu'un ti buch'u ta sc'ane, ta xich'. Ti buch'u ta sa'e, ta sta. Ti buch'u ta stij ti ti' nae, ta xjambat. ¹¹Ti vo'oxuc totiloxuque, ¿mi ta xavac'beic jbej ton ti c'alal pan ta sc'anboxuc ti anich'onique? Ja' jech xtoc, ¿mi ta xavac'beic jcot chon ti c'alal choy ta sc'anboxuque? ¹²Ja' jech xtoc, ¿mi ta xavac'beic jcot tsec ti c'alal ta sc'anboxuc ton ala'ue? ¹³Manchuc mi jech chopoloxuc, pero xana'ic lec st'ujel ti c'usi ta xavac'beic ti anich'onique. Ja'uc xa van ti Atotic ti oy ta vinajele ta xac'be ti Ch'ul Espiritu ti buch'u ta sc'ane —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ta x'albat ti yich'ojbe stsatsal ti pucuje

(Mt 12:22-30; Mr 3:20-27)

¹⁴Ti Jesuse laj sloq'ues jun chopol pucuj ti oy ta yo'nton jun vinic ti pasem ta uma'e. C'alal iloc' batel ti chopol pucuje, jech ti uma'e lic jamuc ti yee. Ch'ayal ic'ot yo'ntonic ti cristianoetic ti jech laj spase. ¹⁵Pero oy jlom jech laj yalic: —Ti vinic li'e ta stac loq'uel ti chopol pucujeticque ja' ta stsatsal ti banquilal yu'unique, ja' ti Beelzebue —xiic.

¹⁶Oy jlom xtoc ta sc'an ta slajeltsabe yo'nton ti Jesuse. Jech o xal laj sc'anbeic ti ac'o yac' iluc seña'il ta vinajele. ¹⁷Pero ti Jesuse sna'oj ti jech ta snopique. Jech o xal jech laj yal:

—Buch'uuc no'ox ajvalilal ti mi ta xlic xch'acan sbaique, ti mi xlic stsacan sbaic ta letoe, ta soques sba stuquic. Ja' jech xtoc ti mi ta xch'ac sbaic ti jchop nacleje, ja' jech xtoc ta soques sba stuquic. ¹⁸Ja' jech xtoc ti pucuje, ti mi ta syanijes sba stuque, ti mi ta scrontain sba stuque, ¿c'usi xut ta xjalij ti stsatsale? Ja' jech ta xcalboxuc ava'lic, yu'un ta xavalbeicun ti ta stsatsal ti Beelzebue ti jech ta jloq'ues ti pucujetique. ¹⁹Ti mi ja' jeche, ¿buch'u van ta xcoltaat yu'un ti avinictac ti jech xu' yu'unic ta sloq'uesel ti pucujetique? Jech o xal ti avinictaque ta svinajesboxuc ti toj ch'ayemoxuque. ²⁰Ta smuc'ul stsatsal ti Diose ti jech ta jloq'ues ti chopol pucujetique. Li'e, ja' ta xac' ta na'el ti li' xa oy ta atojolic ti ventainel yu'un ti Diose.

²¹C'alal oy jun tsatsal vinic ti lec xchapanoj sba schi'uc ti yabtejeb ti ta xchabi ti snae, scotol ti c'usi oy yu'une lec xchabioj. ²²Pero mi ta xtal jun vinic ti más to tsots xu' yu'une, ta stsalat ti vinique. Jech xlic pojbatuc ti yabtejeb ti ja' spatoj o yo'nton schi'uque. Ta xpojbat ti c'usitic oy yu'une. Ta xch'acbat batel.

²³Buch'uuc no'ox ti mu lecuc ta xil ti c'usi ta jpase, ja' ta xiscrontain. Ja' jech xtoc ti buch'u mu xiscolta ta stsobeje, ja' no'ox ta stani batel.

Ti pucuje ta xcha'sut tal ti bu iloq'ue

(Mt 12:43-45)

²⁴C'alal ta xloc' batel ti pucuj ta yo'nton jun vinique, ta xba xanavuc ta xocol banomil. Ta sa' ti bu ta

xcux yo'ntone. Pero c'alal ta xil ti mu'yuc ta stae, jech xlic snop ta yo'nton: “Ta xicha'sut batel ta jna ti bu liloc' talele”, xi. ²⁵C'alal ta sut talele, xocol ta stabe yo'nton ti vinique, co'ol s'elan jbej na ti lec mesbile, ti lec ch'ubabile. ²⁶Jech o xal ti pucuje ta xbat yic' talel yan vucub schi'il ti más toj ech'em chopole. Ja' mu sta ti stuque. Scotolic ti pucujetique ta x'och naclitic ta yo'nton ti vinique. Jech ti vinique ja' to toj ech'em chopol ta xcom. Ja' mu sta ti ta ba'yele —xi ti Jesuse.

Ti bats'i patob o'ntonale

²⁷C'alal yacal jech ta xal ti Jesús ti va'i s'elan taje, oy jun ants ta scotol ti cristianoetique ti jech i'avane:

—Yan no'ox yutsil ti ants ti buch'u laj svoq'uesote, ti laj sts'itesote —xi.

²⁸Pero ti Jesuse jech laj yal:

—Ja' yan yutsilic ti buch'utic ta xa'lic ti c'usi ta xal ti Diose, ti ta xch'unique —xi.

Ti chopol cristianoetique ta sc'anic señail

(Mt 12:38-42; Mr 8:12)

²⁹C'alal yacal ta stsob sbaic talel ti cristianoetic ta stojol ti Jesuse, tey lic c'opojuc ti jech laj yale:

—Ti cristianoetic ta ora li'e toj chopolic. Ta sc'anic señail ti oy c'usi ta x'ac'bat yilique. Pero mu'yuc c'usi ta x'ac'bat yilic. Ja' no'ox ta x'ac'bat yilic jech chac c'u cha'al ic'ot ta stojol ti j'alc'op Jonase. ³⁰Ti c'usi ic'ot ta stojol ti Jonase, ja' señail laj yilic ti cristianoetic ti oyic ta Ninivee. Ja'

jech ti vu'un ti co'ol j'elantique, ti c'usi ta xc'ot ta jtojole, ja' señaíl ta xilic ti cristianoetic avi li'e. ³¹Ti sc'ac'alil ti chapanele, ti c'alal ta xich' chapanel ti cristianoetic avi li'e, jech ti me' ajvalil ti liquem talem ta xocon sloq'ueb c'ac'ale ta sva'an sba ta xchapanel. Yu'un ti stuque ta namal banomil ilic talem ta ya'yiel sbijil ti ajvalil Salomone. Ti vu'un li'e, ja' jelavem ti jc'oplale. Ja' mu sta ti Salomone. ³²Jech xtoc ti buch'utic nacajtic to ox ta Ninive jteclume tey ta xlic va'icuc ta chapanvaney ti c'alal ta xich'ic chapanel ti cristianoetic avi li'e. Yu'un ti stuquique laj sjelta yo'ntonic ti c'alal ay yal sc'op Dios ti Jonase. Ti vu'un li'e, ja' jelavem jc'oplal. Ja' mu sta sc'oplal ti Jonase.

Ti lampara ti oy ta jtojoltique

(Mt 5:15; 6:22-23)

³³Mu yu'unuc ta jtsantic ti lampara ti chba cac'tic ta nac'altique, o chba jtictic ta yolon cajon. Mo'oj, ta xcac'tic lec ta toyol yo' ta xilic lec ti buch'u ta x'ochic talem ta yut nae. ³⁴Ti asatique co'ol s'elan lampara c'otem yu'un ti abec'talique. Ti mi lec ti asatique, jech oy ta saquil osil sjunul ti abec'talique. Pero ti mi chopol ti asatique, jech oy ta ic'al osil sjunul ti abec'talique. ³⁵Q'uelo me abaic, ti luz ti oy ta atojolique, mu me xjoybij ta ic'al osil. ³⁶Ti mi sjunlejal abec'tal oy ta saquilal osile, ti mi mu'yuc jutebuc oy ic'al osile, scotol xavilic lec, co'ol s'elan jun lampara ti ta xac' xjobal ta atojole —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse laj svinajesbe smulic ti jfariseoetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale

(Mt 23:1-36; Mr 12:38-40; Lc 20:45-47)

³⁷C'alal laj yo'nton ta c'opojel ti Jesuse, ja' o tal jun jfariseo vinic ti laj yic' batel ta ve'el ta snae. Ti Jesuse i'och batel. Tey c'ot chotluc ta mexa. ³⁸Ti jfariseoe toj labal laj ya'i ti c'alal laj yil ti mu laj yich'be ta muc' ti stalelique, ti ep ta velta ta spoc sc'obic c'alal xlic ve'icucque. ³⁹Pero ti Cajvaltique jech laj yal: —Ti vo'oxuque, jfariseoetic, lec ta xapocbeic spat ti avasuique schi'uc ti asetsique. Pero ti vo'oxuque ja' no'ox nojem ta avo'ntonic ta spasel ti chopole schi'uc ti elec'ale. ⁴⁰Toj pimuneboxuc. ¿Mi mu xana'ic, ti Buch'u laj smeltsan ti spat xocone ti ja' laj smeltsan xtoc ti yute? ⁴¹Ac'o sventain Dios ti yut avo'ntonique. Ja' yu'un umbi, jech lec ta xcom scotol.

⁴²Toj abol abaic ti vo'oxuque, jfariseoetic. Ja' no'ox tsots sc'oplal ta xava'iic ti ta xaloq'uesic jujun ti ta lajlajunebe yo' jech ta xavac'beic ti Diose, ti t'ul nichime, ti lulae, schi'uc scotol ti c'usitic ta xats'unique. Pero mu'yuc c'otem ta pasel avu'unic ti tuc' avo'ntonique, ti oy sc'uxul avo'ntonic ta stojol ti Diose. Ja' más tsots sc'oplal ti jech ta sc'an ta xapasique. Pero mu me xavictaic ta spasel ti yane.

⁴³Toj abol abaic ti vo'oxuque, jfariseoetic. Ja' no'ox ta xac'anic ti ta xbat chotlanic ti bu ich'bil ta muc' ti chotlebal ti ta jujun ch'ul naetique. Ja' no'ox ta xac'anic ich'biloxuc ta muc', c'oponbiloxuc ti ta calletique.

⁴⁴Toj abol abaic ti vo'oxuque, jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, jfariseoetic. Ja' no'ox ta xapac'ta abaic. Yu'un jech a'elanic jech chac c'u cha'al smuquinal ti animae, ti mu xvinaj ti c'usi tiq'uil ta yute. C'alal ta x'ech' ti cristianoetic tey ta sbae, mu sna' c'usi tey oy ta yolon —xi ti Jesuse.

⁴⁵Oy jun jchanubtasvanej yu'un ti mantale ti jech laj yale:

—Jchanubtasvanej, ti jech ta xaval taje, chopol ta xca'licutic ec —xi.

⁴⁶Pero ti Jesuse jech laj yal:

—Toj abol abaic ti vo'oxuque, jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Yu'un ja' no'ox ta xavac'beic ep yicatsic ti cristianoetique ti mu xa xlic yu'unique. Mi ja'uc jutebuc sni' ac'obic ti ta xatic' aba ta scoltaele.

⁴⁷Toj abol abaic ti vo'oxuque.

Ta xameltsanbe lec smuquinal ti j'alc'opetic ta vo'nee ti ja' laj smilic ti amolmuc'totique. ⁴⁸Ja' jech ta xavaq'uic iluc ti jmoj avo'ntonic ti c'u s'elan laj spasic ti amolmuc'totic ta vo'nee. Ti stuquique laj smilic ti j'alc'opetic ta vo'nee. Ti vo'oxuque ta xameltsanbe lec ti smuquinale.

⁴⁹Ta sventa ti oy sbijil ti Diose, jech laj yal: “Ta jtac batel caj'alc'optac, cajtacbolaltac ta stojolic. Oy jlom ta smilic. Oy jlom ta snutsic batel”, ti xie. ⁵⁰Jech o xal ti cristianoetic avi li'e ta x'ich'bat yeic yu'un ti Diose ti jech ilajic ta milel ti j'alc'opetique ti lic ono'ox talel ta sliquebal banomile.

⁵¹Yu'un ilic ono'ox talel ta stojol Abel. Ivul c'alal to ta Zacarías ti ja' laj smilic ta sts'el ti altare. Jech o xal ta xcalboxuc ava'iic, ti Diose ta

xich'be ye ti cristianoetic avi li'e ti jech ilajic ti j'alc'opetic ta vo'nee.

⁵²Toj abol abaic ti vo'oxuque, jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Yu'un ti vo'oxuque tey anac'ojic, mu xavaq'uic ta ojtiquinel sbelal ti lequilale. Ti c'alal mu xa'ochic ti vo'oxuque, ja' jech xtoc mu xavaq'uic ochuc ti buch'utic ta sc'an ta x'och ya'iic batele —xi ti Jesuse.

⁵³C'alal jech laj yo'nton ta yalel ti Jesuse, jech ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, ti jfariseoetique icap sjolic ta stojol. Ep ta tos lic yilbajinic ta sjac'olanbel ti Jesuse.

⁵⁴Yu'un ta sq'uelic ya'iic mi oy c'usi chopol ta xloc' ta ye yo' jech ta xbaj ta c'oc', yo' jech ta sa'beic smul.

Ti Jesuse ta xal ti chopol ti buch'u ta spac'ta sbae

12 Yantic ta stsobilan sbaic talel ep ta mil ti cristianoetique, ti mu sventaicuc mi ta stacoltaan sbaique. Ti Jesuse ba'yel jech lic yalbe ti yajchanc'optaque:

—Bijanic me yu'un ti spajubtasobil spanic ti jfariseoetique. Ti va'i s'elan ta xcalle, ja' ti ja' no'ox ta spac'ta sbaique. ²Yu'un mu'yuc c'usi ta mucul ta xcom ti mu xvinaje. Mu'yuc c'usi ta macal ta xcom ti mu xich' a'yiele. ³Ja' yu'un un, scotol ti c'usi ta xavalic ta mucule, ta xich' a'yiel ta jamal. Manchuc mi ta mucul ti c'usi ta xavalique, manchuc mi lec bajal ti ti' nae, pero ta ono'ox xvinaj scotol.

Buch'u ti sc'an xi'tael

(Mt 10:26-31)

⁴Vo'oxuc ti lec ta xquil jbatique, ta xcalboxuc ava'iic, mu me xaxi'ic

yu'un ti buch'utic ja' no'ox xu' ta smilic ti abec'talique. Yu'un ja' no'ox jech yepal xu' yu'unic. ⁵Pero ta xcalboxuc ava'iic ti buch'u ta sc'an ti ta xaxi'taique. Ja' me xi'taic ti Buch'u ti c'alal ta smiloxuque, ti xu' yu'un ta xac'oxuc ech'el c'alal to job mulil. Ja' me xi'taic taje.

⁶¿Mi mu ta cha'sepuc uni taq'uun ta xich' chonel vo'cot ti uni mute? Pero ti Diose mu jcotuc ta xch'ay ta yo'nton. ⁷Ti vo'oxuque ti jujubej ti stsatsal ajolique atbil yu'un ti Diose. Jech o xal mu me xaxi'ic. Yu'un más tsots ac'oplalic. Ja' mu sta ti mutetique.

Ti buch'utic jamal ta xalic sc'oplal ti Jesuse

(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc no'ox ti jamal ta xalic ti ja' yu'unun ti Cristo ti xiic ta stojol ti cristianoetique, ja' jech ti vu'un co'ol j'elantic eque, jamal ta xcal ta stojol ti yaj'ángeltac ti Diose: “Ja' cu'untac le'e”, xichi. ⁹Yan ti buch'utic ti ta xalic ti ma'uc yu'unun ti Cristo ti xiic ta stojol ti cristianoetique, ja' jech ti vu'un eque: “Ma'uc cu'untac le'e”, xichi ta stojol ti yaj'ángeltac ti Diose.

¹⁰Buch'uuc no'ox ti chopol ta xc'opojic ta jtojol ti vu'un co'ol j'elantique, xu' ta x'ac'batic perdón. Yan ti buch'u chopol ta xc'opojic ta stojol ti Ch'ul Espíritue, mu xa x'ac'batic perdón.

¹¹C'alal ic'bil ta xabatic ta ch'ul nae, o mi ta stojol ti jchapanvanejetique, o mi ta stojol ti j'opisioletique, mu xavul avo'ntonic ti c'u s'elan ta xatac'avique, ti c'u

s'elan xu' ta xavalique. ¹²Yu'un ti c'alal ta sta yorail ti ta xac'opojique, ja' ta xac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espíritue ti c'usi xu' ta xavalique — xi ti Jesuse.

Xi'bal sba ti c'ulejale

¹³Oy jun vinic ta scotol ti cristianoetique ti jech laj yalbe ti Jesuse:

—Jchanubtasvanej, albo ya'i ti jbanquile ti ac'o xch'ac ti jrextocutique —xi.

¹⁴Pero ti Jesuse jech laj yal: —Chi'iltic, ¿buch'u laj sva'anun ta juez ta jch'ac-osil avu'unic? —xi.

¹⁵Jech laj yal xtoc: —Bijaníc me, q'uelo me abaic yu'un ti sc'upijel avo'ntonique. Yu'un ma'uc ta sta o scuxlejal ti vinic ti mi oy c'usi ep x'ayan yu'une —xi.

¹⁶Ti Jesuse jech laj yal jun babac'op:

—Oy jun jc'ulej vinic. Ti tey ta yosile toj lec iloc' ti c'usitic laj sts'une. ¹⁷Jech o xal ti jc'uleje jech lic snop: “¿C'usi xu' ta jpas? Mu'yuc xa yavil ti bu xu' ta jq'uej ti c'usi oy cu'une”, xi. ¹⁸Jech vul ta yo'nton: “iAaah! vul xa ta jol ti c'usi ta jpase. Ja' ta jlomes scotol ti yav quixim ti biq'uitique, yo' ta jmeltsan yan más muc'tic. Tey ta jq'uej scotol ti c'usitic x'ayan cu'une.

¹⁹Ja' yu'un un, jech ta xcalbe jba: Jcuxtíc un co'nton. Yu'un ep ti c'usi oy q'uejel cu'untic ta sventa jayib jabile. Muyubajcutic, ve'cutic, cuch'tic vo'", xi. ²⁰Pero ti Diose jech laj yal: “Toj bol vinicot. Yu'un ti ac'obal tana li'e ta xacham. Jech ti c'usitic aq'uejoje, ¿buch'u van yu'un

ta xcom?" xi. ²¹Ja' jech ta xc'ot ta stojol ti viniqne ti buch'u ta sbusan ti sc'ulejal stuque, pero abol sba ta stojolal ti Diose —xi.

**Ti Diose ta xchabi ti yalab
snich'nabtaque**

(Mt 6:25-34)

²²Ts'acal to ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, mu me xavulilan avo'ntonic c'usi ta xata ave'elic yo' ta xacuxiic. Ja' jech xtoc mu me xavulilan avo'ntonic c'usi ta xata ac'u'ic. ²³Yu'un ti acuxlejalique ja' tsots sc'oplal. Ja' mu sta ti ave'elique. Ti abec'talique ja' tsots sc'oplal. Ja' mu sta ti ac'u'ique. ²⁴Q'uelic lec ti joje. Mu sna' sts'unobajic. Mu sna' xc'ajavic. Mu'yuc yavil ti bu ta sq'uej ti sve'elique. Pero malq'u'inbilic yu'un ti Diose. Ti vo'oxuque ja' más tsots ac'oplallic. Ja' mu sta ti mutetique. ²⁵¿C'usi bal o ti jech ep xvulvun avo'ntonique? ¿Mi yu'un ja' to tey xnatij acuxlejalic yu'un? ²⁶Ti mi mu'yuc c'usi xu' avu'un jutebuque, ¿c'u yu'un ta xavul avo'ntonic ta sa'el ti c'usitic yane?

²⁷Q'uelic lec c'u s'elan ta xch'i ti nichimetique. Mu sna' x'abtejic. Mu sna' xnaujic. Pero ja' más jelavem yutsil ti nichime. Ja' mu sta jech yutsil sc'u' laj slap ti ajvalil Salomone manchuc mi mu no'ox alabajuc ti sc'ulejale. ²⁸Ti mi ja' jech ti Dios ta sc'u'iltas ti nichim ti oy ta yaxaltique ti c'alal oc'om ta xich' chiq'uel ta c'oq'ue, ibu xata ti mu xasc'u'iltasoxuc eque! iC'u stu un! viniqnetic, mu xach'unic. ²⁹Jech o xal ti vo'oxuque altic ti

xvulvun avo'ntonic ta sa'el ti c'usi ta xave'lique, ti c'usi ta xavuch'lique. ³⁰Yu'un scotol ti cristianoetic li' ta sba banomile, ja' no'ox sts'aclojic batel taje. Pero ti vo'oxuque oy jun Atotic ti sna'oj lec scotol ti c'usitic xtun avu'unique. ³¹Ja' batuc avo'ntonic yu'un ti ventainel yu'un ti Diose. Jech xtoc umbi, ta xa'ac'batic scotol ti c'usitic ta xtun avu'unique.

Ti c'ulejal sventa vinajele

(Mt 6:19-21)

³²Mu xaxi'ic cuni chijtac. Mu'yuc epoxuc ta melel. Pero ti Atotique xmuyubaj ta sventainoxuc. ³³Jech o xal chonic scotol ti c'usitic oy avu'unique. Ti stojole ac'beic ti buch'u me'onetique. Ja' sa'ic ti c'usi mu sna' xlaje, yo' jech oy ac'ulejalic ta vinajel ti mu sna' xlaje, ti bu mu x'och ti j'eleq'ue, ti mu sna' xjoch'ine. ³⁴Ti bu oy ti ac'ulejalique, tey oy batem ti avo'ntonique.

Chaplucoxuc me

³⁵Chaplucoxuc me lec schi'uc ti alamparaic ti tsanale. ³⁶Jechuc a'elanic jech chac c'u cha'al jun jtunel ti chapal ta smala ti c'usi ora ta sut talem ta nupunel ti yajvale, yo' jech ta sjam ta ora ti ti' na ti c'alal ta stije. ³⁷Xmuyubaj no'ox ti j'abteletic ti jech viquil satic ta xvul taaticuc yu'un ti yajvale. Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ja' stuc ti ajvalile ta xac' chotluc ta mexa ve'uc. ³⁸Manchuc mi ta xvul ta o'lol ac'obal, mi ta tijil sacub, pero mi julavem ta xtaatique, xmuyubajic ti j'abteletic taje. ³⁹Na'ic lec li'e, ati tauc sna' ti yajval na' ti c'usi

ora ta xc'ot ti j'eleq'ue, mi ja'uc ta xvay. Mi ja'uc ta xac' ta jamel ti snae yo' ta x'elc'anbat ti c'usi oy yu'une. ⁴⁰Jechuc me chaplucoxuc ti vo'oxuque. Yu'un ti c'alal ma'uc yorail ta xanopique, ja' o ta xisut tal ti vu'un co'ol j'elantique —xi.

Ti lequil j'abtele schi'uc ti chopol j'abtele

(Mt 24:45-51)

⁴¹Ti Pedroe jech laj sjac':
—Cajval, ti babac'op ti va'i s'elan laj avale, ¿mi ja' no'ox sventa vu'uncutic? ¿Mi ja' sventa scotol ti cristianoetique? —xi.

⁴²Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti buch'u lequil j'abtele, ti oy sbijile, ta x'ac'bat sventain comel sna ti yajvale, yo' ta xac'be sve'el ti schi'iltac ta abtel ti c'alal ta sta yorail ti ta xve'lique. ⁴³Xmuyubaj no'ox ti j'abtele ti c'alal yacal ta spas yabtel ta xvul taatuc yu'un ti yajvale. ⁴⁴Ta me'el ta xcalboxuc ava'lic, ti yajvale ta xac'be sventain ti yaj'abtele scotol ti c'usitic oy yu'une. ⁴⁵Pero mi ja' jun chopol j'abtele, ta snop ti jal to sc'an xtal ti yajvale. Jech o xal xlic yilbajin ti schi'iltac ta abtele. Tey chotol ta ve'el, ta uch' vo' schi'uc jyacubeletic. ⁴⁶Ja' yu'un un, ti chopol j'abtele ch'ayal yo'nton ta xvul taatuc yu'un ti yajvale, ja' ti mu sna' c'usi ora ta xvule. Jech o xal un, tey ta x'ac'bat yich' tsots castigo yu'un ti ajvalile. Jech ta xich' castigo jech chac c'u cha'al ta xich'ic ti buch'utic j'ajmantaletique. ⁴⁷Jech ti j'abtele ti mi sna'oj lec c'usi ta sc'an pasbel ti yajvale, pero mi mu'yuc ta xchapan sba, mi

mu'yuc ta xch'une, ja' ep ta moj ta x'ac'bat tsots castigo. ⁴⁸Pero ti j'abtele ti mu sna' c'usi ta sc'an pasbel ti yajvale, pero oy yan ti c'usi ta spase ti xu' ta xich' castigo yu'une, pero mu epuc ta moj ta xich'. Yu'un ti buch'u ep ta x'ac'bat sventain comele, ep ta xc'anbat cuenta. Ja' jech xtoc ti buch'u mu'yuc jaltabil ti c'usi ta sventaine, ja' más ta x'ich'bat ye.

Ta sventa Jesús ti cha'ch'ac xil sbaic ti cristianoetique

(Mt 10:34-36)

⁴⁹Ti vu'une tal jtsanbe sc'ac'al ti banomile. ¡Jc'anuc xa ca'i ti tilemuc xae! ⁵⁰Persa tey ta xi'ech' ta vocol. Yacalun xa batel ta vocol avi li'e yo' jech ta xc'ot ta tsutsel. ⁵¹¿Mi ta xach'unic ti tal jco'oltasbe yo'nton ti cristianoetique? Ta xcalboxuc ava'lic ti mo'oje. Lital yo' jech xlic scrontain sbaic. ⁵²Yu'un alavi batele, ti vo'ob cristianoetic ta jbej nae, cha'ch'ac ti yo'ntonique. Ti oxibique ta scrontainic ti chibe. Ti chibe ta scrontainic ti oxibique. ⁵³Ti totile ta scrontain ti snich'one. Ti nich'onile ta scrontain ti stote. Ti me'ile ta scrontain ti stsebe. Ti tsebe ta scrontain ti sme'e. Ti me'alibale ta scrontain ti yalibe. Ti alibale ta scrontain ti sme'alibe —xi ti Jesuse.

Señail c'u s'elan ta x'ech' ti c'ac'ale

(Mt 16:1-4; Mr 8:11-13)

⁵⁴Ti Jesuse jech laj yalbe xtoc ti cristianoetique:
—Ti vo'oxuque c'alal ta xavilic ti ta xlic talel ti toc ta smaleb c'ac'ale, ta xavalic ti ta xtal vo'e. Ja' jech

ono'ox ta xc'ot ta pasel. ⁵⁵C'alal ta xavilic ti ta xtal ic' ta xocon smaleb c'ac'ale, ta xavalic ti ta xva'i ti c'ac'ale. Ja' jech ono'ox ta xc'ot ta pasel. ⁵⁶Ta xapa'c'ta abaic. Xana'ic lec sq'uelec c'u s'elan ti vinajele, ti banomile. ¿C'u cha'al mu xana'ic sq'uelec ti c'usi ta xc'ot ta pasel ta atojolic avi li'e?

Ac'o persa slecubtasbel yo'nton ti avajcrontae

(Mt 5:25-26)

⁵⁷¿C'u cha'al mu xanop atuquic ti c'usi lec ta pasele? ⁵⁸Ti mi oy buch'u chba yac'ot ta yoc ta sc'ob ti j'opisialelique, c'alal jech ta xaxanavic batel ta bee, bic'tajeso aba, lajesbo yo'nton ta ora, yo' mu xba yac'ot ta stojol ti jueze. Yu'un ti mi lac'ot xa ta stojol ti jueze, ta xac'ot batel ta sc'ob ti mayole. Jech ti mayole chba stic'ot ta chuquel. ⁵⁹Ta melec ta xcalboxuc ava'iic, mu xaloq'uic talem ta jech' no'ox, ja' to ti mi laj atoj comel scotol ti amultaique —xi.

Tsots sc'oplal ti ac'o jeltatic ti jtaleltique

13 Ja' o yorail ti italic jun chib viniquetique, tal xchapbeic ya'i ti Jesuse ti c'u s'elan laj spas ti Pilatoc, ti laj smil jun chib viniquetic ti liquemic talem ta Galileae. Tey icapij sch'ich'elic schi'uc sch'ich'elic ti animaletic ti tey laj smilic ta sventa smoton ti Diose.

²Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti jech ilajic ta milel ti jgalilea viniquetique, ¿mi yu'un van ta xanopic ti ja' más ep ti smulique?

¿Mi ja' jutuc smulic ti yan schi'iltaque? ³Ta xcalboxuc ava'iic ti mu jechuque. Yu'un mi mu xajelta avo'ntonique, acotolic jech ta xc'ot ta atojolic ec. ⁴Ti vaxaclajunvo' (18) ti ichamic ti c'alal ilom talem ti muc' ta torre yu'un ti Siloee, ¿mi yu'un van ta xanopic ti ja' más ep smulic ti jech ichamique? ¿Mi ja' jutuc smulic ti yan cristianoetic ti nacajtic ta Jerusalene? ⁵Ta xcalboxuc ava'iic ti mu jechuque. Mi mu xajelta avo'ntonique, acotolic jech ta xc'ot ta atojolic ec —xi.

Sc'oplal ti icux ti ch'abal sate

⁶Ti Jesuse jech lic yal babac'op: —Oy jun vinic ti sts'unoj jpets icux ta yosile, ba sq'uel mi ta xac' ti sate. Pero mu jbejuc laj sta. ⁷Jech o xal ti vinique jech laj yalbe ti yajchabiej-osile: “Q'uel avil, oy xa yoxibal jabil ti li' xiva'vun ta sq'uelbel sat ti icux li'e. Pero mu'yuc ta jtabe. Jech o xal ts'eto loq'uel. Jech' tey smacoj ti banomile”, xi. ⁸Pero ti jch'abiej-osile jech laj stac'be: “Cajval, comtsano to ti jabil li'e. Yu'un ta jloc'be lec ti yoque. Ta xcac'be lec sc'a'al. ⁹Ti mi jech ta jpase, ta nan xac' sat. Yan ti mi mu xac' ti jsate, jech xtoc umbi, ts'eto loq'uel”, xi —xi ti Jesuse.

Ti ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale, ti Jesuse laj scolta jun vujpat ants

¹⁰Oy jun c'ac'al ti ja' o sc'ac'alil cuxob o'ntonale, ti Jesuse ta xchanubtasvan ta jun ch'ul na. ¹¹Tey oy jun ants ti oy xa svaxaclajunebal (18) jabil ti vujqu'inbat spat yu'un ti pucuje.

Jech o xal ti antse mu xu' tuc' xva'vun ta xanav. ¹²C'alal laj yil ti Jesuse, laj yic' talel. Jech laj yalbe:

—Ants, colemot xa yu'un ti achamele —xut.

¹³Jech ti Jesuse laj scajan sc'ob ta sba ti antse. Ta ora no'ox ituq'uib. Tey lic yalbe slequial ti Diose.

¹⁴Pero ti banquial jpsamantal tey ta ch'ul nae icap sjol. Yu'un ti Jesuse laj scolta ti ants ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale. Ti banquialale jech laj yalbe ti cristianoetique:

—Jchi'iltac, oy vaquib c'ac'al ti xu' ta xij'abtejotique. Jech o xal ja' o yorail ti xu' ta xatal avac' abaic ta poxtaele. Pero ma'uc ti ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale —xi.

¹⁵Jech ti Jesuse jech laj stac'be: —Ti vo'oxuque ta xapac'ta abaic.

¿Mi mu xajitunic ti avacaxique, ti aburroique yo' jech ta xavac'be vo' yuch' ti c'alal ja' o sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale? ¹⁶Ti ants li'e, ja' snitilul ti Abrahame. Oy xa svaxaclajunebal (18) jabil ti chucbil yu'un ti pucuje. ¿Mi ja' mu stac' ta jcolesbe ti schamel ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale? —xi.

¹⁷C'alal jech laj yal ti Jesús taje, ti yajcrontae iq'uexavic scotolic. Pero scotol ti cristianoetique xmuyubajic xa ti jech laj yilic ti toj muc' ti c'usi laj yac' ta ilel ti Jesuse.

Sc'oplal ti bec' mostazae

(Mt 13:31-32; Mr 4:30-32)

¹⁸Ti Jesuse jech laj yal:

—¿C'usi xco'olaj o ti ventainel yu'un ti Diose? ¿C'u s'elan ta jco'oltas o? ¹⁹Co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti bec' mostaza ti laj sts'un ta yosil ti vinique. C'alal ta

xch'ie, ja' más muc' ta xbat ta scotol ti c'usitic yan ts'unobaletique. Jutuc xa mu jpetsuc ta te' smuc'ul ta xbat. Jech o xal un, ti mutetique tey ta xtal spas stasic ta sc'ob c'obtac —xi.

Sc'oplal ti spajubtasobil pane

(Mt 13:33)

²⁰Jech laj yal xtoc ti Jesuse:

—¿C'u s'elan ta jco'oltas o ti ventainel yu'un ti Diose? ²¹Co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti juteb spajubtasobil pan ti ta scap ta oxib sbisol harina ti jun antse, yo' jech ta xpajub scotol ti vots'bil harinae —xi.

Ti biq'uit ti' nae

(Mt 7:13-14, 21-23)

²²C'alal ta xbat ta Jerusalem, ti Jesuse ta x'ech' chanubtasvanuc ta jujun jteclum schi'uc ta jujun bic'tal jteclum. ²³Oy buch'u ti jech laj sjaq'ue:

—Cajval, ¿mi jutuc no'ox ti buch'utic ta xcolique? —xi.

Ti Jesuse jech laj stac'be:

²⁴—Aq'uc persa ochanic batel ti ta biq'uit ti' nae. Yu'un ta xcalboxuc ava'iic, ep ti buch'utic ta sc'an ta x'ochic ya'iiique, pero mu xu' x'ochic. ²⁵Yu'un ta sta yorail ti xlic smac ti' na ti yajval nae. Jech o xal ti c'u avepalic ti oyoxuc ta spat ti ti' nae xlic ac'ojilanic ti ti' nae. Jech xlic avalic: “Cajval, jambuncutic”, xachiic. Pero ti stuque jech ta stac'boxuc: “Mu jna' bu liquemoxuc talel”, xayutic. ²⁶Jech ti vo'oxuque jech xlic avalbeic: “Q'uel avil, jmoj lijve'otic, laj cuch'tic vo'. Ti ta scalleal jlumalcutic vo'ot laj achanubtasuncutic”, xachiic. ²⁷Pero

ti stuque jech ta stac'boxuc: “Laj xa calboxuc ava'iic ti mu jna' bu liquemoxuc talele. Q'uejo abaic loq'uel li' ta jtojole, yu'un acotolic laj xa apasic ti c'usitic chopole”, xayutic. ²⁸Tey ta xlic avoq'uita abaic. Tey xlic xc'uxetuc aveic c'alal ta xavilic ti Abrahame, ti Isaaque, ti Jacobe, schi'uc scotol ti j'alc'opetique ti ochemic xa ti bu ta xventainvan ti Diose. Pero ti vo'oxuque jipbiloxuc loq'uel. ²⁹Yu'un ta xtalic ti cristianoetic ti ta xlic talel ta schanjotal ti banomile, yo' ta xchotiic ta ve'el ti bu ta xventainvan ti Diose. ³⁰Ja' o yorail ti oy jlom cristianoetic ich'bilic ta muc' avi li'e, pero ja' mu ich'biluc ta muc' ta xc'otic. Oy jlom cristianoetic mu ich'biluc ta muc' avi li'e, pero ja' ich'bilic ta muc' ta xc'otic —xi.

Ti Jesuse ta x'oc' yu'un ti jteclum

Jerusalene

(Mt 23:37-39)

³¹Ti jech c'ac'al taje, ja' o tey ic'otic jun chib jfariseoetic ti jech laj yalique:

—Loc'an batel li'e. Yu'un ti ajvalil Herodese ta smilot ya'i —xiic.

³²Pero ti Jesuse jech laj stac'be:

—Batanic, ba albeic ya'i ti mañoso vet taje: “Q'uel avil, ti tanae, ti oc'ome ta to jloq'ues ti pucujetique, ta to jcoles ti jchameletique. Ja' to cha'ej ta stsuts cu'un, xi”, utic.

³³Yu'un ta ono'ox jtam batel ti jbe ti tanae, ti oc'ome, ti cha'eje. Yu'un mu lecuc ti ta xljaj jun yaj'alc'op Dios ti ma'uc ta jteclum Jerusalene.

³⁴Jerusalén, Jerusalén, ti vo'oxuque ta xamilic ti

j'alc'opetique. Ta xapujbeic ton ti buch'utic tacbilic tal yu'un ti Diose. Ep ta velta ta jc'an ta jtsoboxuc ca'i jech chac c'u cha'al ti me' alac' ti ta stsob ti yalab ta yolon xiq'ue. Pero mu xac'anic. ³⁵Q'uel avilic, ti vo'oxuque jipbil ta xcom ti anaique. Yu'un ta xcalboxuc ava'iic, mu xa bu ta xavilbun ti jsate, ja' to ti mi ta sta yorail ti ta xavalique: “Toj yan no'ox yutsil ti Buch'u tacbil tal yu'un ti Cajvaltuc Diose”, ti mi xachiique —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse laj scolta jun vinic ti tsacbil ta sitale

14 Oy jun c'ac'al ti ja' o sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale, bat ve'uc ti Jesús ta sna jun banquialal yu'un ti jfariseoetique. Jech xtoc ti yan jfariseoetique ta xpa'ivanic. ²Tey oy ta stojol xtoc jun vinic ti ip ta xa'i sitale. ³Jech ti Jesuse lic sjac'be ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale schi'uc ti jfariseoetique: —¿Mi xu' ta jcolestic jun jchamel ti ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale? ¿Mi mu xu? —xi.

⁴Jech ti stuquique ts'ijil icomic. Ti Jesuse tey laj yic' talel ti jchamele. Laj scoles. Laj yalbe ti ac'o batuque.

⁵Jech i'albatic ti jfariseoetique:

—Ti mi oy buch'u junucal avu'unic ti ta xbjaj ta joc' ti aburroique, ti avacaxique, ¿mi mu'yuc van chbat aloq'uesic talel ta ora no'ox manchuc mi sc'ac'alil cuxob o'ntonale? —xi.

⁶Pero mu'yuc xtac' yu'unic jbeluc.

Ti buch'u ic'bilic ta sq'uelel nupunele

⁷C'alal ti Jesús laj yil ti jq'uel-nupunel ti ta st'ujic chotlebal ti

ich'bilic ta muc' tey ta mexae, jech lic bijubtasvanuc:

⁸—Mi oy buch'u ta xayiq'uiic ta q'uel nupunele, mu me ja'uc chba achotan aba ta sliqueb chotlebal. Yu'un xu' ta xc'ot yan achi'il ti más ich'bil ta muc' yu'un ti buch'u laj yic'ot ta q'uine, ti ja' mu sta ti vo'ote. ⁹Ti buch'u laj yic'oxuc ta q'uine xu' ti jech ta xalbote: “Chi'iltic, ictao comel ti bu chotolote. Ac'o chotluc ti jun li'e”, xayut. Jech ti vo'ote ta q'uexlal xa ta xba chotlan ti ta slajeb xa chotlebal ti ta patile. ¹⁰C'alal ti mi oy buch'u ta xic'ot ta q'uel nupunele, ja' lec ti mi ta xachoti no'ox ta patile. C'alal ta xilot ti buch'u laj yic'ote, xu' ta xalbot: “Chi'iltic, jelavan talem li' ta chotlebal ti ja' ich'bil ta muq'ue”, xayut. Ja' jech ich'bilota muc' ta xac'ot yu'unic ti buch'utic tey chotajtic ta mexae. ¹¹Yu'un ti buch'u ta xac' sba ta ich'el ta muq'ue, ja' ta xpec'tsanbat sc'oplal. Yan ti buch'u biq'uit ta xac' sbae, ja' ta x'ac'at ta ich'el ta muc' —xi.

¹²Ti Jesuse jech laj yalbe ti vinic ti buch'u i'ic'vane:

—C'alal ti mi oy buch'u ta xavic' ta ve'ele, mu me ja'uc no'ox ta xavic' ti buch'utic lec xavil aba achi'uque, ti avermanotaque, ti avuts' avalaltaque, ti alac'na jc'uilejique. Yu'un ti stuquique xu' ta spacbot sutel. Jech ti vo'ote ja' no'ox jech yepal sq'uexol laj ata. ¹³C'alal ta xapas ti q'uine, ja' lec ic'o talem ta ve'el ti buch'utic abol sbaique, ti mancoetique, ti coxovetique, ti ma'satetique.

¹⁴Xamuyubaj ti jech ta xapase. Yu'un ti stuquique mu'yuc sq'uexol

yu'unic. Pero ti vo'ote ta xavich'be sq'uexol ti c'alal ta xcha'cuxiic ti buch'utic lec yo'ntonique —xi.

Smelol ti muc' ta ve'ele

(Mt 22:1-10)

¹⁵C'alal jech laj ya'iic taje, oy jun ta scotol ti tey chotolic ta mexae jech laj yalbe ti Jesuse:

—Toj yan no'ox yutsil ti buch'utic ta x'och ve'icuc ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

¹⁶Ti Jesuse jech laj yal:

—Oy jun vinic laj yac' jun muc'ul ve'el. Laj yal mantal ti ac'o yich' iq'uel talem epal cristianoetique.

¹⁷C'alal yorail xa ti ve'ele, laj yalbe ti yaj'abtele: “Batan, ba albo ya'iic ti buch'utic ic'bilique, la'ic la, yu'un chapajem xa scotol, xavut”, xi. ¹⁸Scotol ti buch'utic ic'bilique tey lic spac sc'oplal. Ti june jech laj yal: “Ja' to no'ox laj jman cosil. Tsots sc'oplal chba jq'uel. Mu xu' xibat. Ta xavil ti jtoyobbaile”, xi. ¹⁹Ti yan xtoque jech laj yal: “Ja' to no'ox laj jman vo'ob par caj'abtel vacax. Ta jc'an jq'uel c'u s'elan ta x'abtej. Jech ta xavil ti jtoyobbaile”, xi. ²⁰Ti yan xtoque jech laj yal: “Ja' to no'ox linupun. Jech o xal mu c'usi xc'ut ta xibat”, xi. ²¹Ti j'abtele c'ot yalbe ti yajvale ti va'i s'elan itac'avic ti cristianoetique. Jech o xal ti ajvalile toj chopol iya'i. Jech laj yalbe ti yaj'abtele: “Batan ta ora ta jteclum. Ba xanavan ta calletic, ta bic'tal beetic. Ic'o talem ti buch'utic abol sbaique, ti coxovetique, ti ma'satetique, ti mancoetique”, xi. ²²Ts'acal to isutic talem ti j'abtele. Jech c'ot yal: “Cajval, laj xa jpas

jech chac c'u cha'al laj avale. Pero xocol to ti chotlebale”, xi. ²³Jech ti ajvalile jech laj yalbe ti yaj'abtele: “Batan yan velta xtoc ta calletic ta jteclum, ta bic'tal beetic. Persa ic'o talem ti cristianoetic ti tey ta xatae yo' ta xnoj ti jnae. ²⁴Yu'un ta meel ta xcalboxuc ava'iic, scotol ti buch'u ba'yel laj quiq'ue mi junuc buch'u ta xve' ta jna'”, xi ti ajvalile —xi ti Jesuse.

Vocol ta ts'aciel ti Cristoe

(Mt 10:37-38)

²⁵Ep ti cristianoetic ti ts'acajtic batel ta spat ti Jesuse. Ti Jesuse ijyobij. Jech laj yal:

²⁶—Ti mi oy buch'u ta sc'an ta xtal ta jtojole, pero mi mu xtuch' ta yo'nton ti stote, ti sme'e, ti yajnile, ti snich'nabtaque, ti yermanotaque, ti yixleltaque, ti scuxlejal stuque, mu xu' ta xcom ta cajchanc'op.

²⁷Ja' jech xtoc ti buch'u ta sc'an ta xists'acli batele, pero mi mu sc'an xich' svocol ta jventa ti vu'une, mu xu' ta xcom ta cajchanc'op.

²⁸Mi oy buch'u junucal avu'unic ti ta sc'an ta smeltsan ya' ti natil torree, ¿mi mu ba'yeluc ta xchoti ta snopel c'u yepal ta xlay yo' jech ta xil mi stsuts o yu'un ti yabtele?

²⁹Yan ti mi ta jech no'ox yepal ta xlic abtejuque, ta xlic sliquesbe ti yoque, ts'acal to mi mu stsuts yu'une, c'alal ta xilic ti mu'yuc stsuts yu'une, ta xlic labanatic.

³⁰Jech ta x'albat: “Ti vinic le'e lic smeltsan ti torree. Pero mu'yuc stsuts yu'un”, xi sc'oplal. ³¹Mi oy jun ajvalil ti ta spas leto schi'uc yan ajvalile, ¿mi mu ba'yeluc ta xchoti ta snopel lec mi xu' yu'un

ta stsalel ti jtob ta mil (20,000) soldado yajcrontae ti c'alal lajunmil (10,000) no'ox ti yajsoldado stuque? ³²Mi ta xa'i ti mu xu' yu'une, c'alal jech nom to xtal ti yajcrontae, ta stac batel yajtuneltac ta sc'anel ti ac'o pajuc ti c'ope. ³³Jech o xal un, buch'uuc no'ox ti vo'oxuque ti mu xtuch' ta avo'ntonic ti c'usi oy avu'unique, mu xu' ta xacomac ta cajchanc'optac.

Ti c'alal ta xch'ay schi'il ti ats'ame

(Mt 5:13; Mr 9:50)

³⁴'Ti ats'ame toj tunel. Pero mi ta xch'ay schi'ile, ¿mi oy to c'usi ta xtun o? ³⁵Mi ja'uc ta xtun ta sc'a'al banomil. Mi ja'uc ta xtun ti ta xich' capel ti bu busul ti c'a'epe. Ja' no'ox taniel ta xbat. Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'iic —xi.

Sc'oplal ti jch'ayelchije

(Mt 18:10-14)

15 Scotol ti jc'anpatantaquinetique schi'uc ti jsa'muliletique inopajic batel yo' jech ta xa'iic ti c'usi ta xal ti Jesuse. ²Pero ti jfariseoetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale tey lic labanvanicuc. Jech laj yalic:

—Ti vinic le'e lec ta xa'i ta xic' ta xchi'in ta ve'el ti jsa'muliletique —xiic.

³Jech ti Jesuse jech lic yalbe jun babac'op:

⁴—Mi oy buch'u junucal avu'unic ti oy vo'vinic (100) ta c'ot ti schije, ti mi ch'ay comel jcotuque, ¿mi mu teyuc lamal ta xicta comel ta yaxaltic ti yepale yo' ta xba sa' tal ti jcot ch'ayeme? ¿Mi mu jechuc

ta spas ja' to ti mi laj sta talele?
⁵C'alal mi laj sta talele, xmuyubaj
 xa ta scajan tael ta snequeb. ⁶C'alal
 mi c'ot ta snae, ta xba stsob tael ti
 schi'iltaque, ti slac'nataque. Jech
 ta xal: “Muyubajcutic. Yu'un laj xa
 jta ti jcot jchij ti ch'ayem to ox”, xi.
⁷Ta xcalboxuc ava'iic, ja' no'ox jech
 ec ti Dios ti oy ta vinajele xmuyubaj
 xa ti c'alal ta sjelta yo'nton ti jun
 jsa'mulile. Ja' mu sta xmuyubaj
 yu'un ti balunlajuneb yo'vinic (99)
 ti buch'u lec ono'oxe, ti mu xa
 persauc ta sjelta ti yo'ntonique.

Sc'oplal ti jsep ch'ayemal taq'uine

⁸Q'uel avilic, mi oy jun ants ti
 oy lajunsep staq'uine, mi ta xch'ay
 yu'un ti june, ¿mi mu xlic stsan
 ti slamparae, mi mu naca sta xlic
 smes ti yut snae ja' to ti mi laj stae?
⁹C'alal mi laj stae, ta xic' tael ti
 schi'iltaque, ti slac'nataque. Jech ta
 xal: “Muyubajcutic. Yu'un laj jta ti
 jsep taq'uin ti ch'ayem cu'une”, xi.
¹⁰Ta melez ta xcalboxuc ava'iic, ja'
 no'ox jech ec ti yaj'ángeltac ti Diose
 xmuyubajic xa ti c'alal ta sjelta
 yo'nton ti jun jsa'mulile —xi.

Ti jatvil quereme

¹¹Jech laj yal xtoc ti Jesuse:
 —Oy jun vinic ti oy cha'vo'
 snich'one. ¹²Ti its'inale jech laj
 yalbe ti stote: “Tot, ac'bun ti jrexto
 ti c'u yepal ta ono'ox xavac'bune”,
 xi. Jech ti totile lic xch'acbe ti
 snich'nab ti c'usi oy yu'une. ¹³Ti
 its'inale mu xa jaluc c'ac'al ijaliy. Lic
 xchon ti c'u yepal sparte ti i'ac'bat
 yu'un ti stote. Ti stojole, ibat schi'uc
 c'alal to yan lum. Tey lic yixtolan
 ti staq'uine. Laj yac'be sba ti c'usi

xa sc'an ti yo'ntone. ¹⁴C'alal laj xa
 slajes scotol ti staq'uine, ja' o ital
 tsots vi'nal ti tey ta jteclume. Jech
 ti stuque lic ya'i vi'nal. ¹⁵Jech ti
 stuque ba sa' yabtel ta stojol jun
 vinic ti tey ta jteclume. Ts'acal to
 un, itacat batel ta sq'uelel chitom ta
 yosil ti ajvalile. ¹⁶Ti stuque ta sc'an
 ta snojes ya'i ti sch'ut yu'un sve'el
 ti chitome. Yu'un mu'yuc buch'u
 x'ac'bun ti sve'ele. ¹⁷Ti stuque
 jech lic snop ta yo'nton: “Jun yepal
 j'abteletic ta sna ti jtote, oy lec
 sve'elic. Sobre to yu'unic. Pero ti
 vu'un li'e ta xicham ta vi'nal. ¹⁸Ta
 xicha'sut batel ti bu oy ti jtote. Jech
 ta xc'ot calbe: Tot, laj xa jta jmul
 ta stojol ti Diose. Laj xa jta jmul
 ta atojol ec. ¹⁹Mu xa xtal yutsil ti
 ta xabisun ta anich'one. Bisun xa
 no'ox jech chac c'u cha'al junuc
 avaj'abtel, ta xc'ut c'otel”, xi. ²⁰Jech
 o xal un, lic stam batel ti sbee. Isut
 batel ta sna ti stote.

'C'alal nom to sc'an ta xc'ote, laj
 yil ti totile. Ic'uxubaj yo'nton yu'un.
 Ba snup ta be ta anil. Laj smey.
 Laj sbuts!. ²¹Ti nich'onile jech laj
 yal: “Tot, laj xa jta jmul ta stojol ti
 Diose, ta atojol ec. Mu xa xtal yutsil
 xabisun ta anich'on”, xut. ²²Pero ti
 totile jech laj yalbe ti yaj'abteltaque:
 “Ba loq'uesic tael ta ora ti lequil
 c'u'ile. Ac'beic slap ti jnich'one.
 Ja' jech xtoc ac'beic ti yixtolal sni'
 sc'obe schi'uc xonob. ²³Nitic tael ti
 jubem ch'in vacaxe. Milic. Ta jti'tic.
 Yu'un ta jpastic q'uin. ²⁴Yu'un ti
 jnich'on li'e chamem xa ox, pero
 icuxi tael. Ch'ayem to ox, pero laj xa
 jtatic”, xi. Jech tey lic spasic ti q'uine.
²⁵Yan ti banquilal nich'onile oy
 ta yosil. C'alal isut talele, c'alal

nopol xa sc'an ta xc'ot ta nae, ja' o laj ya'li ti musicae schi'uc ti ac'ote. ²⁶Ti stuque laj yic' talel jun j'abel. Laj sjac'be ti c'usi ta spastique. ²⁷Ti j'abtele jech laj yal: "Yu'un isut xa talel ti avits'ine. Jech o xal ti atote laj yal mantal ti laj yich' milel ti jun jubem ch'in vacaxe. Yu'un lec ivul. Mu'yuc c'usi laj spas", xi. ²⁸Pero ti banquial nich'onile icap sjol. C'alal mu sc'an x'och batel ta nae, iloc' talel ti totile. Tal sc'anbe vocol ti ac'o ochuc batele. ²⁹Ti stuque jech laj yalbe ti stote: "Ti vo'ote xana' ti ep xa jabil ti ta xitun avu'une. Mu'yuc jtoy jba ta atojol. Pero mi ja'uc laj avac'bun mi jcotuc chivo yo' ta jpascutic q'uin schi'uc ti buch'utic lec xquil jbacutic jchi'uc. ³⁰Avi tana un, c'alal vul ti anich'on ti laj yixtolanbot ta ants ti ataq'uine, laj amilbe ti jubem ch'in vacaxe", xi. ³¹Jech ti totile jech laj yalbe: "Nich'on, scotol c'ac'al li' jchi'inojote. Scotol ti c'usi oy cu'one, ja' avu'un. ³²Avi tana un, jech sc'an ti jech ta jpastic ti q'uine. Muyubajcutic. Yu'un ti avits'ine chamem to ox, pero icuxi xa talel. Ch'ay to ox, pero laj xa jtatic", x'utat —xi ti Jesuse.

Sc'oplal ti chopol jchabiej-osile

16 Ti Jesuse jech lic yalbe xtoc ti yajchanc'optaque: —Oy jun jc'uulej vinic. Oy jun yaj'abel ti yich'oj ta sventa ti c'usitic oy yu'une. Oy buch'u bat, ba yal ta stojol ti ajvalile ti ta x'ixtolanbat yu'un ti yaj'abtele ti c'usitic oy yu'une. ²Jech o xal ti ajvalile laj stac ta iq'uel ti yaj'abtele. Jech laj yalbe: "¿C'u cha'al ti jech ta

xca'i ac'oplal taje? Chapanbun talel scotol ti c'usitic avich'oj ta aventae. Yu'un mu xa xu' ta xacom aventainbun ti cabtele", x'utat. ³Ti j'abtele jech lic snop: "¿C'usi xu' ta jpas taje? Yu'un ti cajvale ta xa xistuch'bun ti cabtele. Yu'un mu xa xu' cu'un tsots ti abtele. Mi ta xba jc'an limoxnae, ta xiq'uexav. ⁴iAaah! laj xa jna' c'usi xu' ta jpas yo' xu' ta xiyiq'uic ochel ta yut snaic ti c'alal ch'abal xa ti cabtele", xi. ⁵Jech o xal un, ti j'abtele lic sta ta iq'uel ta jujun tal ti buch'utic oy yilic yu'un ti ajvalile. Jech ti buch'u ba'yel ic'ote laj sjac'be: "¿C'u yepal avil yu'un ti cajvale?", xut. ⁶Ti stuque jech laj stac: "Oy vo'vinic (100) barril aceite quil yu'un", xi. Ti j'abtele jech laj yalbe: "Li' oy svunal ti avile. Chotlan ta ora. Tsaco comel lajuneb yoxvinic (50) barril no'ox", xi. ⁷Ts'acal to jech lic sjac'be ti jun xtoque: "Ti vo'ote, ¿c'u yepal avil?", xut. Ti stuque jech laj yal: "Oy vo'vinic (100) ta bis trigo quil yu'un", xi. Ti j'abtele jech laj yalbe: "Li' oy svunal avil. Ja' no'ox tsaco chanvinic (80) ta bis", xut. ⁸Ti ajvalile laj yil ti ech'em sbijil ti chopol yaj'abtele, ti ta sta ti c'usi ta xtun yu'une. Yu'un ti cristianoetic li' ta sba banomile toj lec sna'ic c'u s'elan ta scolta sbaic ta jujun tal yo' lec oyic. Ja' mu sta ti buch'utic ti oyic ta saquilal osile.

⁹Jech o xal jech ta xajc'ubanboxuc, tunesic ti c'usi oy avu'unic li' ta banomil ti sna' xlaje yo' jech ta xacoltavanic. Yu'un ti c'alal ta xljaj sc'oplal ti c'usitic ta xatunesique, oy buch'u xmuyubaj xa ta xayic'oxuc ochel ta vinajel.

¹⁰Ti buch'u ta slequil yo'nton ta stunes ti juteb c'usi oy yu'une, ja' jech xtoc ta slequil yo'nton ta stunes ti ep c'usi oy yu'une. Yan ti buch'u mu'yuc slequil yo'nton ta stunes ti juteb oy yu'une, ja' jech xtoc umbi, mu'yuc slequil yo'nton ta stunesel ti c'usi ep yu'une. ¹¹Mi mu ta slequiloc avo'ntonic ta xatunesic ti c'usitic x'ayan avu'unic li' ta sba banomil ti sna' xlaje, ðbuch'u ta xac'boxuc atunesic ti bats'i c'ulejale? ¹²Mi mu ta slequiloc avo'ntonic ta stunesel ti ma'uc avu'unique, ðbuch'u ta xayac'boxuc avich'ic ti c'usi ja' avu'un atuquique? ¹³Mu'yuc buch'u xu' ta x'abtej ta cha'vo' ajvalil. Yu'un ti june, lec ta xc'anat. Yan ti june, mu lecuc ta xc'anat. Ti june, lec ta x'abtej ta stojol. Yan ti june, ta stoy sba ta stojol. Ja' jech ti vo'oxuc eque, mu xu' ta xavac' abaic ta tunel yu'un ti Diose ti mi ja' batem avo'ntonic yu'un ti taq'uine —xi.

¹⁴Ti jfariseoetique, c'alal laj ya'iic ti jech laj yal ti Jesuse, tey lic slabanic. Yu'un ja' no'ox batem ta yo'ntonic ta sc'anel ti taq'uine. ¹⁵Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Ti vo'oxuque ta xapac'ta abaic. Yan no'ox yutsil avo'ntonic ta xavaquic iluc yilel ta stojol ti cristianoetique. Pero yiløj avo'ntonic ti Dios ti c'u a'elanique, ti ja' no'ox ich'biloxuc ta muc' yu'un ti cristianoetique. Pero ti Diose ta sbajoxuc.

**Ti mantale schi'uc ti
ventainel yu'un ti Diose**

¹⁶C'alal mu to ox ta xvul ta loq'uel ti Juane, tey xa ono'ox

oy smantal ti Moises schi'uc ti c'u s'elan ichanubtasvan ti j'alac'opetique. Pero c'alal jech itale, ja' o tey lic yalbe sc'oplal ti lequil c'ope, ti ja' ti ventainel yu'un ti Diose. Jech o xal ep ti buch'utic ta xaq'uic persa yo' ta x'ochique.

¹⁷Scotol smantal ti Diose ta ono'ox xc'ot ta pasel. Mi ja'uc juteb stac' ch'ayel. Más to xu' ta stac' ch'ayel ti vinajele, ti banomile.

**Ti Jesuse ta xalbe sc'oplal ti
bajobbaile**

(Mt 19:1-12; Mr 10:1-12)

¹⁸Ti jun vinic ti ta sbaj sbaic schi'uc ti yajnile, ti mi chba yic' yan antse, laj xa sta smul. Ja' jech xtoc ti buch'u ta xic' ti bajbil antse, laj xa sta smul ec.

Ti jc'ulej vinique schi'uc ti Lázaro

¹⁹Oy jun jc'ulej vinic ti jun yutsiquil ti sc'u' ta slape. Ja' jech xtoc jun yutsiquil ti sve'el ti ta slajese. Ja' jech xtoc jujun c'ac'al ta spas q'uin.

²⁰Oy jun vinic xtoc ti abol sbae, ti ja' Lázaro sbie. Noj ta yayijemal chamel ti sbec'tale. Tey xchotet ta sti' sna ti jc'uleje. ²¹Ti pobre vinic taje ta sc'an ta slajes ya'i ti c'usitic ta xbay yalel ta smexa ti jc'uleje. Ja' jech xtoc ta xtal lec'batuc yu'un ts'i' ti syayijemale.

²²Sta sc'ac'alil, icham ti pobre vinique. Ic'at batel yu'un ángeletic yo' jech chba xchi'in sbaic schi'uc ti Abraham ti oy ta lequilale. Ja' jech xtoc ti jc'uleje icham ec. Laj yich' muquel. ²³C'alal ta xich' svocol ti jc'ulej tey ti bu ta xbat ti animaetique, laj stoy muyel sat. Tey laj yil ta nom ti Abrahame schi'uc ti Lázaro. ²⁴Jech ti jc'uleje tey lic avanuc: “Totic

Abraham, ich'un ta c'ux. Albo ya'i ti Lázaro ti ac'o sts'aj talem jutebuc sni' sc'ob ta vo' yo' xtal sicubtasbun ti coq'ue. Yu'un ta xquich' ep vocol ti li' ta c'oq'ue”, xi. ²⁵Pero ti Abrahame jech laj yalbe: “Nich'on, vuleso ta avo'nton ti c'alal tey to ox oyot ta sba banomile, laj ata scotol ti c'usi ta sc'an ti avo'ntone. Ti Lázaro li'e toj abol sba i'ech' ta sba banomil. Ta ora ti stuque laj xa sta ti lequilal li'e. Yan ti vo'ote ta xavich' avocol. ²⁶Ja' jech xtoc, yu'un oy jun muc' ta liquil ch'en ta o'lol cu'untic. Jech o xal, manchuc mi oy buch'u ta sc'an ta xjelav talem ti bu oyote, mu xu'. Ja' jech xtoc, manchuc mi oy buch'u ta sc'an ta xtal ya'i ti li' bu oyuncutique, mu xu'”, xi. ²⁷Jech o xal ti jc'uleje jech laj yal: “Ch'ul abolajan, Totic Abraham, taco batel ti Lázaro ta sna ti jtote. ²⁸Yu'un tey oy vo'ob jchi'il ta voq'uel. Ta jc'an ti ac'o ba yalbe ya'i yo' jech mu xtalic li' ta tsots vocole”, xi. ²⁹Ti Abrahame jech laj yal: “Ti stuquique oy ta sc'obic ti c'usitic ts'ibabil yu'un ti Moisesse schi'uc ti j'alc'opetique. Ac'o xch'unic”, xi. ³⁰Ti jc'uleje jech itac'av: “Jech, Totic Abraham, pero mu xch'unic. Pero mi ta xilic ti oy buch'u ta xcha'cuxi batele, ta sjelta ti yo'ntonique”, xi. ³¹Pero ti Abrahame jech laj yal: “Mi mu sc'an xch'unic ti c'usitic ts'ibabil yu'un ti Moisesse schi'uc ti j'alc'opetique, ja' jech xtoc mu ono'ox xch'unic, ac'o mi oy buch'u ta xcha'cuxi batel”, xi ti Abrahame — xi ti Jesuse.

Xi'bal sba ti bajel ta mulile

(Mt 18:6-7, 21-22; Mr 9:42)

17 Ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque: —Oy

ono'ox c'usi ta sbajesatic ta mulil ti cristianoetique. Pero toj abol sba ti buch'u ja' ta scoj ta syales ta mulil ti yane. ²Ti buch'u jeche, ja' lec ti chuc xi cho' ta snuc', jip xi yalem ta nab yo' jech mu xchanubtas ta sa mulil junuc ti oloetique.

³Bijanic me. Mi oy jun achi'il ti laj sa' smul ta atojole, albo ya'i ta jamal. Mi ta sjelta ti yo'ntone, ac'bo perdón. ⁴Manchuc mi ta sa' smul ta atojol vucub velta ta c'ac'al, ja' jech xtoc mi vucub velta ta xtal yalbot: “Mu xa bu ta jpas yan velta”, mi xie, ac'bo perdón —xi.

Oy c'usi ta xc'ot ta pasel ti mi jch'unojtique

⁵Ti yajtacbolaltac ti Jesuse jech laj yalic:

—Coltauncutic ta xch'unelot más —xiic.

⁶Ti Cajvaltique jech laj yal:

—Ti ach'unojicuc jutebuc ti xu' yu'un ti Diose, ac'o mi jech chac c'u cha'al smuc'ul ti sbec' mostazae, xu' ta xavalbeic ti jpets sicómoro te' li'e: “Pitso aba loq'uel li'e, ba ts'uno aba ta nab”, mi xavutique, jech ti te'e ta xch'un.

Ti c'usi tsots sc'oplal ta spas ti jun j'abtele

⁷Ti vo'oxuque mi oy jun avaj'abtel ti c'alal ta sut talem ta abtele, mi ta sq'uelel ti vacaxe, ¿mi yu'un van ta xavalbeic: “La', ochan talem, chotlan, ve'an”, mi xavutic?

⁸Mu jechuc. Ti vo'oxuque jech ta xavalbeic: “Chapano talem jve'el yu'un ta xive' ta xcuch' vo'. Ts'acal to xu' ta xave' ta xavuch' vo' ti vo'ote”, xavutic. ⁹¿Mi yu'un van ta

xavalbeic: “Colaval”, xavutic, c'alal laj spas ti c'usi laj avalbee? Mu jechuc. ¹⁰Ja' jechoxuc ec, c'alal mi laj apasic ti c'u s'elan yalaj ti Diose, ta sc'an ti jech ta xavalbeique: “Mu'yuc c'usi xituncutic o. Yu'un ja' no'ox jech yepal laj jpascutic ti c'u yepal laj ca'i ti ja' cabtelcutique”, xavutic —xi ti Jesuse.

**Ti Jesuse laj scolta lajuneb
jc'a'emal-chamel**

¹¹C'alal jech ta xanav batel ta Jerusalén ti Jesuse, tey i'ech' batel ti bu sts'aquinoj sba yosilic ti Samaria banomile schi'uc ti Galileae. ¹²C'alal tey ic'ot ta jun biq'uit jteclume, ja' o tey italic lajunvo' (10) viniquetic ti tsacbilic ta c'a'emal chamele. Pero nom va'ajtic icomic.

¹³Tey lic avanicutic:
—Jesús, Jchanubtasvanej,
c'uxubinuncutic —xiic.

¹⁴C'alal jech laj yil ti Jesuse, jech laj yal:

—Batanic, ba ac'o abaic ta ilel ta stojol ti paleetique —xi.

C'alal jech ta xanavic batele, ja' o tey icol ti schamelique. ¹⁵Oy buch'u jun yu'unic ti c'alal laj yil ti colem xae, isut talel. Tsots x'avet xa talel ta xalbe slequilal ti Diose. ¹⁶Tey ivul squejan sba ta stojol ti Jesuse. Laj spatán sba c'alal to lum yo' ta xalbe colaval. Ti vinic taje ja' jun jsamaria. ¹⁷Jech ti Jesuse jech laj yal:

—¿Mi mu lajunvo'icuc ti icol ti schamelique? ¿Bu oy ti yan balunebe? ¹⁸¿Mi c'ajomal no'ox stuc isut talel ti jyanlum vinique yo' ta xalbe slequilal ti Diose? —xi.

¹⁹Jech lic yalbe ti vinique:
—Lican, batan. Colemot xa, yu'un laj ach'unun —xi.

**C'u s'elan ta xvul ti ventainel yu'un
ti Diose**

(Mt 24:23-28, 36-41)

²⁰Ti jfariseoetique laj sjac'beic ti Jesuse c'usi ora ta xvul ti ventainel yu'un ti Diose. Ti Jesuse jech laj stac'be:

—C'alal ta xvul ta loq'uel ti ventainel yu'un ti Diose, mu xvinaj ta q'uelel. ²¹Mu xu' ta xalic ti li' xa oye, ti le' xa oye, ti xiique. Yu'un ti ventainel yu'un ti Diose li' xa oy ta atojolique —xi.

²²Jech laj yalbe ya'i ti yajchanc'optaque:

—Oy bu ta sta jun c'ac'al ti ta xac'anic ti ta xaq'uelicun ava'i ti vu'un co'ol j'elantique. Pero mu xavilicun. ²³Oy buch'u jech ta xalic:

“Li' xa oye, le' xa oye”, xiic. Pero mu me xabatic, mu me xats'aclicic batel ti buch'u jech ta xalic taje.

²⁴Yu'un c'alal ta sta sc'ac'alil ti ta xital ti vu'un co'ol j'elantique, co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti sactselavel ti yan s'elan xjaplalet bu'yuc no'ox ta jujot vinajele.

²⁵Pero ba'yel ep ta xquich' vocol. Yu'un ta xisbajicun ti cristianoetic avi li'e. ²⁶Jech chac c'u cha'al laj spasic ti cristianoetic ti c'alal cuxul to ox ti Noee, ja' no'ox jech ta spasic ti c'alal ta xicha'sut talel ti vu'un co'ol j'elantique. ²⁷Yu'un ti stuquique ja' no'ox batem ta yo'ntonic ti ve'ele, ti uch' vo'e, ti ta xic'an sbaique, ti ta xac' ta nupunel ti yalab snich'nabique. Ja' jech laj spasolanic o ti cristianoetique ja' to

ti c'alal i'och batel ta barco ti Noe. Tal ti nojel ta vo'e. Icham scotolic.

²⁸Ja' jech ic'ot ta pasel xtoc ti c'alal cuxul to ox ti Lote. Yu'un ti cristianoetique ja' no'ox batem ta yo'ntonic ta xve'ic, ta xuch'ic vo', ta xmanolajic, ta xchonolajic, ta sts'unobajic, ta spas snaic. ²⁹Pero c'alal iloc' batel ti Lot ti ta jteclum Sodoma, ja' o iyal tael ti c'oc' schi'uc asufre ti ta vinajele. Tey imilatic scotolic. ³⁰Ja' jech stalel yo'ntonic ti cristianoetic ti c'alal ta sta yorail ti ta xicha'sut talele, ti vu'un co'ol j'elantique.

³¹Ti jech c'ac'al taje, mi oy buch'u muyem batel ta scha'cojal snae, mu xa me xyal batel ta sloq'uesel ti c'usitic oy yu'une. Ja' jech xtoc mi oy buch'u batem ta yabtele, mu xa me sut tael ta sna. ³²Vuleso me ta avo'ntonic ti c'u s'elan ic'ot ta pasel ta stojol yajnil ti Lote. ³³Ti buch'utic ta spoj ya'iic ti scuxleje, ja' ta xch'ay. Yan ti buch'utic mu spoj ti scuxleje, ja' ta sta ti scuxlejale.

³⁴Ja' o ta yac'obalil taje, ta xcalboxuc ava'iic ti oy buch'u cha'vo' ti jmoj ta xvayic ta jun teme, jun ta x'ic'at batel, jun ta scomtsanat. ³⁵Ti cha'vo' antsetic ti jmoj ta xjuch'inajique, jun ta x'ic'at batel, jun ta scomtsanat. ³⁶Ti cha'vo' viniquetic ti jmoj ta x'abtejic ta yosilique, jun ta x'ic'at batel, jun ta scomtsanat —xi ti Jesuse.

³⁷C'alal jech laj ya'iic ti yajchanc'optaque, jech lic sjaq'uic: —¿Bu ta xc'ot ta pasel ti va'i s'elan taje, Cajval? —xiic.

Ti Jesuse jech laj stac':

—Ti bu oy ti animae, tey ta stsob sbaic batel ti xulemetique —xi.

Sc'oplal ti me'unal antse schi'uc ti jueze

18 Ti Jesuse jech laj xchanubtas ta babac'op ti yajchanc'optaque yo' jech mu xlubtsajic ta stael ta c'oponel ti Diose. ²Jech lic yal:

—Oy jun juez ta jun jteclum ti mu'yuc c'usi bal o ta xa'i ti Diose. Mu'yuc c'usi bal o ta xa'i ti cristianoetique. ³Ti ta jteclum taje, oy tey jun me'unal ants ti ta xc'ot sc'an parte ta stojol ti jueze yu'un yajcronta. ⁴Pero ti jueze ep c'ac'al ti mu'yuc laj xchapan ti antse. Ts'acal to lic snop: ⁵“Ac'o mi mu'yuc c'usi bal o ta xca'i ti Diose, ac'o mi mu jventauc ti cristianoetique, pero ta'lo xca'i ti li' xva'vun ta jtojol ti antse. Jech o xal ta jchapan, ta jpoj yo' jech mu li'uc no'ox xva'vune”, xi ti jueze —xi ti Jesuse.

⁶Ti Jesuse jech laj yal:

—Ja' jech laj yal ti chopol juez taje. ⁷Ti Diose, ¿mi mu van jechuc ta spoj ti buch'u t'ujbilic yu'un ti c'ac'al ac'obal ta sta ta c'oponele? ¿Mi mu van ta x'ich'bat ta muc' ti sc'ope? ⁸Ta xcalboxuc ava'iic, ta spojoxuc ta ora. Pero c'alal ta xicha'sut tael ti vu'un co'ol j'elantique, ¿mi staaj to yav yich'ojic ta muc' Dios ti cristianoetique? —xi.

Sc'oplal ti jfariseoe schi'uc ti jc'anpatantaquine

⁹Ti Jesuse jech laj yalbe babac'op ti buch'utic lequic ti yalojique, ti c'alal mu lecuc xilic ti yane:

¹⁰—Oy chib viniquetic ba staic ta c'oponel ti Dios ta temploe. Ti

june ja' jun jfariseo. Ti june ja' jun jc'anpatantaq'uin. ¹¹Ti jfariseoe va'al lic sta ta c'oponel ti Dios ti jech laj yale: “Colavalbun, Dios, ti mu jechuc j'elanjech chac c'u cha'al ti yane, ti ta x'elc'ajique, ti mu'yuc stuq'uil ti yo'ntonique, ti ta xmulivajique. Mi ja'uc jutebuc jech co'nton jech chac c'u cha'al ti jc'anpatantaq'uin li'e. ¹²Ti vu'une chib velta ta xquicta cot ti ta jujun xemunae. Ja' jech xtoc jun ta xcac'bot ti ta lajlajuneb ti c'u yepal ta jpas canale”, xi. ¹³Yan ti jc'anpatantaq'uine ta patil no'ox tey nijil icom ta q'uexlal. Mi ja'uc jutebuc ta stoy muyel sat ta vinajel. Ja' no'ox tey laj smajolan ti sti' yo'ntone. Jech laj yal: “Dios, c'uxubinun, yu'un jsa'mulilun”, xi. ¹⁴Ta melez ta xcalboxuc ava'lic, c'alal isut batel ta sna ti jc'anpatantaq'uine, lec xa x'ilat yu'un ti Diose. Yan ti jfariseoe mu'yuc bu laj sta ti lec x'ilat yu'un ti Diose. Yu'un ti buch'u cajal ta xac' sbae, ja' ta spec'tsanat. Yan ti buch'u biq'uit ta xac' sbae, ja' ta x'ac'at ta ich'el ta muc' —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ta xac'be bendición ti ololetique

(Mt 19:13-15; Mr 10:13-16)

¹⁵Ja' jech xtoc ti cristianoetique tey yic'ojanic talem ololetic ta stojol ti Jesuse, yo' ac'o scajan sc'ob ta stojolic. Pero c'alal laj yilic ti yajchanc'optaque, tey laj spajesic ti buch'utic yic'ojjic talem ti ololetique. ¹⁶Ti Jesuse laj yic' talem ti yajchanc'optaque. Jech lic yalbe: —Ch'an utic ti ololetique, ac'o taluc ta jtojol. Mu xamacbe yo'nton. Yu'un ti buch'u jech yo'ntonic jech

chac c'u cha'al ti ololetic li'e, ja' yu'unic ti ventainel yu'un ti Diose. ¹⁷Ta melez ta xcalboxuc ava'lic, buch'uuc no'ox ti mu jechuc yo'nton jech chac c'u cha'al yo'nton ti jun olole, mu xu' ta x'och ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

Ti jc'ulej querevinic ti laj sc'opon ti Jesuse

(Mt 19:16-30; Mr 10:17-31)

¹⁸Oy jun banquial yu'unic ti j'israetique jech laj sjac'be ti Jesuse:

—Jlequil Jchanubtasvanej, ¿c'usi ta sc'an ta jpas yo' jech ta jta ti jcuxlejal sbatel osile? —xi.

¹⁹Ti Jesuse jech laj yalbe:

—¿C'u cha'al ta xavalbun ti lecune? Mu'yuc buch'u junucal ti lec yo'ntone, c'ajomal no'ox ti Dios stuque. ²⁰Ti vo'ote ana'oj lec ti mantaletic ti jech ta xale: “Mu xamulivaj. Mu xamilvan. Mu xa'elc'aj. Mu xajutbe c'op yan. Ich'o ta muc' atos ame!”, ti xi ti mantale —xi.

²¹Ti vinique jech laj stac'be:

—Ta jbic'tal ono'ox laj jch'un talem scotol ti mantaletic taje —xi.

²²C'alal jech laj ya'li ti Jesús taje, jech laj yalbe:

—Jun xa no'ox sc'an ti c'usi ta xapase. Chono scotol ti c'usitic x'ayan avu'une. Ti stojole, ac'bo ti me'onetique. Jech xtoc umbi, oy ac'ulejal tey ta vinajel. Ti mi jech laj apase, la' ts'acliun batel —xi.

²³C'alal jech laj ya'li ti vinic taje, och ta at o'nton. Yu'un toj c'ulej. ²⁴C'alal jech laj yil ti ta xat yo'ntone, ti Jesuse jech laj yal:

—Ti jc'ulejetique toj vocol ta x'och ti bu ta xventainvan ti Diose.

²⁵Yu'un más to xu' ta xjelav ta sat acuxa ti muc' ta camelloe. Ja' toj voloc ta x'och batel ti jc'ulej vinic ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

²⁶C'alal laj ya'iic ti jech laj yal ti Jesuse, ti cristianoetique jech lic yalic:

—Ti mi jech taje, ¿buch'u xa ono'ox xu' ta xcol? —xiic.

²⁷Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti c'usi mu xu' yu'unic spasel ti viniquetique, ti Diose xu' ta spas scotol —xi.

²⁸Ti Pedroe jech laj yal:

—Cajval, ti vu'uncutique laj xa quictacutic comel scotol ti c'usitic oy cu'uncutique, yo' ta jts'acliotcutic batel —xi.

²⁹Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc no'ox ti laj yicta ti snaique, ti stot sme'ique, ti schi'iltac ta voq'uele, ti yajnilique, ti snich'nabique ta sventa ti ventainel yu'un ti Diose, ³⁰ta xich'ic ep sq'uexol li' ta sba banomile. Jech xtoc ti ta ach' banomil ti ta xtale, ta xich'ic ti scuxlejalic sventa sbatel osile —xi.

Ti Jesuse ta xcha'al ti ta xchame

(Mt 20:17-19; Mr 10:32-34)

³¹Ti Jesuse laj yie' loq'uel ti lajcha'vo' yajchanc'optaque. Jech laj yal:

—Tana li'e, ta xijbatotic ta Jerusalén yo' ta xc'ot ta pasel ta jtojol ti vu'un co'ol j'elantique jech chac c'u cha'al laj sts'libaic comel ti j'alc'opetique. ³²Yu'un ta xi'ac'at ta yoc ta sc'ob ti jyanlumetique. Ta xislabanic. Ta xiyutilanic. Ta xistubtaic. ³³Ja' jech xtoc ta

xismajicun. Ts'acal to ta xismilicun. Pero ta yoxibal c'ac'al ta xicha'cuxi —xi.

³⁴Pero ti stuquique mu'yuc laj ya'iic ti jech taje. Mi ja'uc laj ya'libeic smelol ti jech i'albatique. Yu'un mu xc'ot ta yo'ntonic.

Ti Jesuse laj scolta jun ma'sat ti oy ta Jericoe

(Mt 20:29-34; Mr 10:46-52)

³⁵Ti Jesuse c'alal po'ot xa sc'an xc'ot ta jteclum Jericoe, tey oy chotol ta ti' be jun ma'sat vinic ti ta sc'an limoxnae. ³⁶C'alal laj ya'i ti ep cristianoetic ta x'ech'e, ti ma'sate laj sjac':

—¿C'usi ta xc'ot ta pasel taje? —xi.

³⁷Tey laj yalbeic:

—Ja' ti Jesús ti liquem talel ta Nazarete li' ta x'ech' ta bee —xutic.

³⁸Jech ti ma'sate lic avanuc:

—Jesús, Snich'onot David, c'uxubinun —xi.

³⁹Ti buch'u jba'beic batele laj spajtsanic yo' ac'o ch'aniuc. Pero ti stuque más to tsots i'avan:

—Snich'onot David, c'uxubinun —xi.

⁴⁰Jech ti Jesuse tey iva'i. Laj yal ti ac'o yiq'uic talele. C'alal tey xa oy ta sts'ele, jech laj sjac'be:

⁴¹—¿C'usi ta xac'an ta jpasbot? —xut.

Ti ma'sate jech laj stac':

—Cajval, ta jc'an ti ta xajambun ti jsate —xi.

⁴²Ti Jesuse jech laj yal:

—Lec oy, jamuc ti asate, ja' ti laj ach'unune —xut.

⁴³Ta ora no'ox ijam ti sate. Tey laj sts'acli batel ti Jesuse. Tey xmu'yubaj xa ta xalbe slequilal ti

Diose. Scotol ti cristianoetique ti laj yilic ti ijam sat ti ma'sate, ja' jech laj yalbeic slequial ti Dios eque.

Ti Jesuse schi'uc ti Zaqueoe

19 Ti Jesuse i'och batel ti ta jteclum Jericoe. Jelavel ijelav. ²Ti teye oy jun jc'ulej vinic, Zaqueo sbi, ti ja' banquial yu'un ti jc'anpatantaq'uinetique. ³Ti stuc taje ta sc'an ta xojtiquin ya'i ti Jesuse. Pero mu sta ta q'uelel yu'un toj ep ti cristianoetique. Ja' jech xtoc yu'un toj pec'pec' ti Zaqueoe. ⁴Jech ti stuque ijelav batel ta anil. Ba muyuc ta jpets sicómoro te' yo' jech ta xil ti bu ta x'ech' ti Jesuse. ⁵C'alal i'ech' ti Jesús ti bu oye, laj stoy muyel sat. Jech laj yal:

—Yalan talel ta anil, Zaqueo. Yu'un ti c'ac'al li'e ta xicom ta ana —xi.

⁶Jech ti Zaqueoe iyal ta anil. Xmuyubaj xa laj yic' batel ta sna ti Jesuse. ⁷C'alal jech laj yilic taje, scotolic xvulajetic xa liquel ta labanvanej ti ta xalic ti Jesuse ti ibat comuc ta sna jun jsa'mulile. ⁸Ts'acal to un, ti Zaqueoe iva'i. Jech laj yalbe ti Jesuse:

—Q'uel avil, Cajval, ti c'usitic x'ayan cu'une ta xcac'be o'loluc ti me'onetique. Mi oy buch'u laj jlo'la ta sc'anbel ti staq'uine, ta jsutesbe chanib velta más —xi.

⁹Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Avi ti c'ac'al li'e, vul xa ti coltael ti li' ta jbej nae. Yu'un ti vinic li' xtoque, ja' snitilul ti Abrahame. ¹⁰Yu'un ti vu'un co'ol j'elantique ja' tal jsa', ja' tal jcolta ti buch'utic ch'ayemique —xi.

Sc'oplal ti lajunsep taq'uine

(Mt 25:14-30)

¹¹C'alal jech ts'etel schiquin ti cristianoetic ta ya'yiel ti va'i s'elan

ta xal ti Jesuse, jech ti stuque jech laj yal jun babac'op, yu'un nopol xa batel ta Jerusalén. Yu'un ti cristianoetique ta snopic ti c'ot xa yorail ti ta xa x'och ta Ajvalil ti Buch'u t'ujbil yu'un ti DiOSE. ¹²Jech o xal jech laj yal:

—Oy jun snich'on ajvalil ti ibat ta namal banomile. Ts'acal to ta sut talel yo' ta sventain ti yabtele. ¹³C'alal mu to ta xloc' batele, laj stac ta iq'uel lajunvo' yaj'abtel. Tey laj yac'anbe comel ta jujun tal jujusep taq'uin ti ep yich'oje. Jech laj yal: “Bolomajanic me

schi'uc ti jtaq'uine ja' to ti mi lisut talele”, xi. ¹⁴Ti cristianoetic ti tey nacajtique xti'et sjolic yu'un ti vinique. Jech o xal laj staquic batel jun chib j'almantal yo' ta xc'ot yalbeic ti ajvalile: “Mu jc'ancutic ti ja' ta x'och ta ajvalil ta jlumalcutic ti vinic le'e”, xiic.

¹⁵Pero ac'bil xa yabtel ti ta x'och ta ajvalile. Jech o xal isut talel ta slumal. Ca'lal ivule, lic staan ta iq'uel ti yaj'abtelac ti buch'utic laj yac'anbe comel ti staq'uine, yo' ta sna' c'u yepal laj spas canal ti taq'uin yu'unic ta jujun tale.

¹⁶Ti buch'u ba'yel ic'ot ta stojol ti ajvalile, jech laj yalbe: “Cajval, ti taq'uin ti laj avac'bun comele, ijolin cu'un lajuneb velta más”, xi. ¹⁷Ti ajvalile jech laj stac'be: “Lec oy. Ja' jun lequil j'abtelot. Ti ta slequil avo'nton laj aventain ti jutebe, jech o xal ta xa'och ta ajvalil cu'un ti ta xavertain lajuneb jteclume”, xi. ¹⁸Tey ital ti jun xtoque. Jech vul yal: “Cajval, ti ataq'uin ti laj avac'bun comele, ijolin cu'un vo'ob velta más”, xi. ¹⁹Jech laj stac'be

xtoc: “Jech ti vo'ot eque ta xa'och ta ajvalil cu'un ti ta xaventain vo'ob jteclume”, xut. ²⁰Ts'acal to ital ti jun xtoque. Jech vul yal: “Cajval, li' oy ti ataq'uine. Laj jq'uej. Laj jpix lec ta uni panyo. ²¹Jech laj jpas, yu'un lixi' avu'un, yu'un tsots vinicot. Ta xatsob ti ts'unobal ti bu mo'cot laj ats'une. Jech xtoc ta xatsob ti ts'unobale ti bu mo'cot laj avije”, xi. ²²Jech ti ajvalile jech laj yal: “Chopol j'abtelot, ta jchapanot yu'un ti ac'op ti jech ta xavale. Yu'un ana'oj ti tsots vinicune, ti ta jtsob ti bu mo'cun laj jts'une, ta jtsob ti bu mo'cun laj jvije. ²³Jech o xal, ¿c'u cha'al mu laj atic' ta banco ti jtaq'uine yo' jech ta xquich'be schi'uc ti sjol c'alal ta xisut talel ta jnae?”, xi. ²⁴Ti ajvalile jech laj yalbe ti buch'u tey oyique: “Pojbeic ti taq'uin le'e. Ac'beic ti buch'u yich'oj lajunebe”, xi. ²⁵Pero ti j'abteletique jech laj yalic: “Cajval, pero oy xa yu'un lajuneb une”, xiic. ²⁶Pero ti ajvalile jech laj stac': “Ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'u oy xa yu'une, ta to x'ac'bat más. Yan ti buch'u mu'yuc xjolin yu'une, ta xich' pojbel ti juteb ac'bile. ²⁷Ja' jech xtoc ti jcrontae, ja' ti buch'utic mu sc'an ti ta xi'och ta ajvalile, ic'beicun talel li'e. Milbeicun ta jsat”, xi —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ta x'och batel ta Jerusalén

(Mt 21:1-11; Mr 11:1-11; Jn 12:12-19)

²⁸C'alal jech laj yo'nton ta yalel jech taje, ti Jesuse laj stam batel sbe c'alal to Jerusalén. ²⁹C'alal jutuc xa sc'an xc'ot ti ta chib jteclum Betfagee schi'uc ti Betaniae ti nopol ta sts'el ti vits Olivose, tey

laj stac jelavel chib yajchanc'optac.

³⁰Jech laj yalbe:

—Batanic ta biq'uit jteclum le'e. C'alal ta xac'otique, tey chucul ta xataic jcot burro ti mu'yuc to cajlebinbile. Jitunic. Ic'beicun talel. ³¹Ti mi oy buch'u ta xasjac'beic: “¿C'u cha'al ta xajitunic?” mi xayutique, albo ya'iic: “Ja' ta xtun yu'un ti Cajvaltique”, utic —xi ti Jesuse.

³²Jech ti yajchanc'optaque ibatic. Jech laj staic scotol jech chac c'u cha'al i'albatic yu'un ti Jesuse.

³³C'alal jech ta xa sjitunic ti burroe, jech ti yajvale jech laj sjaq'uic:

—¿C'u cha'al ta xajitunic ti burroe? —xi.

³⁴Ti stuquique jech laj stac'beic:

—Yu'un ta xtun yu'un ti Cajvaltique —xiic.

³⁵Jech ti stuquique laj yiq'uic batel ti burro ta stojol ti Jesuse. Tey lic slamic ti sc'u'ic ta sba ti burroe. Tey laj scajanic muyel ti Jesuse.

³⁶C'alal jech yacal ta xanav batel ti Jesuse, tey ta sq'uianic batel ti sc'u'ic ta bee. ³⁷C'alal nopajic xa yalel ta svitsal Olivose, scotolic ti jch'unolajeletic ti sts'acliojic batel ti Jesuse, xmuyubajic xa i'avanic. Lic yalbeic slequillal ti Diose. Yu'un laj yilic scotol ti smuc'ul stsatsal ti Jesuse. ³⁸Jech ta xalic:

—Yan yutsil ti Ajvalil tacbil talel yu'un ti Diose. Lec yo'nton ti Diose. Toj yan yutsil ti Dios ti oy ta vinajele —xiic.

³⁹Oy jun chib jfariseoetic ti tey capalic schi'uc ti cristianoetic ti jech laj yalique:

—Jchanubtasvanej, pajtsano ti avajchanc'optaque —xiic.

⁴⁰Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'lic, ti mi ta jpaitsane, ja' xlic avanitic ti tonetique —xi.

⁴¹C'alal nopol xa sc'an xc'ot ta Jerusalem, c'alal jech laj yil ti jteclume, jech ti Jesuse oc' ta stojol.

⁴²Jech laj yal:

—Ti c'ac'al li'e, ti tauc xava'lic jutebuc ti ja' ta xac'boxuc sc'uxobil avo'ntonique, toj lec ti jechuque. Pero tana li' une, macal ti asatique. Mu xavilic. ⁴³Ta sta sc'ac'alil ti ta xavich' ilbajinel yu'un ti avajcrontaique. Ta sjoyobtaic ti jteclum li'e, yo' jech macbiloxuc ta be ta jujot. ⁴⁴Lilijem ta xcom ta lum ti jteclum avu'unique. Mi ja'uc jbej ton cajal ta xcom ta sba ti yan tone. Milbil ta xacom acotolic. Jech ta xc'ot ta pasel, yu'un mu'yuc laj avich'ic ta muc' ti c'alal tal svu'lanoxuc ti Diose —xi.

Ti Jesuse ta xch'uba ti temploe

(Mt 21:12-17; Mr 11:15-19; Jn 2:13-22)

⁴⁵Jech ti Jesuse och batel ta templo. Tey laj snutsan loq'uel ti buch'utic ta xchonilajic, ta xmanolajic teye. ⁴⁶Ti stuque jech laj yal:

—Jech ta xal ti Dios ti ts'ibabil ta sc'ope: “Ti jnae ja' snail jtaobil ta c'oponel”, xi. Pero ti vo'oxuque laj xa ajoybinic ta snail ch'en j'leleq'uetic —xi.

⁴⁷Ti Jesuse jujun c'ac'al ta xchanubtasvan ti tey ta temploe. Pero ti banquilaletic yu'un ti paleetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, jech xtoc ti banquilal jpsamantal yu'un ti jteclume, tey ta sa'olanic c'u s'elan

xu' ta xaq'uaic ta milel ti Jesuse.

⁴⁸Pero mu staic c'usi xu' ta xutic.

Yu'un scotol ti cristianoetique ts'etel schiquinic ta xa'lic ti c'usi ta xal ti Jesuse.

Ti yabtel yich'oj ti Jesuse

(Mt 21:23-27; Mr 11:27-33)

20 Oy jun c'ac'al ti Jesuse ta xchanubtas ti cristianoetic tey ta temploe. Tey ta xalolan ti lequil ach' c'op ti ja' colebale. Ja' o tey ic'otic ti banquilaletic yu'un ti paleetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, schi'uc ti moletique. ²Jech laj yalic:

—Albuncutic, ¿c'usi avabtel avich'oj ti jech ta xapase? ¿Buch'u laj yac'bot avabtel? —xiic.

³Ti Jesuse jech laj yal:

—Ja' jech ti vu'un eque, oy c'usi ta jc'an ta jac'boxuc jbeluc. Ja' yu'un un, tac'beicun. ⁴¿Buch'u laj stac talel ti Juane ti tal yac' ich' vo'e? ¿Mi ja' ti Diose? ¿Mi ja' ti viniquetique? —xi.

⁵Ti stuquique jech lic yalolanbe sbaic:

—¿C'usi ta xcaltic xana'ic? Ti mi ta xcalbetic ti ja' tacbil talel yu'un Diose, ti mi xijchie, jech ta xistac'botic talel: “¿C'u cha'al mu'yuc bu laj avich'ic ta muc'?”, xiyut umbi.

⁶Pero ti mi ta xcalbetic ti ja' tacbil talel yu'un ti viniquetique, ti mi xijchie, xu' ta xismilotic ta ton scotol ti cristianoetique. Yu'un sna'ojic lec ti ja' ic'opoj ta sventa Dios ti Juane —xut sbaic.

⁷Jech o xal ti stuquique laj yalic ti mu sna'ic ti buch'u laj stac talel ti Juane ti tal yac' ich' vo'e. ⁸Ti Jesús une jech laj yal:

—Mi ja'uc ti vu'un eque, mu xcalboxuc ava'iic ti buch'u laj yac'bun cabtel ti jech ta jpase —xi.

Sc'oplal ti chopol j'abteletique

(Mt 21:33-44; Mr 12:1-11)

⁹Ts'acal to ti Jesuse laj sc'opon ti cristianoetique. Jech laj yalbe jun babac'op:

—Oy jun vinic ti laj sts'un uva ta yosile. Ts'acal to laj yac' ta ch'om ti yosil ta stojol jun chib j'abteletic. Jech ti yajval osile ibat ta nom. Jal ijoc'tsaj. ¹⁰C'alal sta xa sc'ac'alil ti ta xich' tuch'el ti sat uvae, ti yajval osile laj stac batel jun yaj'abtel yo' chba sc'an ti c'u yepal ta xich' ti slocl' yosile. Pero ti stuquique tey lic smajic. Mu'yuc c'usi laj yac'beic batel. ¹¹Ts'acal to ti yajval osile laj stac batel yan yaj'abtel ta stojol ti jch'om-osiletique. Pero ja' no'ox jech laj yilbajinic, laj smajic. Mu'yuc c'usi laj yac'beic batel. ¹²Ja' jech xtoc ti yajval osile laj xcha'tac batel yan yaj'abtelac. Pero ti jchom-osiletique tey laj syayijesic. Tey laj sjipic loq'uel ta pat moc.

¹³Ts'acal to ti yajval osile jech lic snop: “¿C'usi xu' ta jpas? Ja' lec ta jtac batel ti jc'anbil nich'one. C'alal ta xilique, ta nan xich'ic ta muc”, xi. ¹⁴Pero ti jch'om-osiletique, c'alal laj yilique, tey lic yalbe sbaic ta jujun tal: “Le'le, ja' ti buch'u ta xrextoin ti osile. La' jmiltic yo' jech ta xcu'unintic ti osile”, xiic. ¹⁵Jech ti jch'om-osiletique laj xjochic loq'uel ta yut ti osile. Tey bat smilic ta spat —xi ti Jesuse.

Jech ti Jesuse jech laj sjac':

—¿C'usi van ta xc'ot ta pasel ta stojolic yu'un ti yajval osil taje?

¹⁶Ta xtal smil ti jch'om-osiletique. Ti yosile ta xac' ta ch'om ta yan —xi.

C'alal jech laj ya'iic taje, jech laj yalic:

—Mu jechuc sc'an ti Dios taje —xiic.

¹⁷Pero ti Jesuse lic sq'uelbe batel ti satique. Jech laj yal:

—¿C'usi smelol ta xal ti jech ts'ibabil ta sc'op Diose?

Ti ton ti bajbil yu'un ti j'abteletique,

ts'acal to ja' jtunel icom sventa sliqueb ti nae,

ti xie. ¹⁸Buch'uuc no'ox ti ta xbjaj ta sba ti ton taje, lilijem ta xcomic. Yan ti mi ja' cajal ta xc'ot ta sbaic ti tone, polvo ta xcomic —xi.

Sc'oplal stojel ti patane

(Mt 22:15-22; Mr 12:13-17)

¹⁹Ti banquialal paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale laj ya'iic ti ja' sc'oplal stuquic ti va'i s'elán laj sbaba'al ti Jesuse. Jech o xal ta sc'an ta stsaquic ox ta ora. Pero ixilic yu'un ti cristianoetique. ²⁰Jech o xal ti stuquique laj staquic batel jpa'ivanejetic ti lec yo'ntonc yilele, yo' jech ta sjac'beic ti Jesuse mi oy c'usi jbeluc chopol ta xloc' ta ye, yo' jech xu' ta xaq'uic batel ta sc'ob ti ajvalile. ²¹Jech o xal ti stuquique jech laj sjaq'uic:

—Jchanubtasvanej, jna'ojcutic lec ti tuc' ta xachanubtasvane. Mu xana' ti yalel toyol avo'nton ta stojol ti cristianoetique. Yu'un ja' no'ox ta xachanubtasvan ta melel ti c'usi ta sc'an ti Diose. ²²Jech o xal albn ca'icutic, ¿mi lec ti ta jtojtic

ti patan taq'uin ti ta xich' ti ajvalil romano? ¿Mi mo'oj? —xutic.

²³Pero ti Jesuse laj sna' ti chopol ta snop ta yo'ntonique. Jech o xal ti stuque jech laj yal:

—¿C'u cha'al ti ta xac'an ta xabajesicun ava'i ta c'oq'ue?

²⁴Ac'bun quil jsepuc taq'uin. ¿Buch'u sat, buch'u sbi ti li' tsacale? —xi.

Ti stuquique jech laj staq'uic:

—Ja' ti ajvalile —xiic.

²⁵Ja' yu'un un, ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ac'beic ti c'usi ja' yu'un ti ajvalile. Ac'beic Dios xtoc ti c'usi ja' yu'un ti Diose —xi.

²⁶Ti stuquique mu'yuc xu' yu'unic sbajesel ta c'oc' ti c'usi ta xal ti Jesús ta sba ta sat ti cristianoetique. Ja' no'ox ch'ayal ic'ot yo'ntonic stuquic ti va'i s'elan laj yal ti Jesuse. Jech o xal tey ts'ljits'ajic.

Laj sjaq'uic c'u s'elan ti cha'cuxesele

(Mt 22:23-33; Mr 12:18-27)

²⁷Ts'acal to un, oy jlom jsaduceoetic bat sq'uelic ti Jesuse. Ti jsaduceoetique ja' ti xch'unojic ono'ox ti mu'yuc bu ta xcha'cuxiic ti animaetique. Jech o xal jech laj yalbeic ti Jesuse:

²⁸—Jchanubtasvanej, ti Moises laj sts'iba comel ti mi oy jun vinic ti ta xic' ti yajnil, ti mi chame, ti mi ch'abal snich'on icome, jech o xal ti yits'line ta sc'an ti ac'o yic' ti me'unal antse, yo' mu xch'ay sts'unobal ti anima sbanquile.

²⁹Lec oy. Oy viniquetic ti vucubic ta voq'uele. Ti banquilale laj yic' yajnil. Pero icham. Mu'yuc snich'on icom. ³⁰Jech ti schibal its'inale laj

yic' ti antse. Ja' jech xtoc icham. Ch'abal snich'on icom. ³¹Ja' jech laj spas ti yoxibale. Laj yic' noxtoc ti antse. Ja' jech laj spasic ti yan xtoque. Pero icham svucvo'alic, mi junuc inich'najic. ³²Ja' jech xtoc un, icham ti antse. ³³Jech o xal albus ca'icotic, ti c'alal ta sta sc'ac'alil ti cha'cuxiele, ¿buch'u junucal yajnil ta xcom ti vucubic taje c'alal laj smalalin yucubal ti antse? —xiic.

³⁴Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ti li' ta sba banomile, ti viniquetique, ti antsetique ta xic'an sbaic. ³⁵Yan ti buch'utic ta xcha'cuxiique, ti xu' ta x'ochic batel ti ta yan banomile, ti teye mu xa yu'unuc ta xic'an sbaic. Mi ja'uc xa ta xaq'uic ta nupunel ti yalab snich'nabique. ³⁶Yu'un ti teye, mu'yuc xa ta xchamic ti cristianoetique. Ja' xa jech s'elan jech chac c'u cha'al ti ángeletique. Yalab snich'nab xa ti Diose. Ja' ti icha'cuxiic xae. ³⁷Ja' no'ox jech ta xac' jna'tic ti Moises ti ta xcha'cuxi ti animaetique. Yu'un jech i'albat yu'un Dios c'alal ta xtil ti jpets'te': “Vu'un Diosun yu'un ti Abrahame, yu'un ti Isaaque, yu'un ti Jacobe”, ti xie. ³⁸Yu'un ti Diose, ma'uc Dios yu'unic ti buch'utic chamemique. Ja' Dios yu'unic ti buch'utic cuxajtique. Yu'un ta stojol ti Diose, scotol cuxulic —xi ti Jesuse.

³⁹Jech o xal oy jun chib jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale jech laj yalic:

—Toj lec ti c'usi laj avale, Jchanubtasvanej —xiic.

⁴⁰Jech o xal un, mu'yuc xa c'usi más laj sjaq'uic.

¿Buch'u stot ti Cristoe?

(Mt 22:41-46; Mr 12:35-37)

⁴¹Ti Jesuse jech laj yal:

—¿C'u cha'al ta xalic, ti Cristoe ja' snich'on ti Davide? ⁴²Yu'un ti Davide jech laj yal stuc ti ts'ibabil ta svun Salmose:

Ti Diose jech laj yalbe ti Cajvale.

“La' chotlan ti jbats'i c'ob,

⁴³ja' to mi ta sta yorail ti ta jtsalbot

ti avajcrontae”,

x'utat, xi ti Davide. ⁴⁴¿C'usi xut ti Cristo ti ja' Snich'on ti Davide, c'alal ti David stuque, Cajval ti xute? —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse laj svinajesbe smul ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale

(Mt 23:1-36; Mr 12:38-40; Lc 11:37-54)

⁴⁵Scotol ti cristianoetique ts'etajtic schiquinic ta xa'iic ti c'alal jech laj yalbe yajchanc'optac ti Jesuse:

⁴⁶—Bijaníc me yu'un ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Yu'un ti stuquique toj lec ta xa'iic ti nat slapoj ti sc'u'ique. Ja' no'ox ta sc'anic ti nupbilic ti ich'bilic ta muc' ti ta ch'ivite. Ti ta ch'ul nae, ja' ta sa'ic ti chotlebal ti bu ich'bil ta muq'ue. Ja' jech xtoc ja' ta sa'ic ti bu lec chotlebal ti bu ta x'ic'atic ta ve'ele. ⁴⁷Ja' jech xtoc ta spojbeic snaic ti me'lal antsetique. Ts'acal to yo' mu xvinajic ti c'usi chopol laj spasic ti yalojique, jal ta jmec ta staic ta c'o'ponel ti Diose. Ti stuquic taje tsots ta xich'ic castigo —xi ti Jesuse.

Ta xac'be smoton Dios ti me'lal ants ti toj abol sbae

(Mr 12:41-44)

21 Ti Jesuse tey laj yil ta templo ti ta sti'quic ochel

staqu'unic ti jc'ulejetic ta scaxail smoton ti Diose. ²Ja' jech xtoc laj yil jun me'lal ants ti toj abol sbae ti laj stic' ochel chib biq'uit cobre ti taqu'ine. ³Ti Jesuse jech laj yal:

—Ta me'le ta xcalboxuc ava'iic, ti me'lal ants le'e ti abol sbae, ja' más ep laj yac'. Ja' mu sta laj yac' ti yane. ⁴Yu'un ti yane ja' no'ox ta xaqu'ic sobrail ti staqu'inique. Yan ti antse laj yac' comel scotol ti yuni taqu'uin ti ja' smanobil yuni ve'ele —xi.

Ti Jesuse ta xal ti ta xlijij ti temploe

(Mt 24:1-2; Mr 13:1-2)

⁵Oy jlom ta xalbeic sc'oplal ti temploe, ti toj jun yutsiquil ti stanale schi'uc ti yan ti c'usitic laj yich' aq'uel ta matanale. Jech ti Jesuse jech laj yal:

⁶—Scotol ti vi s'elan ta xavilic li'e, ta sta yorail ti lilijem ta xcome. Mu jbejuc ton ti cajal ta xcom ta sba ti yan tone —xi.

Svinajeb ti c'alal po'ot xa ta sta ti slajebal c'ac'ale

(Mt 24:3-28; Mr 13:3-23)

⁷Jech o xal tey lic sjac'beic ti Jesuse:

—Jchanubtasvanej, ¿c'usi ora ta xc'ot ta pasel taje? ¿C'usi señail ti jech ta xc'ot ta pasele? —xiic.

⁸Ti Jesuse jech laj yal:

—Bijaníc me. Mu me xalajic ta lo'lael. Yu'un ep ti buch'utic s'biinojic ti jbi ti jech ta xalique: “Vu'un ti Cristoune”, xiic. Oy yan ti jech ta xalique: “Ja' xa me yorail ta xtal ti Cristoe”, xiic. Pero mu xats'acliic batel. ⁹Ja' jech xtoc c'alal ta xava'ibeic sc'oplal ti letoe, ti ta

scrontain sbaic ti cristianoetique, mu xaxi'lic yu'un. Yu'un ba'yel jech ta xc'ot ta pasel. Pero ma'uc to yorail ti slajebal c'ac'ale —xi.

¹⁰Jech to laj yalolan batel ti Jesuse:

—Ti jun muc' ta jteclume ta stsac sbaic ta leto schi'uc ti yan muc' ta jteclume. Ti jun ajvalile ta stsac sbaic ta leto schi'uc ti yan ajvalile. ¹¹Ta xtal muc' ta niquel. Ta xtal muc' vi'nal. Ta xlic chamel bu'yuc no'ox ta jujun lum. Jech xtoc ti ta vinajele oy ep ta tos ta xvinaj señail ti toj xi'bal sbae. ¹²C'alal mu to xc'ot ta pasel taje, ta xanutsatic batel. Ta xavich'ic aq'uel ta chapanel ta jujun ch'ul na. Ta xatic'atic ta chuquel. Ic'bil ta xabatic ta stojol ti banquial ajvaliletique schi'uc ti gobernadoretique ti vu'un ta jventae. ¹³Ja' o yorail ti jamal ta xavalbeicun ti jc'oplale. ¹⁴Nopic me lec ti vo'oxuque ti mu xacajnopic c'usi xu' ta xavalic yo' ta xapoj abaique. ¹⁵Yu'un vu'un ta xcac' ti abijilic ti c'u s'elan xu' ta xatac'beic ti avajcrontaique. Jech o xal mu xu' ta stsaloxuc ta c'op. ¹⁶Ti vo'oxuque ta xa'ac'atic batel ta c'abal yu'un ti atot ame'ique, yu'un ti achi'iltac ta voquele, yu'un ti avuts' avalaltaque, yu'un ti buch'utic lec xavil abaique. Oy jlom ti vo'oxuque ta xalajic ta milel yu'unic. ¹⁷Scotol ti cristianoetic li' ta sba banomile xti'et sjolic ta atojolic ta jventa. ¹⁸Pero ti vo'oxuque mi ja'uc jbej stsatsal ajolic ti ta xch'aye. ¹⁹Mi staoj yav jun avo'ntonic xacham xalajique, ta xavich' acuxlejalic. ²⁰C'alal ta xavilic ti jteclum Jerusalén ti joyobtabil ta

soldadoetique, na'ic me ti ja' yorail ti ta xich' lilinele. ²¹Jech o xal un, ti buch'utic oyic ti li' ta Judea banomile, ac'o me jatavicuc batel ta vitsetic. Ti buch'utic ti tic'ajtic li' ta Jerusalene, ac'o me loq'uicuc batel. Ti buch'utic loq'uemic batel ta yabtelique, mu xa me sutic talel ta jteclum. ²²Yu'un sta xa yorail ti castigoe. Ja' xa c'ot ta pasel jech chac c'u cha'al ti ts'ibabil ta sc'op Diose. ²³Ti jech c'ac'al taje, toj abol sbaic ti antsetic ti buch'utic schi'uc ti yolique, o mi ta to xchu'un ti yolique. Yu'un mu no'ox albajuc ta xtal ti vocol li' ta banomile. Toj tsots ta jmec ti castigo ta xich'ic ti cristianoetique. ²⁴Oy jlom ta xchamic ta leto. Ti jlom xtoque chucbil ta xbatic ta jujun yan lumetic. Ti jyanlumetique ta soquesic ti jteclum Jerusalén li'e ja' to mi its'aqui sc'ac'alil ti c'u sjalil ta x'ac'bat spasique.

Ti c'u s'elan ta xcha'sut talel ti Jesuse ti co'ol j'elantique

(Mt 24:29-35, 42-44; Mr 13:24-37)

²⁵'Ja' jech xtoc ja' o xlic vinajuc ti oy señail ti ta c'ac'ale, ti ta ue, ti ta c'analetique. Ti cristianoetic li' ta banomil ti oyic ta jujun lume, mu stac' a'yeluc ta xa'iic yu'un ti xi'ele. Yu'un ti tsots xjumumet ti mare, ti xva'i xc'otij ti vo'e. ²⁶Ti cristianoetique ta xyalic ta lum ta xi'el. Yu'un mu sna'ic c'usi ta xc'ot ta pasel ta sjunlej ti banomile. Ja' jech xtoc ti c'usitic oy ta vinajele xljaj nicanicuc scotol. ²⁷Ja' o tey ta xiyilicun ti vu'un co'ol j'elantique, ti ta xital ta ba toc schi'uc ti jmuc'ul jlequilale. ²⁸C'alal xlic c'otuc ta

pasel ti jech taje, tsotsanic me, toyo me ti asatique. Yu'un nopol xa sc'an ti ta xataic ti acolelique —xi.

²⁹Ja' jech xtoc ti Jesuse lic yal yan babac'op jech chac c'u cha'al li'e:

—Q'uel avilic ti icuxe schi'uc ti c'usiuc no'ox te'ale. ³⁰C'alal yacal ta xch'i tal ti ach' yanale, xana'ic lec ti po'ot xa sta yorail ta xlic yaluc ti chaquilo'e. ³¹Ja' jech xtoc c'alal ta xavilic ti xlic c'otuc ta pasel ti va'i s'elan laj cale, na'ic me ti po'ot xa sta yorail ti xlic ventainvanuc ti Diose.

³²Ta melec ta xcalboxuc ava'lic, mu to ta xcham scotol ti cristianoetic li'e ti c'alal ta xc'ot ta pasel scotol taje. ³³Ti banomile, ti vinajele xljaj sc'oplal. Pero ti jc'ope mu xljaj sc'oplal. Ta ono'ox xc'ot ta pasel.

³⁴Bijaníc me. Mu me xyijub avo'ntonic yu'un ti yacubele, ti c'usitic yan ta xapasique, ti ja' no'ox xvulvun avo'ntonic ti c'usi ta xavut abaic li' ta sba banomile, yo' jech mu ch'ayaluc avo'ntonic xataatic ti jech c'ac'al taje, ³⁵ti co'ol s'elan jun pets' ti ta stsacvane. Yu'un ja' jech s'elan ta xc'ot ta pasel ta stojol scotol ti cristianoetic ti oyic ta sjoylej banomil ti c'alal ta sta ti sc'ac'alile. ³⁶Jech o xal ti vo'oxuque chaplucoxuc me. Taic me ta c'o'ponel scotol c'ac'al ti Diose, yo' jech xu' ta xapoj abaic yu'un scotol ti c'usitic ta xc'ot ta pasele, yo' jech xu' ta xc'ot ava'an abaic ta jtojol ti vu'un co'ol j'elantique —xi ti Jesuse.

³⁷Ti ta c'ac'altique ta xchanubtasvan ta templo ti Jesuse. Ti ta ac'obaltique ta xbat

ta vits ti ja' Olivos sbie. ³⁸Scotol ti cristianoetique jujun sob ic'loman ta xbatic ta templo yo' ta xa'lic ti ta xchanubtasvan ti Jesuse.

Chapanbil xa sc'oplal ti ta xich' tsaquel ti Jesuse

(Mt 26:1-5, 14-16; Mr 14:1-2, 10-11; Jn 11:45-53)

22 Nopol xa sc'an ti q'uin ti ta xich' ve'el ti pan ti ch'abal yich'oj ti spajubtasobile, ja' ti q'uin Colele. ²Ti banquilal paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale ta snopilan c'usi xu' ta spasic yo' ta xaqu'uc ta milel ti Jesuse. Pero ta xi'ic yu'un ti cristianoetique.

³Jech ti pucuje tey i'och ta yo'nton ti Judase, ti ja' sbi xtoc ti Iscariotee, ti ja' jun ta slajcha'vo'al jcholc'ope.

⁴Jech ti stuque bat sc'o'pon ti banquilal paleetique schi'uc ti buch'utic tsots yabtelic yich'ojic tey ta temploe. Tey laj yal ti c'u s'elan xu' ta xac' ta c'abal ti Jesuse. ⁵Jech ti stuquique xmuyubajic xa. Jech o xal laj yalic ti ta xac'beic taqu'ine.

⁶Jech ti Judase tey laj stsac ti taqu'ine. Tey lic sa'olan ti c'u s'elan xu' ta xac' ta c'abal ti Jesuse ti c'alal ja' o ch'abal ti cristianoetique.

Sna'obil ti Cajvaltique

(Mt 26:17-29; Mr 14:12-25; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)

⁷Sta xa yorail ti q'uin ti ta sve'ic ti pan ti ch'abal yich'oj ti spajubtasobile. Ja' jech xtoc ja' o ti sc'ac'alil ti ta xich' milel ti chij ti ja' sventa smelol ti q'uin Colele. ⁸Jech o xal ti Jesuse jech laj yalbe ti Pedroe, ti Juane:

—Batanic, ba chapanic ti ve'lil sventa ti q'uin Colele —xi.

⁹Ti cha'vo'ique jech laj sjac'beic:

—¿Bu ta xac'an ti chba jchapancutique? —xiic.

¹⁰Ti Jesuse jech laj stac':

—C'alal ta xa'ochic batel ti ta jteclume, tey ta xanupic ta be jun vinic ti xcuchoj talel jbej q'uib vo'e. Tijlanic batel ta spat c'alal to na ti bu ta x'oche. ¹¹Albeic ya'i ti yajval nae: “Ti Jchanubtasvaneje jech ta xayalbot: ¿Bu oy ti cuarto ti xu' ta xive'cutic schi'uc ti cajchanc'optac sventa ti q'uin Colele? xayut”, xavutic. ¹²Ti yajval nae tey ta xac' avilic jun muc' ta cuarto ti oy ta scha'cojal nae ti chapanbil xae. Tey xameltsanic ti ve'lile —xi ti Jesuse.

¹³Ti cha'vo'ique tey ibatic. Tey laj staic scotol jech chac c'u cha'al i'albatic yu'un ti Jesuse. Jech tey lic spasic ti ve'lil sventa ti q'uin Colele.

¹⁴C'alal ista yorail ti ve'ebale, jech ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque lic chotlicuc ta mexa. ¹⁵Jech ti Jesuse jech lic yal:

—Jech ono'ox oy ta co'nton ti ta jc'an ti jmoj ta xijve'otic jcotoltic sventa ti q'uin Colele c'alal mu to ta xichame.

¹⁶Yu'un ta xcalboxuc ava'iic, slajeb xa velta ti jech jmoj ta xijve'otique ja' to ti mi c'ot yorail ti ta jtsob jbatit ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

¹⁷Jech o xal un, ti Jesuse lic stsac ti sbisol ya'lel uvae. Tey laj yalbe vocol ti Diose. Jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Tsaquic li'e. Comon uch'ic acotolic. ¹⁸Yu'un ta xcalboxuc ava'iic, slajeb xa velta ti ta xcuch' ti ya'lel uvae ja' to mi sta yorail ti ta xventainvan ti Diose —xi.

¹⁹Ts'acal to xtoc un, lic stsac ti pane. Tey laj yalbe vocol ti Diose. Tey lic xet' ti pane. Tey laj yac'be batel ti yajchanc'optaque. Jech lic yal:

—Ti li'e, ja' jbec'tal ti ta xich' aq'uel ta milel ta sventa alequilalic ti vo'oxuque. Jech me xapasolanic o. Yu'un ja' jna'obil —xi.

²⁰C'alal laj yo'ntonic ta ve'ele, laj stsac xtoc ti sbisol ya'lel uvae. Jech lic yal:

—Ti ya'lel uva li'e, ja' xa ti ic'ot ta pasel ti ach' trate ta sventa ti ta xmal ti jch'ich'ele, ti ja' sventa alequilalic ti vo'oxuque.

²¹Ti vinic ti buch'u ta xiyac' ta c'abale tijil sc'ob ta jc'ob ti li' ta mexae. ²²Ti vu'un co'ol j'elantique ta xc'ot ta jtojol ti bu albil ono'oxe. Pero toj abol sba ti vinic ti buch'u ta xiyac' ta c'abale —xi.

²³Jech o xal ti yajchanc'optaque lic sjac'olanbe sbaic ta jujun tal:

—¿Buch'u van ti j'ac'vanej ta c'abal taje? —xiic.

Ti yajchanc'optac ti Jesuse tey laj sjac'olanbe sbaic ti buch'u junucal yu'unic ti más ich'bil ta muq'ue

²⁴Ts'acal to un, ti yajchanc'optaque tey lic sjac'olanbe sbaic ti buch'u junucal ti más ich'bil ta muc' ta xc'ot yu'unique. ²⁵Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti ajvaliletic ti oy ta jujun lume lec ta xa'iic ti ta spavnic ta mantale. Ja' jech xtoc lec ta xa'iic ti lec ti ajvalil le'e, xi sc'oplal yu'un ti yaj'abteltaque. ²⁶Pero ti vo'oxuque mu me jechuc xpasic ec. Ti buch'u ich'bil ta muc' ta xc'ot avu'unique, ja' ta sc'an ti biq'uit ac'o yac' sbae.

Ti buch'u ta sc'an ta spas mantale, ja' ta sc'an ti ac'o yac' sba ta tunele.

²⁷¿Buch'u ti más cajal ti sc'oplale? ¿Mi ja' ti buch'u chotol ta smala sve'el ta mexae? ¿Mi ja' ti buch'u ta xac' ti ve'lile? ¿Mi mu ja'uc van xana' ti buch'u smala sve'el ta mexae? Pero ti vu'une li' oyun ta atojolique yo' jech ta xitun avu'unic.

²⁸Ti vo'oxuque tey ono'ox oyoxuc ta jtojol c'alal lic quich'olan talem ti jvocolé. ²⁹Jech o xal ta xcac'boxuc avabtelic ti ta xapas mantale jech chac c'u cha'al ti Jtot ti laj yac'bun cabtele ti ta jpas mantale. ³⁰Ti vo'oxuque tey ta xave'ic, ta xavuch'ic vo' ta jmexa ti bu ta jpas mantale. Ja' jech xtoc tey ta xachotiic ta xchapanel ti lajcha'chop j'israeletique —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ta xalbe ti Pedro ti ta xmucat ta yo'ntone

(Mt 26:31-35; Mr 14:27-31; Jn 13:36-38)

³¹Ti Cajvaltique jech laj yal xtoc: —Simón, Simón, ti pucuje laj xa sc'anbe ti Diose yo' jech ta slilinoxuc jech chac c'u cha'al ti trigo ti ta xich' ic'ale. ³²Pero ti vu'un eque laj xa je'anbe vocol ti Dios ta atojole yo' jech mu xchibaj avo'nton. C'alal mi ayan yip ti avo'ntone, coltao me ti avermanotaque yo' ta stsatsub ti yo'ntonique —xi.

³³Ti Simone jech laj stac': —Cajval, jchapanoj xa jba ta jchi'inot batel ta chuquel manchuc mi co'ol ta xijlaj ta milel —xi.

³⁴Ti Jesuse jech lic stac'be: —Pedro, ta xcalbot ava'i, ti tana li'e, c'alal mu to xlic oc'uc ti cotse,

oxib xa ox velta laj xa aval ti mu xavojtiquinune —xi.

Ta xc'ot xa yorail ti lajeltsaele

³⁵Ti Jesuse jech laj sjac'be ti yajchanc'optaque: —Ti c'alal laj jtacoxuc batele ti mu'yuc laj avich'ic batel ti anuti'ique, ti yav ataq'uinique, ti yan axonobique, ¿mi oy c'usi vocol laj ava'iic? —xi.

Ti stuquique jech laj yalic: —Mu'yuc —xiic.

³⁶Jech ti Jesuse jech laj yalbe: —Avi tana li'e, mu xa jechuc. Ti buch'u oy ti snuti'ique, ti buch'u oy yav ti staq'uinique, ac'o yich' batel. Ja' jech xtoc ti buch'utic ch'abal ti yespadae, ac'o xchon jlicuc sc'u' yo' ta sman. ³⁷Ta meel ta xcalboxuc ava'iic, ta persa ta xc'ot ta pasel ta jtojol jech chac c'u cha'al ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Jsa'mulil vinic le'e”, ti xie. Yu'un scotol ti c'usi ts'ibabil jc'oplal ti ta sc'op Diose, persa ta ono'ox xc'ot ta pasel —xi.

³⁸Ti yajchanc'optaque jech laj yalic: —Cajval, li' xa oy chib espada —xiic.

Ti Jesuse jech laj stac': —Ch'an xa utic taje —xi.

Ti Jesuse ta sc'opon Dios tey ta Getsemaní

(Mt 26:36-46; Mr 14:32-42)

³⁹Ts'acal to iloc' batel ti Jesuse. Ibat ta vits Olivos, ja' ti stalel ono'ox ti tey ta xc'otilane. Ti yajchanc'optaque tey ts'acajtic batel. ⁴⁰C'alal ic'otique, ti Jesuse jech laj yal:

—Taic me ta c'oponel ti Diose yo' mu xastsaloxuc ti pucuje —xi.

⁴¹ Tsacal to ti Jesuse tey laj xch'ac sba batel ta stojolic. Jech snatil ibat jech chac c'u cha'al ta jtentic jbej ton. Tey lic squejan sba yo' ta sta ta c'o'ponel ti Diose. ⁴² Jech laj yal:

—Tot, ti mi ta xac'ane, coltaun yo' mu xc'ot ta jtojol ti jvocale. Pero ma'uc ti c'usi ta sc'an ti co'ntone. Ja' ti c'usi ta xac'an atuque —xi.

⁴³ Jech o xal, ja' o ital jun ángel ta vinajel, yo' jech tal ac'batuc yip ti Jesuse. ⁴⁴ C'alal jech mu no'ox albajuc ta xa'i ti vocole, más to tsots lic sc'o'pon Dios ti Jesuse. Jech ti schiq'ue co'ol s'elan ch'ich' ti muc'tic ta xbaj ta banomile.

⁴⁵ C'alal laj yo'nton ta sc'o'ponel ti Diose, tey ibat ti bu icomic ti yajchanc'optaque. Vayemic c'ot sta, yu'un tsalatic yu'un ti at o'ntone.

⁴⁶ Jech o xal ti Jesuse jech laj yal:

—¿C'u cha'al ti ta xavayique? Licanic, taic me ta c'o'ponel ti Diose yo' jech mu xastsaloxuc ti pucuje —xi.

Chucbil batel ti Jesuse

(Mt 26:47-56; Mr 14:43-50; Jn 18:2-11)

⁴⁷ Yacal to ta xc'opoj ti Jesuse, c'alal ja' o tey ic'otic ti epal cristianoetique. Ti Judase, ti ja' jun ta slajcha'vo'al ti yajchanc'optaque, ja' jba'be talel yu'un ti cristianoetique. Tey inopaj batel ta stojol ti Jesuse yo' ta sbuts'. ⁴⁸ Jech ti Jesuse jech laj yal:

—Judas, ¿mi ta jbuts'el no'ox ta xavac'un ta c'abal ti vu'un co'ol j'elantique? —xi.

⁴⁹ C'alal laj yilic ti buch'utic xchi'inojic ti Jesuse, jech laj sjaq'uic:

—Cajval, ¿mi ta xcac'becutic espada? —xiic.

⁵⁰ Oy jun yu'unic laj sbojbe sbats'i chiquin ti yajtunel ti banquialal yu'un ti paleetique. ⁵¹ Pero ti Jesuse jech laj yalbe:

—Ch'an uto, xu' xa —xi.

Jech ti Jesuse ba spicbe schiquin ti mosovile. Tey ilecub yu'un.

⁵² Ts'acal to ti Jesuse laj sc'o'pon ti jtsavanejetique, ja'ic ti banquialal paleetique, ti j'opisialeetic yu'un ti temploe, ti moletique. Jech laj yalbe:

—¿Mi yu'un j'elec'un ta xavilic ti tal atsaquicun schi'uc avespadaic schi'uc atel'ique? ⁵³ C'alal tey to ox oyun ta atojolic jujun c'ac'al ta temploe, mi ja'uc jutebuc laj atsaquicun. Pero li'e, ja' xa yorail ti xu' ta xapasic ti c'usi ta sc'an ti avo'ntonique. Yu'un ja' yorail ti xu' ta spas ti c'usi sc'an yo'nton ti buch'u yich'oj ta sventa ti ic'al osile —xi.

Ti Pedroe ta xal ti mu xojtiquin ti Jesuse

(Mt 26:57-58, 69-75; Mr 14:53-54, 66-72; Jn 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Jech o xal ti jtsavanejetique laj xchuquic batel ti Jesuse. Tey laj yiq'uic batel ta sna ti banquialal yu'un ti paleetique. Ti Pedroe tey nomtic xtijet batel. ⁵⁵ C'alal ic'otique, tey lic stsanic c'oc' ta o'lol amac'. Tey lic sjoy sbaic ta c'atimol. Ja' jech ti Pedro eque tey ba scap sba ta c'atimol ec. ⁵⁶ Jech xtoc ja' o ital jun mosovil ants. C'alal laj yil ti tey chotal ta xc'atin ti Pedroe, tey lic sq'uel batel lec. Jech laj yal:

—Ti vinic le'e, ja' schi'il ti buch'u tsacbil talele —xi.

⁵⁷Pero ti Pedroe laj sjut c'op, jech laj yalbe ti antse:

—Ants, mu xcojtiquin taje —xi.

⁵⁸Lec xa ox jliquelel xtoc un, ja' o ital jun vinic ti jech laj yale:

—Ti vo'ote ja' achi'il abaic schi'uc ti vinic le'e —xi.

Ti Pedroe jech laj yal:

—iBu xata, Chi'iltic! mu'cun —xi.

⁵⁹Jun ora yech'el xtoc, jech lic yal jun vinic:

—Ta melel ti vinic le'e, ja' schi'il sbaic schi'uc ti buch'u chucbil talele. Yu'un liquem tael ta Galilea ec —xi.

⁶⁰Ti Pedroe jech laj yal:

—Chi'iltic, mu jna' ti c'usi ta xaval taje —xi.

C'alal jech yacal ta xal ti Pedroe, ja' o i'oc' ti cotse. ⁶¹Jech ti Cajvaltique laj sjoybin batel sat. Tey laj sq'uel batel ti Pedroe. Jech ti Pedroe ja' o ivul ta yo'nton ti jech ono'ox i'albat yu'un ti Cajvaltique: “Ti tana li'e, ti c'alal mu to xlic oc'uc ti cotse, oxib xa ox velta laj xa aval ti mu xavojtiquinune”, ti xie. ⁶²Jech o xal ti Pedroe iloc' batel. Tey bat smil sba ta oq'uel.

Ta slabanic ti Jesuse

(Mt 26:67-68; Mr 14:65)

⁶³Ti viniquetic ti ta xchabiic ti Jesuse lic slabanic, tey lic smajic.

⁶⁴Tey lic smacbeic sat ta poc'. Tey laj smajbeic ti xocon sate. Jech lic yalbeic:

—Na'o ca'itic, ¿buch'u laj smajot? —xutic.

⁶⁵Ep ta tos c'usitic ta xalbeic ti Jesuse yo' ta xilbajinic.

Ti Jesuse oy ta stojol ti banquial jchapanvanejetique

(Mt 26:59-66; Mr 14:55-64; Jn 18:19-24)

⁶⁶Ta yoc'lomal ti c'alal sac xa ti osile, lic stsob sbaic ti moletic yu'un ti j'israeletique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, schi'uc ti banquial paleetique. Laj yiq'uic ech'el ti Jesús ta stojol ti banquial jchapanvanejetique. Tey lic sjac'beic.

⁶⁷—Albun ca'icutic, ¿mi vo'ot ti Cristoe? —xutic.

Ti stuque jech laj stac':

—Ti mi ta xcalbot ti vu'unune, mu xach'unic. ⁶⁸Ti mi oy c'usi ta jac'boxuque, mi ja'uc xtac' avu'unic ec. Ja' jech xtoc mu xacoltaicun batel. ⁶⁹Ti c'ac'al tana li'e, ja' sliquebal ti ta xba chotlucun ta xocon sbats'i c'ob Dios ti scotol xu' yu'une, ti vu'un co'ol j'elantique —xi.

⁷⁰Jech o xal scotolic jech lic sjaq'uic ta ora:

—Ati xaltic un cha'e, vo'ot Snich'onot ti Diose —xiic.

Ti Jesuse jech laj stac':

—Vu'unun jech chac c'u cha'al ta xavalique —xi.

⁷¹Jech ti stuquique jech laj yalic: —Mu xa persauc rextigo ta jc'antic. Laj xa ca'itic ti jech laj yal ta ye stuque —xiic.

Ti Jesuse oy ta stojol ti Pilatoe

(Mt 27:1-2, 11-14; Mr 15:1-5; Jn 18:28-38)

23 Jech o xal scotolic iva'iic. Tey laj yiq'uic batel ti Jesús ta stojol ti Pilatoe. ²Tey lic sjutbeic ti smule. Jech laj yalic:

—Ti vinic li'e yacal ta soquesbe yo'nton ti jchi'ilcutic laj jtacutique. Yu'un ta xalbe ti mu lecuc ti mi ta jtojcutic ti patan ti ta sc'an ti ajvalil romaoe. Ja' jech xtoc ta xalbe sba ti ja' Cristoe, ti ja' jun ajvalile —xiic.

³Jech ti Pilatoe jech laj sjac':

—¿Mi vo'ot ajvalilot yu'un ti j'israeletique? —xut.

Ti Jesuse jech laj stac':

—Ja' jech, jech chac c'u cha'al ta xavale —xi.

⁴Jech ti Pilatoe tey lic yalbe ti banquial paleetique schi'uc ti cristianoetique:

—Mu jtabe jutebuc smul ti vinic li'e —xi.

⁵Ti stuquique más to tsots lic c'opojicuc:

—Oy smul. Yu'un soc xa yo'ntonic ti jchi'ilcutic ta Judeae ti c'u s'elan ta xchanubtasvane. Tey lic sliques tael ta Galilea. Avi tana un, li' xa oy ta xchanubtasvan une —xiic.

Ti Jesuse oy ta stojol ti Herodese

⁶C'alal jech laj y'ai ti Pilato taje, jech o xal lic sjac'be mi ta melet ti ja' liquem tael ta Galilea ti viniique.

⁷C'alal i'albat ti ja' liquem tael ta Galileae, jech o xal ti Pilatoe laj stac batel ta stojol ti Herodese, ti ja' ajvalil ta Galileae, ti ja' o yorail xtoc ti tey oy ta Jerusalén ti Herodese. ⁸Ti Herodese c'alal laj yil ti Jesuse, xmuyubaj xa ta jmec. Yu'un vo'ne xa ono'ox ta sc'an ta sq'uel ya'i. Yu'un ya'binojbe ono'ox sc'oplal. Jech o xal ti Herodese ta sc'an ti ac'o ac'batuc yil ti c'usi tsots xu' yu'un ti Jesuse. ⁹Ep ti c'usitic laj sjac'bee. Pero ti Jesuse

mu'yuc laj stac' jbeluc. ¹⁰Ja' jech xtoc tey oyic ti banquial paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Ep ta jmec laj sa'beic smul. ¹¹Jech ti Herodese schi'uc ti yajsoldadotaque mu'yuc c'usi bal o laj yilic. Ja' jech xtoc yo' ta slabanic ti Jesuse, jun yutsil laj yac'be slap sc'u' jech chac c'u cha'al ti ajvalile. Tsa'cal to un, ti Herodese laj stac batel yan velta ta stojol ti Pilatoe. ¹²Manchuc mi scrontainoj to ox sbaic ti Herodese schi'uc ti Pilatoe, pero ti jech c'ac'al taje, ja' o yorail icomic lec ta amigo.

Ti Jesuse chapal sc'oplal ta xich' milel

(Mt 27:15-26; Mr 15:6-15; Jn 18:39-19:16)

¹³Jech o xal ti Pilatoe laj stsob scotol ti banquial paleetique, ti j'opisialetique, schi'uc ti cristianoetique. ¹⁴Jech laj yal: —Ti vo'oxuque laj avic'beicun tael ti vinic li'e ti ta xavalic ti ta soquesbe yo'nton ti achi'ilique. Pero avilojic lec ti laj xa jac'be ti smule. Pero mu'yuc bu laj jtabe ti vo'oxuc ta xavalic ti oy ti smule. ¹⁵Ja' jech xtoc ti Herodese mu'yuc bu laj stabe smul ec. Jech o xal laj stac sutel tael. Ti vo'oxuque laj avilic ti mu'yuc c'usi chopol laj spas ti yo' xu' ta xich' milele. ¹⁶Ja' no'ox ta jtsits. Ts'acal to ta jcolta batel —xi.

¹⁷Ti ta jujun q'u'in Colele, ti Pilatoe ta scolta batel jun jchuquel ti buch'u ta sc'an st'ujic ti cristianoetique. ¹⁸Pero scotol ti cristianoetique tsots lic avanicuc: —Mu jc'ancutic ti ja' ta xacolta ti vinic li'e. Ja' coltao ti Barrabase —xiic.

¹⁹Ti Barrabase i'och ta chuquel ta scoj ti laj scrontain ti ajvalil ta Jerusalene. Ja' jech xtoc ja' jun jmilvanej. ²⁰Ti Pilatoe ta sc'an ta scolta ya'i batel ti Jesuse. Jech o xal ic'opoj yan velta ta stojol ti cristianoetique. ²¹Pero ti stuquique más to tsots lic avanitic:

—iJipano ta cruz! iJipano ta cruz!
—xiic.

²²Ti Pilatoe ta yoxibal xa velta lic yal:

—¿C'usi ti chopol laj spas ti vinic li'e? Ti vu'une mu'yuc bu laj jtabe jutebuc smul yo' jech ta xich' milel. Ja' no'ox ta jtsits. Ts'acal to ta jcolta batel —xi.

²³Pero ti cristianoetique tsots lic avanitic ti ac'o yich' jipanel ta cruze. Ti jech ep i'avanic ti cristianoetique schi'uc ti banquilal paleetique, jech o xal laj xa staic ti jech ta sc'anic ono'oxe. ²⁴Jech o xal ti Pilatoe laj xch'un ti jech ta sc'anique. ²⁵Laj scolta batel ti Barrabase ti ja' laj st'ujique, ti buch'u tiq'uul ta chuquele, ti ta spojbe ox yabtel ti ajvalile, ti imilvane. Yan ti Jesuse laj yac' ta milel jech chac c'u cha'al ta sc'an ti yo'ntonique.

Laj yich' jipanel ta cruz ti Jesuse

(Mt 27:32-44; Mr 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶C'alal yic'ojic xa batel ta sjipanic ta cruz ti Jesuse, ja' o tey laj snupic ta be jun vinic, Simón sbi, ti ta xtal ta Jerusalene, ti liquem tal ta Cirene banomile. Laj stsaquic ti Simone. Laj yac'beic xcuch ti cruze. Tey ts'acal batel ta spat ti Jesuse.

²⁷Ep cristianoetic ts'acajtic batel schi'uc ep antsetic ti x'oc'

x'avanic xa ta at o'nton yu'un ti Jesuse. ²⁸Pero ti Jesuse laj sq'uel ti antsetique. Jech laj yalbe:

—Antsetic ti vo'oxuc li' nacaloxuc ta Jerusalene, mu xavoq'uitaicun. Oq'uitao abaic atuquic schi'uc ti avalab anich'nabique. ²⁹Yu'un ta xc'ot sc'ac'alil ti jech ta xavalique: “Yan yutsil ti antsetic ti buch'utic ch'abal ti yolique, ti buch'utic mu'yuc ono'ox yilojic ti alajele”, xachiic.

³⁰C'alal ta xavich'ic avocolique, ti cristianoetique jech ta xalbeic ti vitsetique: “Loman talel ta jbacutic”, xutic. Ja' jech xtoc jech ta xalbeic ti stselejaltique: “Nac'uncutic”, xutic.

³¹Yu'un ti mi jech ta spasbeic ti jpets yaxal te'e. ¿Mi mu jechuc ta spasbeic xtoc ti taqui teletique? —xi ti Jesuse.

³²Ja' jech xtoc un, ti soldadoetique yic'ojic batel cha'vo' vinic ti tsots smulique, yo' jech jmoj ta xljajic ta milel schi'uc ti Jesuse.

³³Ti c'alal ic'otic ta vits ti ja' baquil jolal sbie, tey lic sjoc'anic ta cruz ti Jesuse schi'uc ti cha'vo' chopol viniquetique. Tey laj sjoc'anic jun ta sbats'i c'ob, jun ta sts'et c'ob ti Jesuse. ³⁴C'alal ta xa sjoc'anic ta cruze, ti Jesuse jech lic yal:

—Tot, ac'bo perdón ti cristianoetic li'e. Yu'un mu sna'ic ti c'usi ta spasiique —xi.

Ti soldadoetique lic sq'uelic suerte yo' ta xvinaj buch'u junucal ta xich'beic sc'u' ti Jesuse.

³⁵Ti cristianoetique tey va'ajtic ta sq'uelic. Ti j'opisialetique tey laj slabanic ti Jesuse. Jech ta xalic:

—Laj scolta ti yane. Jech o xal un, ac'o scolta sba stuc ec un, yo' ta xvinaj mi ja' ti Cristoe ti t'ujbil yu'un ti Dios ta melele —xiic.

³⁶Ti soldadoetic xtoque ta slabanic ti Jesuse. Inopajic batel ta sts'el, laj yac'beic yuch' ch'ail pox.

³⁷Ja' jech ta xalbeic:

—Ti mi vo'ot ti ajvalilot yu'un ti j'israeletique, coltao aba quic atuc un —xutic.

³⁸Ti ta sjol scruzal ti Jesuse tey oy ts'ibabil ta griego c'op, ta latin c'op, ta hebreo c'op ti jech ta xale: “Ja' ajvalil yu'un ti j'israeletique”, xi.

³⁹Oy jun ti ta scha'vo'al ti chopol viniqetic ti jipil ta cruze jech lic chopol c'opojuc ta stojol ti Jesuse:

—Mi vo'ot ti Cristoe, coltao aba quic atuc. Ja' jech xtoc coltauncutic ec —xi.

⁴⁰Pero ti jun xtoque lic sjajanta ti schi'ile. Jech laj yalbe:

—¿Mi mu xana' xaxi' yu'un ti Diose ti c'alal jmoj ta xquich'tic castigo schi'unique? ⁴¹Ti vo'otique ja' tey xijtunotic o ti ta xquich' ti jvocoltic li'e. Yu'un ta jtojtic ti c'usi laj jpastique. Pero ti vinic li'e mu'yuc c'usi chopol spaso —xi.

⁴²Jech o xal jech laj yal:

—Jesús, mu xach'ayun ta avo'nton ti c'alal xlic apas mantale —xi.

⁴³Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ta melez ta xcalbot ava'i, ti c'ac'al li'e chba jchi'in jbatc ta leqilal —xut.

Icham ti Jesuse

(Mt 27:45-56; Mr 15:33-41; Jn 19:28-30)

⁴⁴Po'ot xa nan batel ti o'lol c'ac'ale, c'alal ic' icom scotol ti banomile.

Ta oxib to ora mal c'ac'al isacub.

⁴⁵Imac sat ti c'ac'ale. Jech ti muc' ta cortina ti joc'ol ta yut temploe tey ijat ta o'lol. Pas ta cha'lic. ⁴⁶Jech ti Jesuse tsots lic avanuc:

—Tot, ta xcac' ta avoc ta ac'ob ti jch'uulele —xi.

⁴⁷Ti jpasmental yu'un ti romano soldadoetique, c'alal laj yil ti jech ic'ot ta pasele, lic lequil c'opojuc ta stojol ti Diose. Jech laj yal:

—Ta melez, ti vinic li'e ch'abal ti smule —xi.

⁴⁸Scotol ti cristianoetic ti tey laj yilic ti c'usi ic'ot ta pasele, tey smajolanic xa batel ti sti' yo'ntonique. ⁴⁹Scotol ti buch'utic ti lec xil sbaic schi'uc ti Jesuse, schi'uc ti antsetic ti buch'utic laj sts'acliic batel ti c'alal i'ech' tal ta Galilea banomile, nom va'ajtic icomic ta sq'uelez ti c'usi ic'ot ta pasele.

Ti Jesuse laj yich' muquel

(Mt 27:57-61; Mr 15:42-47; Jn 19:38-42)

⁵⁰Oy jun lequil vinic ti tuc' yo'ntone, José sbi, ti ja' liquem talel ta jteclum Arimatea ti tey ta Judea banomile, ti ja' jun banquilal jchapanvanej yu'un ti j'israeletique.

⁵¹Ti José li'e smalaoj ono'ox ti ventainel yu'un ti Diose. Jech o xal mu'yuc laj sco'oltas sjolic schi'uc ti yan banquilal jchapanvanejetic ti jech laj spasiq. ⁵²Jech ti Josee ibat ta stojol ti Pilatoe yo' ta sc'anbe sbec'tal ti Jesuse. ⁵³C'alal laj syales tal ta cruz sbec'tal ti Jesuse, tey lic xpixbe ta jun muc' ta saquil poc'. Ts'acal to tey bat stic' ta ach' muquinal ti jombil ta tone, ti mu'yuc to buch'u tey mucbile. ⁵⁴Ti jech icham ti Jesuse, ja' o xa smalel c'ac'al ti ta xchapan sbaic yu'un ti cuxob o'ntonale.

⁵⁵Ti antsetic ti jmoj liquemic talel ti ta Galilea schi'uc ti Jesuse,

ba sq'uelic ti bu laj yich' muquele. Ja' jech xtoc laj sq'uelic lec comel ti bu laj yac'beic comel sbec'tal ti Jesuse. ⁵⁶C'alal isutic batel ta snaique, tey lic xchapanic ti aceite capal ta perfumee. C'alal jech laj yo'ntonique, tey lic xcux yo'ntonic yu'un ti cuxob o'ntonale jech chac c'u cha'al ta xal ti mantale.

Icha'cuxi ti Jesuse

(Mt 28:1-10; Mr 16:1-8; Jn 20:1-10)

24 Sob xa ta sliquebal c'ac'al ti xemunae, ti antsetique icha'sutic batel ta muquinal ti bu mucul ti Jesuse. Yich'ojic batel ti perfume ti xchapanojic xa ono'oxe. Ja' jech xtoc oy yan antsetic tey xchi'inojic batel. ²C'alal ic'otique, ja' to laj yilic ti balch'unbil xa loq'uel ti muc' ta ton ti ja' smacoj ti ti' muquinale. ³Ti antsetique tey i'ochic batel ta yut ch'en. Pero mu'yuc xa bu tey laj stabeic sbec'tal ti Cajvaltuc Jesuse. ⁴C'alal jech laj yilic ti antsetique, ochemic ta xi'el ta jmec. Mu stac' a'yeluc c'usi ta spasic. Ja' o tey laj yilic va'ajtic ta sts'elic cha'vo' vinic ti oy xojobal ti sc'u'ique. ⁵Tey laj snijan sbaic ta banomil yu'un ti xi'ele. Ti viniquetique jech lic yalic:
—¿C'u cha'al li' ta xasa'ic ta muquinal ti Buch'u cuxul xae?
⁶Mu'yuc xa li' oye. Yu'un icha'cuxi xa. Vuleso ta avo'ntonic ti jech ono'ox laj yalboxuc ti c'alal tey to ox oy ta Galilea banomile. ⁷Jech laj yal: “Ti vu'un co'ol j'elantique ba'yel ta xi'ac'at batel ta sc'ob ti jsa'muliletique, ti ta xisjipanic ta cruze. Pero ta yoxibal c'ac'al ta xicha'cuxi”, ti xayutoxuc —xiic.

⁸Jech ti antsetique ja' o tey ivul ta yo'ntonic ti jech ono'ox i'albatic yu'un ti Jesuse. ⁹C'alal illoquic batel ta muquinale, scotol ti c'usi laj yilique, laj ya'iique tey c'ot yalbeic ya'i ta stojol ti buluchvo' jchoc'opetique schi'uc ti yan cristianoetic ti buch'utic tey oyique. ¹⁰Ti antsetic ti buch'u yich'ojic batel sc'oplal ti Jesús ta stojol ti jchoc'opetique, ja'ic ti María Magdalene, ti Juanae, ti María ti ja' sme' ti Jacoboe, schi'uc ti yan antsetique. ¹¹Pero ti yajchoc'optaque laj snopic ti ta sjutic ti antsetique. Jech o xal mu'yuc laj xch'unic.

¹²Yan ti Pedroe iloc' batel ta anil c'alal to muquinal. C'alal ic'ote, tey laj yil ti saquil poq'ue ti ma'uc xa tey ti bu oy to oxe. Jech o xal elom no'ox laj ya'i isut batel ta na.

Ti sbelal jteclum Emause

(Mr 16:12-13)

¹³Ti jech c'ac'al taje, ja' o tey ta xanavic batel cha'vo' viniquetic ti xch'unojic ti Jesuse, ti tey ta xbatuc ta jteclum Emause. Ti jteclum Emause oy nan nopol oxib reva xil sbaic schi'uc ti Jerusalene. ¹⁴Ti cha'vo'ique tey ta slo'iltaic batel scotol ti c'usi ic'ot ta pasele. ¹⁵C'alal jech yacal ta xlo'ilajic batele, ja' o tey inopaj ti Jesuse. Tey jmoj laj xchi'in sbaic batel ta xanobal. ¹⁶Manchuc mi tey schi'uquic batel, pero macbil satic yo' jech mu xojtiquinic ti Buch'ue. ¹⁷Jech ti Jesuse tey lic sjac'be ti cha'vo'ique:
—¿C'usi ti alo'ilic ti ta xavalic talel ta bee? ¿C'u cha'al ti ta xavat avo'ntonic? —xi.

¹⁸Jech itac'av ti june, ti ja' Cleofas sbie:

—Ti c'usi ic'ot ta pasel ta Jerusalén ti volje chamjee, scotol cristianoetic sna'ojic. ¿Mi vo'ot xa no'ox van atuc j'ech'elbeot ti mu'yuc ava'binoje? —xi.

¹⁹Jech o xal un, ti Jesuse jech lic sjac':

—¿C'usi ic'ot ta pasel? —xi.

Ti stuquique jech lic yalic:

—Ja' ti Jesús ta Nazarete, ti ja' jun j'alc'op ti tsots xu' yu'une, ti toj lec ichanubtasvan ta sba ta sat ti Diose, ta sba ta sat ti cristianoetic xtoque. ²⁰iC'u stu un! ti banquial paleetique schi'uc ti jchapanvanejetic cu'unique laj yaq'uic ta sc'ob ti ajvalile yo' jech laj yich' milel ta cruz. ²¹Ja' jpatoj xa ox co'ntoncutic yu'un, ti ja' ta xispojotic ti vo'otic j'israelotique. Ma'uc no'ox scotol jech taje. Oy xa ta yoxibal c'ac'al ti jech ic'ot ta pasele. ²²Ja' jech xtoc oy jun chib antsetic ti ja' jchi'ilcutique lisibtascutic. Yu'un laj yalic ti ay sq'uelic ta sob ic'luman nax ta muquinale. ²³Pero mu'yuc xa la bu tey laj stabeic sbec'tal ti Jesuse. Ja' no'ox tey laj staic ángeletic ti laj yalic ti cuxul xae. ²⁴Ts'acal to jun chib jchi'ilcutic bat sq'uelic ti muquinale. Jech s'elan laj staic jech chac c'u cha'al laj yalic ti antsetique. Pero ti Jesuse mu'yuc bu laj yilic —xiic.

²⁵Jech o xal ti Jesuse jech laj yal: —Mu xava'ibeic smelol. Toj macal achiquinic. Toj vocol ta xach'unic scotol ti c'usi yaloj comel ti j'alc'opetique. ²⁶¿Mi mu persauc ti ba'yel ta xich' svocol ti Cristoe

c'alal mu to ta xich' ti slequilale? —xi.

²⁷Jech ti Jesuse lic yalbe smelol sc'oplal stuc ti bu ts'ibabil ta sc'op Diose. Tey lic ta slibrotac ti Moisesse. Ja' jech s'elan xcholet laj yal batel ti c'u s'elan laj sts'iba comel ta slibroic ti j'alc'opetique.

²⁸C'alal ic'otic ta jteclum ti bu ta xbatic ono'oxe, ti Jesuse jelavel xa ox ta xjelav spas sba yilel. ²⁹Pero ti stuquique laj stsatsal pajtsanic. Jech laj yalbeic:

—Coman ta jtojolcutic. Yu'un bat xa ti c'ac'ale. Ta xa x'och ti ac'obale —xutic.

Jech o xal ti Jesuse i'och batel. Tey icom schi'uc ti cha'vo'ique.

³⁰C'alal tey chotolic ta mexae, jech ti Jesuse tey laj stsac ti pane. Laj yalbe vocol ti Diose. Laj xet' ti pane. Tey laj yac'be ti cha'vo'ique. ³¹C'alal jech laj spase, ta ora no'ox ijam ti satique. Ja' o laj yojtiquinic. Pero ti Jesuse tey isac ch'ay ta ora. ³²Jech ti cha'vo'ique tey lic yalbe sbaic:

—C'alal yacal ta xiyalbotic talel ta be smelol ti c'usi ts'ibabil ta sc'op Diose, ¿mi mu lajuc ca'itic ta co'ntonic ta meel ti jun yutsile? —xiic.

³³Jech ti stuquique ta ora no'ox isutic batel ta Jerusalén. Tey ic'otic ti bu tsobol laj staic ti buluchvo' jchanc'opetique schi'uc ti yane.

³⁴C'alal jech ic'otique, ti buluchvo' jchanc'opetique jech lic yalic:

—Ta meel, icha'cuxi ti Cajvaltique. Yu'un laj yil ti Simone —xiic.

³⁵Jech ti cha'vo'ique lic yalic ec ti c'u s'elan i'albatic ta bee, ti c'u s'elan laj yojtiquinic ti Jesuse ti c'alal laj xet' ti pane.

**Ti Jesuse laj yac' sba iluc ta stojol ti
yajchanc'optaque**

(Mt 28:16-20; Mr 16:14-18; Jn 20:19-23)

³⁶Ti c'alal jech yacalic ta slo'iltaele, ja' o ic'ot sva'an sba ta o'lol ti Jesuse. Jech lic yal:

—Junuc avo'ntonic —xi.

³⁷Ti stuquique toj xi'el ic'otic. Yu'un xac'toicuc no'ox ti ja' jun ch'ulelal ti laj yilique. ³⁸Pero ti Jesuse jech laj yal:

—¿C'u cha'al ta xaxi'ic? ¿C'u cha'al xana'etic to? ³⁹Q'uel avilic ti jc'obe schi'uc ti cacane. Mu'yuc yanijemun. Piquicun. Q'uelicun. Yu'un ti jun ch'ulelale mu'yuc sbec'tal mu'yuc sbaquil jech chac c'u cha'al ta xavilicune —xi.

⁴⁰C'alal jech laj yal taje, tey laj yac' ta ilel ti sc'obe, ti yacane.

⁴¹Pero ti stuquique mu to xch'unic. Yu'un ch'ayal c'ot yo'ntonic ti jech xmuyubajique. Jech ti Jesuse jech laj yal:

—¿Mi oy c'usi jutebuc jlajestic? —xi.

⁴²Jech o xal un, tey laj yac'beic juteb vobil choy schi'uc juteb ajapom. ⁴³Ti Jesuse tey laj stsac. Laj slajes ta sba ta satic ti yajchanc'optaque. ⁴⁴Ts'acal to jech lic yalbe:

—Ti c'usi ic'ot ta pasel ta jtojole, ja' ic'ot ta pasel jech chac c'u cha'al laj calboxuc ti c'alal tey to ox jchi'ucoxuque. Yu'un tsots sc'oplal ta xc'ot ta jtojol jech chac c'u cha'al ts'ibabil ta mantal yu'un ti Moisesse, schi'uc ti ts'ibabil ta slibroic ti

j'alc'opetique, schi'uc ti ts'ibabil ta salmoetique —xi.

⁴⁵Jech o xal un, tey ijambat yo'ntonic yu'un ti Jesuse, yo' jech ta xa'ibeic smelot ti sc'op Diose.

⁴⁶Jech lic yal:

—Yu'un ja' jech ts'ibabil ta sc'op Dios ti ta persa ta ono'ox xcham ti Cristoe. Ja' jech xtoc ta persa ti ta ono'ox xcha'cuxi ta yoxibal c'ac'ale.

⁴⁷Ja' jech xtoc ja' ta jventa ta xich' alanbel ya'i scotol ti cristianoetique ti ac'o sjelta yo'ntonic yo' jech ta staic perdón yu'un ti smulique.

Pero ba'yel li' ta xlic ta Jerusalene.

Ja' jech ta xich' albel batel sbejel banomil. ⁴⁸Vo'oxuc rextigooxuc ti jech ic'ot xa ta pasel taje. ⁴⁹Pero malaic to un. Yu'un ta jtacboxuc

talel ta atojolic ti oy c'usi yalaj ono'ox ti Jtot ta xaq'ue. Mu to xaloq'uic batel li' ta jteclum

Jerusalene ja' to ti mi laj xa avich'ic atsatsalic ti ta xlic talel ta vinajele —xi.

Ti Jesuse muy batel ta vinajel

(Mr 16:19-20)

⁵⁰Jech o xal ti Jesuse laj yic' loq'uel ti yajchanc'optac ti tey ta jteclum Jerusalene. Ibatit ta Betania. C'alal tey xa oyique, laj stoy ti sc'obe, laj yac'be bendición. ⁵¹C'alal jech laj yac'be bendicione, ja' o tey laj xch'ac sba ta stojolic. Ic'bil ibat ta vinajel. ⁵²Ti yajchanc'optaque c'alal laj yo'ntonic ta yich'el ta muq'ue, xmuyubajic xa isutic batel ta Jerusalén. ⁵³Scotol c'ac'al oyic ta templo. Ta xich'ic ta muc' ti Diose. Jechuc.